Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014-2024

Spis treści

1. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY MIESZKOWICE 3
1.1. Położenie geograficzne gminy Mieszkowice 3
1.2. Rys historyczny 4
1.3. Zagospodarowanie przestrzenne 6
1.3.1. Struktura użytkowania gruntów 6
1.3.2. Zasoby mieszkaniowe 7
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 8
2.1. Układ drogowy i komunikacyjny 8
2.2. Infrastruktura ochrony środowiska 9
3. GOSPODARKA 13
3.1. Rolnictwo 13
3.2. Leśnictwo 14
3.3. Podmioty gospodarcze 15
3.4. Turystyka i zagospodarowanie turystyczne 16
4. Sfera społeczna 21
4.1. Demografia 21
4.2. Grupy ryzyka społecznego 23
4.3. Ochrona zdrowia 26
4.4. Oświata i wychowanie 26
4.5. Formy zorganizowania społeczeństwa 27
5. WALORY KULTUROWE 28
5.1. Rejestr zabytków. Obszary objęte ochroną konserwatorską. 28
5.2. Instytucje kultury 30
5.3. Współpraca partnerska 31
6. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE 33
6.1. Warunki klimatyczne 33
6.2. Ukształtowanie terenu 33
6.3. Sieć hydrologiczna 34
6.4. Zasoby naturalne 36
6.5. Prawne formy ochrony przyrody 36
7. WIELKOŚĆ I STRUKTURA BUDŻETU GMINY MIESZKOWICE 40
8. ANALIZA BENCHMARKINGOWA – SZYBKOŚĆ ROZWOJU GMINY MIESZKOWICE WŚRÓD GMIN POWIATU GRYFIŃSKIEGO 43
9. ANALIZA SWOT 59

10. DIAGNOZA STANU GMINY 63
11. MISJA I WIZJA 66
12. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MIESZKOWICE na lata 2014-2024 68
13. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA 75
14. POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU 80
15. KONSULTACJE SPOŁECZNE 83

1. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY MIESZKOWICE

1.1. Położenie geograficzne gminy Mieszkowice

Gmina Mieszkowice leży w południowo- zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, wraz z gminami Banie, Cedynia, Chojna, Gryfino, Moryń, Stare Czarnowo, Trzcińsko Zdrój, Widuchowa, jest częścią powiatu gryfińskiego. O jej unikalnym położeniu decyduje bliskość dużych ośrodków miejskich: Szczecina i Berlina. Powierzchnia gminy wynosi 239 km^2.
Miejscowości wchodzące w skład gminy, to miasto Mieszkowice – siedziba gminy, a także sołectwa: Czelin, Goszków, Kłosów, Kurzycko, Plany, Stare Łysogórki, Stary Błeszyn, Troszyn, Wierzchlas, Zielin.
Jednym z najważniejszych wyznaczników położenia geograficznego gminy jest rozległa dolina dolnej Odry, stanowiąca jej zachodnią granicę. Bogactwem są liczne głazy narzutowe: granity, gnejsy, porfiry i wapienie pochodzenia skandynawskiego. Były one wykorzystywane do budowy umocnień warownych, dróg i budowli średniowiecznych, czego doskonale zachowanymi przykładami w Mieszkowicach i okolicy są mury obronne oraz granitowe części kościołów.
Mieszkowice otaczają mury obronne z basztami oraz 26 czatowni z XII i XIV wieku. Pierwotnie łączna ich długość wynosiła 1650 m, natomiast dzisiaj wynosi 1500 m. W murach znajdowały się dwie bramy: Boleszkowicka i Moryńska, które zostały zburzone w 1870 – 1872 r.

Rysunek 1 Położenie gminy Mieszkowice

Źródło: www.mieszkowice.pl

Gmina leży w pobliżu skrzyżowania dwóch ważnych szlaków międzynarodowego systemu dróg wodnych:

- drogi wodnej E30, zapewniającej możliwość przemieszczania się doliną Odry w kierunkach: północnym w kierunku Bałtyku do portów morskich Polski, Niemiec, Rosji i Skandynawii oraz południowym: łącząc Pomorze z terenami Górnego Śląska,
- drogi wodnej E70, zapewniającej możliwość przemieszczania się w kierunkach: wschodnim doliną Warty, Noteci i Kanałem Bydgoskim łącząc się z systemem żeglugowym doliny Wisły oraz na zachód w kierunku dróg wodnych Niemiec i Europy Zachodniej za pośrednictwem dwóch wjazdów na kanał Odra - Hawela w Osinowie Górnym/Hohensaaten oraz przez kanał Ognica w Schwedt.

Podstawowymi cechami gminy jest położenie:

- w strefie przygranicznej, w obszarze polsko- niemieckich zainteresowań utworzeniem „transgranicznego obszaru chronionego w dolinie dolnej Odry", jako Polsko - Niemieckiego Parku Narodowego „Dolina Dolnej Odry",
- w korytarzu ekologicznym doliny Odry, będącym ważnym ogniwem w europejskim systemie powiązań przyrodniczych, w strefie koncentracji obszarów chronionych o ponadregionalnej randze: Cedyńskiego Parku Krajobrazowego oraz Narodowego Parku Doliny Dolnej Odry po stronie niemieckiej,
- w zasięgu zainteresowań mieszkańców Niemiec terenami wypoczynkowymi i sferą usług.

1.2. Rys historyczny

Niemiecka nazwa Mieszkowic pojawiła się w źródłach pisanych po raz pierwszy w dokumencie z 30.08.1295 r. jako Berenwalde. Na przestrzeni lat ulegała przekształceniom. Współczesna nazwa Mieszkowice została utworzona na wzór polskich nazw miejscowych przez dodanie formatu – „*owice*" do podstawy słowotwórczej, wywiedzionej od nazwy osobowej - piastowskiego imienia Mieszek.

Niedźwiedź - historyczny symbol Mieszkowic, został wybrany na godło miasta. Współczesna wersja herbu to dwa brązowe niedźwiedzie na zielonej murawie, wsparte łapami o pień jodły.

Badania archeologiczne dowodzą, że osadnictwo rozpoczęło się tu w młodszej epoce kamienia (neolicie). W okolicach Mieszkowic znaleziono liczne kamienne topory, które dowodzą istnienia skupisk ludności. W dolinie rzeki Odry znaleziono liczne ślady palenisk, dołów odpadowych i płaskich grobów całopalnych. Całość pochodziła z epoki brązu. W końcowej fazie tej epoki nastąpił rozkwit kultury materialnej, wzrost produkcji narzędzi, ozdób, naczyń. Trwał on do około 400 r. p.n.e., potem nastąpił upadek. Przypuszczalnie w okresie średniowiecza na ziemi Mieszkowickiej zamieszkiwało plemię Licikiwików. W 963 r. Mieszko I przyłączył ziemie chojeńskie do swego państwa, a po zwycięstwie nad grafem Wachmanem w 967 r. uzyskał władanie nad całym Pomorzem Zachodnim. Panowanie Polan ugruntował syn Mieszka I - Bolesław Chrobry. Po śmierci Chrobrego na ziemie zachodnie powróciło pogaństwo. W 1124 r. na polecenie króla Bolesława Krzywoustego, biskup Otton z Bambergu rozpoczął rechrystianizację Pomorza.

W 1138 r. po podziale Polski na dzielnice, ziemia mieszkowicka przeszła we władanie książąt wielkopolskich. Około połowy XIII w. w większości zamieszkiwała tu ludność słowiańska. Mimo licznych wojen i najazdów z zewnątrz gospodarka rolna była dość wydajna. Postępował także rozwój

urbanizacji. Założenie miasta wiąże się z postacią Albrechta III – margrabiego, do którego należała ziemia mieszkowicka od 1284 r.
W 1295 r. po raz pierwszy pojawiła się nazwa Berenwalde. Bogacące się miasto zaczęło podejmować ważne inwestycje. Pierwszą z nich było wybudowanie w ostatnich latach XIII w. Kościoła Mariackiego. W XII i XIV wieku opasano gród murami obronnymi z basztami i 26 czatowniami, których znaczna część zachowała się do dziś w stanie dobrym. W roku 1317 potwierdzono nadanie praw miejskich. W Mieszkowicach mieściła się Mennica Nowomarchijska, którą umieszczono tutaj w 1353 roku.
W pierwszej połowie XIV w. Mieszkowice były miastem o dużej randze politycznej. Odbyły się tu pertraktacje saksońskich i pomorskich dyplomatów w sprawie ustalenia granic. Do kryzysu gospodarczego przyczynił się pożar w 1348 r. Margrabia Ludwig zrzekł się wtedy na okres 3 lat pobierania podatku - arbede. Rok później wprowadził wolność cłową w całej Monarchii, co spowodowało poprawę sytuacji miasta. Panowanie Krzyżaków do roku 1454 było okresem wielkiego nieporządku. Miały miejsce napady i rozboje uliczne. Mieszkowice zubożały.
W połowie XV w. sytuacja gospodarcza poprawiła się i ustabilizowała. Powstał nowy ołtarz w kościele, cech sukienników i gilda kupców, rozwijająca handel. Kolejne lata w Mieszkowicach przyniosły dramatyczne wydarzenia. W 1540 r. wybuchł pożar, drugi jeszcze groźniejszy zniszczył miasto w 1558r. Spłonął wtedy kościół, ratusz, szkoła, szpital, dom parafialny i 25 stodół pełnych zboża. Na przełomie XVII/XVIII w. poprawiły się warunki życia w miastach. Wzrosło zaludnienie, miasto się rozbudowywało. Odbudowano ratusz, ufundowano cztery dzwony do kościoła, powstały budynki z konstrukcją ryglową. W latach 1852- 1853 wybudowano drogę łączącą Mieszkowice z Kostrzynem nad Odrą, a 23 lata później tory spięły Mieszkowice z Kostrzynem i Szczecinem (1876).
Na początku XIX w. zmieniła się zabudowa rynku mieszkowickiego. Zniszczony w XIII w. ratusz został odbudowany. W 1870 r. rozpoczęto budowę nowej szkoły miejskiej, którą ukończono w 1873 r. Od 1872 r. zaczęto wydawać trzy razy w tygodniu gazetę Bärwalder Wochenblatt. Wydawnictwo mieściło się przy obecnej ul. Jana Pawła II.
Około 1900 r. wybudowano cegielnię i mleczarnię. Działały już wówczas: młyn parowy, garbarnia, wytwórnia obuwia drewnianego, trzy tartaki i elektrownia. Chlubą miasta stała się kolejna szkoła dla dziewcząt - Luisenhoff, w której uczennice zdobywały teoretyczne i praktyczne wykształcenie w dziedzinach związanych z życiem kobiety w miejscowościach o rolniczym charakterze.
Księga adresowa z 1929 r. podaje następujące informacje: 3824 mieszkańców, stacja kolejowa, telegraf, telefon, szkoła podstawowa, średnia, żłobek, przedszkole, elektrownia, gazownia, straż pożarna, szpital miejski, apteka, gazeta, cegielnia, fabryka cygar, hurtownia papierosów, urząd celny, Urząd Miejski, policyjny, leśny, sądowy, poczta.
Spokojne życie mieszkańców małego miasteczka skończyło się wraz z rozpoczęciem II wojny światowej. 27 lutego żołnierze 6. Samodzielnego Batalionu Pontonowo - Mostowego Wojska Polskiego wkopali pierwszy słup graniczny nad Odrą. 16 kwietnia 1945 r. Wojska 1 Frontu Białoruskiego i Armii Wojska Polskiego przystąpiły do forsowania rzeki Odry w rejonie Siekierek i Gozdowic. Polegli spoczywają na Cmentarzu Wojennym w Starych Łysogórkach.
W 1945 roku nastąpiło przejęcie administracji przez polskie władze. Rozpoczął się napływ polskiej ludności ze wschodu. Otwarto szkołę podstawową. W 1961 roku odsłonięto pomnik Mieszka I (jedyny w Polsce), oraz otwarto technikum rolnicze. W latach 1970 - 1992 nastąpił znaczny rozwój Mieszkowic. W 1996 roku oddano do użytku nowoczesną stację uzdatniania wody, w 1997 roku zakończono gazyfikację i kanalizację miasta prowadzoną od lat 70 XX wieku.

1.3. Zagospodarowanie przestrzenne

1.3.1. Struktura użytkowania gruntów

Według danych ewidencyjnych powierzchnia geodezyjna gminy Mieszkowice wynosi 23 851 ha. Struktura użytkowania gruntów w gminie Mieszkowice przedstawia się następująco:

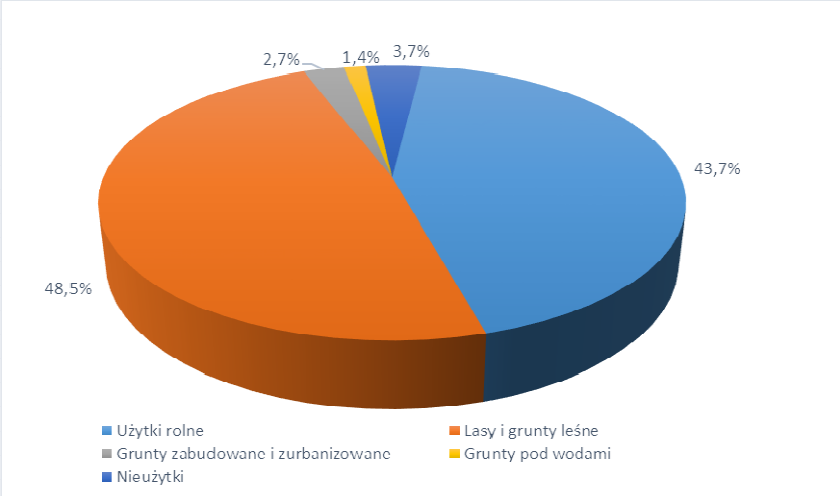
Tabela 1 Sposób użytkowania gruntów w gminie Mieszkowice

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
1.	Użytki rolne	10 428
2.	Lasy i grunty leśne	11 574
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	637
4.	Grunty pod wodami	331
5.	Nieużytki	881
	Razem	**23 851**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Użytki rolne oraz lasy i grunty leśne, które odgrywają znaczącą rolę w obrazie gminy, stanowią łącznie 92,2% jej powierzchni, podczas gdy tereny zabudowane i zurbanizowane – 2,7%.

Wykres 1 Struktura użytkowania gruntów w gminie

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Mieszkowice jest gminą o charakterze rolniczo – leśnym. Powierzchnie leśne zajmują około 49% powierzchni gminy i prawie w całości znajdują się w gospodarczym wykorzystaniu przez Nadleśnictwa Mieszkowice i Dębno. Ich rozmieszczenie jest nierównomierne. Lasy we władaniu Nadleśnictwa Mieszkowice obejmują największy zwarty obszar leśny, położony w zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Czelin, Gozdowice, Stare Łysogórki oraz mniejsze kompleksy leśne w rejonie miejscowości Kurzycko, Kłosów. Lasy Nadleśnictwa Dębno obejmują obszary lasów w północno wschodniej części gminy.

Wśród gruntów ornych dominują gleby średnie (IV a i IV b) i dobre (III a i III b). Wśród użytków zielonych przeważają gleby średnie (III, IV). Użytki zielone dobrej jakości nie występują na znacznych obszarach.

1.3.2. Zasoby mieszkaniowe

W skład mieszkaniowego zasobu gminy Mieszkowice według stanu na dzień 31.12.2012 r. wchodziło 214 lokali komunalnych, z czego w budynkach współwłasnościowych znajdują się 102 lokale mieszkalne. Powierzchnia gminnych lokali mieszkalnych wynosi 10 149 m^2, z czego w budynkach stanowiących 100% własności gminy 4 967 m^2.

Stan gminnych zasobów lokalowych ulega systematycznemu zmniejszeniu. Wpływ na ten stan ma prywatyzacja zasobów komunalnych. Na rzecz najemców Gmina Mieszkowice sprzedała w latach 2011-2012 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni mieszkalnej 1 867 m^2.

Przewiduje się, iż na zmniejszenie wielkości gminnego zasobu mieszkaniowego będzie miała wpływ sprzedaż lokali mieszkalnych ich najemcom, natomiast na jego zwiększenie – ewentualne przejęcie przez Gminę budynków od innych jednostek lub adaptacja istniejących budynków na cele mieszkaniowe (np. adaptacja budynku po byłej strażnicy w Czelinie, w wyniku której oddanych zostanie w najem 6 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni mieszkalnej ok. 229 m^2).

W budynkach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy do czasu sprzedaży ostatniego lokalu zarząd sprawuje Gmina Mieszkowice. Zarząd nad budynkami mieszkalnymi sprawuje także Spółdzielnia Mieszkaniowa Mieszko w Mieszkowicach oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Chojnie. Na terenie gminy funkcjonują również wspólnoty mieszkaniowe: Wspólnota Mieszkaniowa KLON, Wspólnota Mieszkaniowa Bakałarz, Wspólnota Mieszkaniowa Plac Wolności 4-5, Wspólnota Mieszkaniowa Dąbek, Wspólnota Mieszkaniowa Stokrotka, Wspólnota Mieszkaniowa Rycerze, Wspólnota Mieszkaniowa Świerki, Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Odrzańskiej nr 20, Wspólnota Mieszkaniowa Korczaka 1A i 1B.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.1. Układ drogowy i komunikacyjny

Drogi

Uwarunkowania komunikacyjne gminy Mieszkowice wyróżniają się rozbudowanym systemem drogowym. Układ dróg umożliwia dogodne połączenie wewnętrzne i zewnętrzne. Do układu nadrzędnego łączącego obszar gminy z systemem drogowym kraju należy zaliczyć drogę krajową nr 31. W układzie podstawowym obsługującym gminy powiatu gryfińskiego, znajdują się drogi powiatowe. Z kolei układ uzupełniający tworzą drogi gminne, pełniące funkcje dojazdowe do jednostek i poszczególnych nieruchomości.
Przez gminę przebiega:

- droga krajowa – nr 31 relacji Szczecin – Kostrzyn,
- droga wojewódzka - nr 125 relacji Wierzchlas- Cedynia, nr 126 relacji Osinów- Smolnica,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Tabela 2 Układ komunikacyjny gminy Mieszkowice

Lp.	Kategoria drogi	Długość w obszarze gminy [km]	Długość odcinków utwardzonych [km]
1.	krajowe	14,066	14,066
2.	wojewódzkie	25,300	25,300
3.	powiatowe	88,450	62,880
4.	gminne	162,600	9,200

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Droga wojewódzka oraz drogi krajowe mają istotny wpływ na kształtowanie zewnętrznych powiązań gminy. W związku z ich tranzytową funkcją charakteryzują się one największym natężeniem ciężkiego ruchu kołowego. Stan techniczny dróg krajowych i wojewódzkich określany jest jako dobry. Posiadają one nawierzchnie bitumiczne, są dobrze oznakowane i we właściwy sposób utrzymywane.
Stan dróg powiatowych i gminnych jest niezadowalający – zniszczona nawierzchnia tych dróg, brak utwardzenia i źle utrzymane pobocza powodują ich okresową nieprzejezdność. Taki stan rzeczy powoduje pogorszenie warunków komunikacyjnych w gminie, a tym samym hamuje jej rozwój i perspektywy przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych.

Komunikacja autobusowa

Komunikacja międzygminna realizowana jest poprzez PKS Myślibórz, który realizuje połączenia pomiędzy miejscowościami Szczecin, Gryfino, Chojna, Moryń, Mieszkowice, Boleszkowice, Dębno, Myślibórz, Kostrzyn, Gorzów. Ponadto usługi z zakresu komunikacji autobusowej zapewnia prywatny przewoźnik – firma Autokarowe Usługi Transportowo – Osobowe, który obsługuje teren gminy Mieszkowice, Boleszkowice, Moryń i Chojna. Głównymi kierunkami podróży są miasta Gorzów i Szczecin, będące jednocześnie największymi ośrodkami gospodarczo – kulturalnymi w regionie.

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega magistralna linia kolejowa nr 273 relacji Szczecin – Mieszkowice – Wrocław. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana łącząca region Śląska z Zespołem Elektrowni

„Dolna Odra" S. A. i portem szczecińskim. Linia ta ma kategorie linii magistralnej, pasażersko – towarowej. Na terenie gminy Mieszkowice znajduje się jedna stacja towarowo – osobowa w Mieszkowicach.
Linie kolejowe będące na terenie gminy znajdują się w obszarze działania Zakładu Linii Kolejowych w Szczecinie. Nieruchomości tworzące szlak kolejowy są w całości terenami zamkniętymi.

Transport wodny

Na terenie gminy funkcjonuje także komunikacja wodna związana z rzeką Odrą, która jest główną drogą transportu wodnego w tej części Europy. Gmina Mieszkowice znajduje się w pobliżu połączenia dwóch międzynarodowych dróg wodnych E30 oraz E70, przenoszących ruch w kierunkach wschód - zachód i północ – południe. Województwo zachodniopomorskie jest obszarem szczególnej, jak na warunki polskie, koncentracji przewozów transportem wodnym. Szacuje się, że krajowa żegluga śródlądowa przewozi tu ponad 6 milionów ton (70% całej masy ładunkowej), w tym większość w relacjach zagranicznych. Do największych polskich armatorów w żegludze śródlądowej, działających w obszarze województwa, należą: „Odratrans" S. A., Żegluga Bydgoska S. A., Żegluga Szczecińska, rośnie też znaczenie małych firm, dysponujących jedną lub kilkoma barkami. W ostatnich latach na Dolnej Odrze wzrósł ruch jednostek zagranicznych. Łącznie w obu kierunkach ze szlaku wodnego Dolnej Odry korzysta około 17 tys. statków śródlądowych, co obrazuje skalę ruchu żeglugowego na tym odcinku. Ponadto w Gozdowicach znajduje się Rzeczne Przejście Graniczne Gozdowice – Gustebieser Loose, na którym pływa prom rzeczny ,,Bez Granic". W granicach administracyjnych gminy Mieszkowice stan techniczny rzeki Odry mieści się w klasie III. Transport promowy na terenie gminy nie rozwija się obecnie znacząco.

2.2. Infrastruktura ochrony środowiska

Zaopatrzenie w wodę

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie aktualnie wynosi 79,7 km, a z samej sieci korzystało 7 065 odbiorców.
Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 1 236. Gospodarstwom domowym w roku 2012 dostarczono 188,3 dm^3 wody, przy czym zużycie wody na jednego mieszkańca wyniosło 25,2 m^3.

Tabela 3 Sieć wodociągowa w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie	Gmina Mieszkowice
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	79,7
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 236
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3]	188,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	7 065
zużycie wody na 1 mieszkańca [m^3]	25,2

Źródło: *Bank Danych Lokalnych, GUS.*

Administratorem wodociągów na terenie gminy jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Mieszkowicach oraz Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o.o.
Do wodociągów nie zostały przyłączone niektóre gospodarstwa z miejscowości Plany. Mieszkańcy tej wsi czerpią wodę ze studni przyzagrodowych. Nie przewiduje się zwodociągowania przedmiotowej miejscowości, ponieważ jest to ekonomicznie nieuzasadnione.
Na terenie gminy Mieszkowice znajduje się 6 ujęć wody. Maksymalna wydajność ujęć na dobę wynosi 185 m^3, przy czym średni pobór na dobę wynosi około 54,49 m^3. Wody pobierane stosowane są najczęściej do celów bytowo - gospodarczych mieszkańców.

Kanalizacja sanitarna

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Mieszkowice wynosiła w 2012 roku 98,8 km. Do sieci kanalizacyjnej przyłączonych jest 1 046 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, łącznie odprowadzono 272 dam^3 ścieków. Na terenie gminy z sieci kanalizacyjnej korzystało 5 609 osób.

Tabela 4 Sieć kanalizacyjna w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie	Gmina Mieszkowice
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	98,8
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 046
ścieki odprowadzone [dam^3]	272
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	5 609

Źródło: *Bank Danych Lokalnych, GUS.*

Stopień skanalizowania obszaru gminy jest zróżnicowany, o ile w Mieszkowicach do sieci podłączone jest 98% mieszkańców, tereny wiejskie gminy skanalizowano w 60%. Do miejscowości włączonych do gminnego systemu kanalizacji sanitarnej należą: Kłosów, Kurzycko, Troszyn, Sitno, część miejscowości Zielin, część miejscowości Czelin, część miejscowości Stare Łysogórki.
Gmina Mieszkowice dysponuje systemem kanalizacji sanitarnej funkcjonującej w oparciu o dwie sieci, zrzucające nieczystości do oczyszczalni ścieków położonej w Mieszkowicach (oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o wydajności 760 m^3/d, posiadająca rezerwy umożliwiające podłączenie kolejnych miejscowości). W oczyszczalni zlokalizowany jest punkt zlewny ścieków dowożonych z terenu gminy. Stan techniczny i eksploatacyjny oczyszczalni jest poprawny, jednakże oczyszczalnia nie zapewnia pełnego usuwania zanieczyszczeń. Ponadto planuje się doprowadzenie do oczyszczalni kolejnego odcinka sieci kanalizacyjnej Z tego powodu celowa jest jej modernizacja, co jest przewidziane w planach rozwoju gminy.
Z miejscowości gminy nie dysponujących systemami kanalizacji sanitarnej, ścieki odprowadzane są do zamkniętych zbiorników na nieczystości płynne, powodując lokalne zagrożenie dla czystości wód podziemnych.

Kanalizacja deszczowa

Tylko na terenie miasta Mieszkowice istnieje sieć kanalizacji deszczowej, w związku z czym problemem jest ujmowanie i odprowadzanie wód deszczowych przede wszystkim na terenach zurbanizowanych, a co za tym idzie spływ wód opadowych następuje bezpośrednio do środowiska gruntowo – wodnego.

Gospodarka odpadami

Na obszarze gminy Mieszkowice funkcjonuje zorganizowany system gospodarki odpadami komunalnymi. W 2012 roku odebrano i zebrano z terenu gminy 977,01 t odpadów komunalnych, w tym 823,44 t z gospodarstw domowych, co stanowiło 84,3% wszystkich odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy.

Tabela 5 Odpady wytworzone i nagromadzone w gminie Mieszkowice

Wyszczególnienie	J.m.	2012 r.
Odpady wytworzone w ciągu roku (z wyłączeniem odpadów komunalnych)		
Ogółem	tys.t	6,8
poddane odzyskowi	tys.t	6,8
Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku		
Ogółem	t	977,01
z gospodarstw domowych	t	823,44
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	szt.	1 124
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	110,3
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	szt.	2

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych GUS.*

Zaopatrzenie w ciepło i gaz

Na terenie miasta Mieszkowice z kotłowni wbudowanych korzysta 1 640 gospodarstw domowych, co stanowi ok. 21% mieszkańców gminy. Pozostała, znacząca grupa mieszkańców korzysta ze zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło lub korzysta z pieców węglowych. Udział w rynku ciepła budynków użyteczności publicznej, usług, handlu kształtuje się na niskim poziomie. Najwyższą gęstość zapotrzebowania na nośniki energetyczne zdecydowanie ma centralna część Mieszkowic oraz obiekty zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w otoczeniu miasta.

W pozostałych miejscowościach gminy największe zapotrzebowanie na moc cieplną mają również zasoby mieszkaniowe, natomiast udział w zapotrzebowaniu budynków użyteczności publicznej jest znacznie mniejszy, składają się na nie potrzeby głównie szkół i świetlic. W gminie w budynkach mieszkalnych zdecydowanie przeważają węglowe źródła ciepła, mając przeważający udział w łącznym sposobie pokrycia tych potrzeb.

Źródłem zasilania gminy Mieszkowice w gaz ziemny jest magistrala gazowa wysokiego ciśnienia 2x500 mm relacji Odolanów – Police, od której prowadzi odgałęzienie do gminy Mieszkowice gazociągiem średniego ciśnienia DN 150/180 PE przebiegająca wzdłuż drogi Mieszkowice – Szczecin. Obszar miejscowości Mieszkowice a także miejscowości Zielin w całości posiada dostęp do rozdzielczej sieci gazowej. W miejscowościach bez dostępu do sieci gazowej użytkowany jest także gaz płynny propan-butan, wykorzystywany w kuchniach oraz w mniejszym zakresie dla potrzeb ogrzewania. Gaz rozprowadzany jest poprzez sieć wymiany butli gazowych oraz indywidualnie dostarczany do przydomowych zbiorników na gaz płynny.

Elektroenergetyka

Na terenie gminy Mieszkowice istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych:

- sieć wysokiego napięcia 220 kV relacji Elektrownia Dolna Odra – Gorzów Wlkp.,
- sieć średniego napięcia 15 kV,

- sieć niskiego napięcia.

Energia elektryczna dla gminy dostarczana jest na poziomie napięcia SN – 15 kV ze stacji elektroenergetycznej 110/15kV GPZ „Bielin". Optymalne długości linii 15 kV na terenie gminy kwalifikują ją do obszarów o dobrych warunkach zasilania. Bilans energetyczny jest korzystny, transformatory w większości miejscowości dysponują nadwyżką mocy. Wynika to głównie ze spadku zapotrzebowania na energię w miejscowościach, w których zaprzestały swej działalności PGR. Większość linii i urządzeń jest w dobrym stanie technicznym, dlatego też sieć energetyczna terenu gminy zapewnia zaopatrzenie w energię we właściwym zakresie tak pod względem obecnego jej użytkowania, jak i potencjalnego wzrostu poboru energii w najbliższej przyszłości.

Odnawialne źródła energii

W obszarze gminy funkcjonuje 1 siłownia wiatrowa w rejonie wsi Kamionka - Wierzchlas obejmująca obecnie 12 wiatraków, a docelowo ma obejmować 17 szt.

3. GOSPODARKA

3.1. Rolnictwo

Gmina Mieszkowice ma charakter rolniczy, w której dominuje produkcja roślinna. Rolnictwo odgrywa tu bardzo ważną rolę w tworzeniu struktury gospodarczej tego terenu. Dominującą formą produkcji rolnej na terenie gminy jest produkcja roślinna, a w szczególności uprawa zbóż (pszenica). Niewielki procent gospodarstw rolnych zajmuje się produkcją zwierzęcą, a w tym chowem trzody chlewnej i bydła.

Najbardziej intensywna produkcja rolna prowadzona jest w. północno-wschodniej części gminy, obejmująca takie sołectwa i miejscowości jak: Zielin, Troszyn, Kurzycko, Plany, natomiast w części południowej gminy skupione są głównie powierzchnie leśne wyłączone z produkcji rolniczej.

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (PSR 2010) liczba gospodarstw rolnych w czerwcu 2010 roku wynosiła 361 (o łącznej powierzchni 6 906,49 ha).

Tabela 6 Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w 2010 r.

Lp.	Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw	Powierzchnia użytkowych rolnych [ha]
1.	do 1 ha włącznie	23	16,77
2.	powyżej 1 ha łącznie, w tym:	338	6 889,72
3.	*1 - 5 ha*	*146*	*405,63*
4.	*1 - 10 ha*	*209*	*895,90*
5.	*1 - 15 ha*	*249*	*1 406,50*
6.	*5 - 10 ha*	*63*	*490,27*
7.	*5 - 15 ha*	*103*	*1 000,87*
8.	*10 -15 ha*	*40*	*510,60*
9.	*5 ha i więcej*	*192*	*6 484,09*
10.	*10 ha i więcej*	*129*	*5 993,82*
11.	*15 ha i więcej*	*89*	*5 483,22*
12.	Ogółem	361	6 906,49

Źródło: *Powszechny Spis Rolny 2010.*

Analiza struktury gospodarstw rolnych na terenie gminy wskazuje na ich duże rozdrobnienie, co związane jest ze znacznym, wynoszącym 41,3% udziałem gospodarstw małych, o powierzchni 1-5 ha. Na terenie gminy występuje 1 264 średnich gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha, co stanowi 17,8% ogółu gospodarstw. Grupę gospodarstw 10-15 ha reprezentuje 40 gospodarstw, co stanowi 11,5% ich ogólnej liczby.

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na 1 gospodarstwo w 2010 r. wyniosła 18,74 ha.

W gospodarstwach rolnych powierzchnia zasiewów wyniosła 5 515,56 ha i stanowiła 83,9% ogółu powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 680,24 ha i stanowiła 10,3% powierzchni użytków rolnych ogółem. Pastwiska trwałe o łącznej powierzchni 380,47 ha stanowiły 5,8% użytków rolnych. Dominujące w powierzchni upraw trwałych sady zajmowały 39,60 ha i stanowiły 0,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

3.2. Leśnictwo

Lasy w gminie Mieszkowice zajmują 11 484,5 ha[1], co stanowi ok. 48% powierzchni gminy i prawie w całości znajdują się w gospodarczym wykorzystaniu przez Nadleśnictwo Mieszkowice i Nadleśnictwo Dębno.

Ich rozmieszczenie jest nierównomierne. Lasy we władaniu Nadleśnictwa Mieszkowice obejmują największy zwarty obszar leśny, położony w zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Czelin, Gozdowice, Stare Łysogórki oraz mniejsze kompleksy leśne w rejonie miejscowości Kurzycko, Kłosów. Lasy Nadleśnictwa Dębno obejmują obszary lasów we wschodniej i północno-wschodniej części gminy.

Dla gospodarki gminy największe znaczenie ma działalność Nadleśnictwa Mieszkowice, posiadającego w zarządzie większość lasów w obszarze gminy. Teren nadleśnictwa podzielony jest na trzy obręby leśne: Mieszkowice, Stare Łysogórki, Godków, w skład których wchodzi 14 leśnictw oraz szkółka gospodarcza w Starych Łysogórkach o powierzchni produkcyjnej 5,80 ha. Dominują lasy gospodarcze zajmujące powierzchnię oraz lasy ochronne, w których największą powierzchnię zajmują lasy wodochronne. Wśród drzewostanów dominują: sosna, dąb, olsza, brzoza, świerki i daglezja, buk, modrzew. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 51 lat. Lasy w zarządzie Nadleśnictwa, są głównie lasami gospodarczymi. Charakterystycznym typem lasu dla całego obszaru gminy były w przeszłości głównie lasy liściaste, obecnie ich udział jest mały. Lasy pochodzą w znacznej części z wtórnych nasadzeń o zunifikowanym składzie gatunkowym, dominuje w nich sosna, wprowadzana na siedliska dawnych buczyn i gradów. Zauważalne jest w ostatnich latach zjawisko ponownego zalesienia terenów dawnych upraw, postępujące częściowo w sposób zaplanowany, a częściowo będące następstwem naturalnej sukcesji na terenach nie użytkowanych rolniczo. Są to młode lasy, w których dominują takie gatunki jak brzoza, topola osika czy różne gatunki wierzby.

Ważnymi elementami struktury krajobrazu są, zachowane nielicznie w obszarze gminy zabytkowe założenia parkowe lub ich pozostałości w miejscowościach: Goszków, Troszyn, Zielin, Wierzchlas. Założenia te są w znacznym stopniu zdegradowane, przyczyną takiego stanu rzeczy jest położenie tych założeń w sąsiedztwie dawnych siedzib Państwowych Gospodarstw Rolnych, które zajmowane obiekty sukcesywnie zaniedbywały i niszczyły. Drzewostany w tych parkach tworzą takie gatunki jak: buk zwyczajny, buk zwyczajny- odmiana czerwonolistna, daglezja, dąb szypułkowy, dąb czerwony, grab pospolity, kasztanowiec zwyczajny, klon pospolity, lipa szerokolistna, lipa drobnolistna, świerk pospolity.

Istotnym elementem gminnego systemu zieleni, obok lasów i założeń parkowych są licznie występujące aleje, nasadzane wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Ich wiek i skład gatunkowy jest zróżnicowany. Najstarsze wchodzą w skład zaplanowanych założeń przestrzennych miejscowości, do których prowadzą, stanowiąc przedłużenie założonych tam parków. Główne gatunki drzew wykorzystywane do nasadzeń to lipa drobnolistna i szerokolistna, dąb szypułkowy, jesion wyniosły.

Uzupełnieniem systemu alej nasadzanych wzdłuż ciągów komunikacyjnych są liczne skupiska zadrzewień śródpolnych występujące pod postacią szpalerów drzew nasadzanych na granicach własności oraz wokół lokalnych cieków i zbiorników wodnych. Przyjmują często także formy nieregularnych połaci porośniętych zielenią wysoką w miejscach podmokłych, trudno dostępnych dla maszyn rolniczych oraz na fragmentach gruntów najsłabszych pod względem bonitacyjnym.

[1] *Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.*

3.3. Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy Mieszkowice w rejestrze REGON w 2012 roku figurowało 616 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 597 w sektorze prywatnym (co stanowi 96,9% ogółu przedsiębiorstw) i 19 w sektorze publicznym (3,1%). W strukturze form organizacyjno – prawnych istniejących podmiotów gospodarczych dominowała działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne, stanowiąc 85,1% ogółu podmiotów. Na terenie gminy działalność prowadziło 7 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych na terenie gminy na przestrzeni lat 2010 -2012.

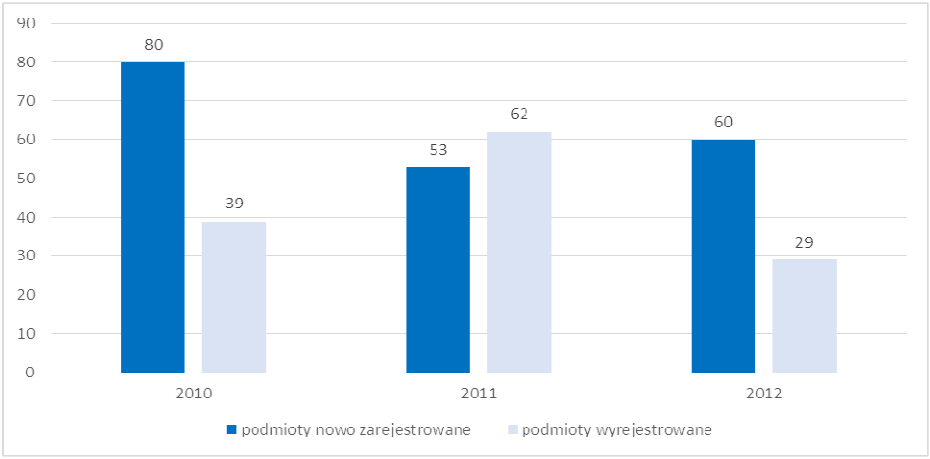
Tabela 7 Podmioty gospodarcze na terenie gminy Mieszkowice

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	**600**	**588**	**616**
sektor publiczny	19	19	19
sektor prywatny, w tym:	581	569	597
osoby fizyczne	511	496	524
spółki handlowe	15	15	13
spółki z kapitałem zagranicznym	8	8	7
spółdzielnie	3	3	3
fundacje	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	19	19	20

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.*

Liczba nowo zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych świadczy o tym, że klimat gminy Mieszkowice sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości.

Wykres 2 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i wyrejestrowanych w gminie Mieszkowice w latach 2010 – 2012

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.*

Spośród ogółu podmiotów gospodarczych najwięcej jest mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 osób. Od roku 2010 procentowy udział mikroprzedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych kształtuje się na średnim poziomie 96%. O wiele mniejszą grupę stanowią jednostki zatrudniające od 10 do 49 osób - 21 podmiotów (ok. 3%). Podmioty, zatrudniające od 50 do 249 osób stanowią niespełna 1% ogółu jednostek gospodarczych na terenie gminy.

Tabela 8 Podmioty według klas wielkości

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.
0-9	575	563	592
10 – 49	22	22	21
50 – 249	3	3	3

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.*

W tabeli *Podmioty gospodarcze według sekcji PKD - stan na 31.12.2012 r.* zamieszczono dane z zakresu liczby podmiotów gospodarczych w gminie Mieszkowice według sekcji PKD. Na podstawie tego zestawienia stwierdza się, że w roku 2012 najwięcej podmiotów gospodarczych działało w sekcji związanej z handlem i naprawami. Zarejestrowano w niej 33,4% wszystkich podmiotów gospodarczych, zlokalizowanych na terenie gminy. Relatywnie dużo jednostek na terenie gminy zajmowało się budownictwem. W roku 2012 stanowiły one 20,8% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych. Znaczna liczba przedsiębiorstw zajmowała się również przetwórstwem przemysłowym i rolnictwem (odpowiednio 7,8% i 7,3% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych).

Tabela 9 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD – stan na 31.12.2012 rok

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostki gospodarcze
1.	**Ogółem**	**616**
2.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	45
3.	Przetwórstwo przemysłowe	48
4.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
5.	Budownictwo	125
6.	Handel i naprawy	206
7.	Transport i gospodarka magazynowa	27
8.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	14
9.	Informacja i komunikacja	3
10.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
11.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16
12.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14
13.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12
14.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
15.	Edukacja	14
16.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	25
17.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14
18.	Pozostała działalność usługowa. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	35

Źródło: *GUS, Bank Danych Lokalnych.*

3.4. Turystyka i zagospodarowanie turystyczne

Zasoby rekreacyjno – turystyczne

Gmina Mieszkowice posiada znaczny potencjał dla rozwoju turystyki, oparty przede wszystkim o walory przyrodnicze jej obszaru i otoczenia. Uzupełnieniem wartości przyrody i krajobrazu są zachowane w znacznej ilości elementy dziedzictwa kulturowego - cenne obiekty zabytkowe.

Promowaniem oferty turystycznej gminy zajmuje się powołane z inicjatywy Urzędu Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej w Mieszkowicach, pełniące zróżnicowane role ośrodka informacji społecznej, gospodarczej, kulturalnej i turystycznej.

Jedną z ważniejszych atrakcji turystycznych na terenie gminy Mieszkowice jest przeprawa promowa przez Odrę. Została uruchomiona jesienią 2007 r. i jest to pierwsza graniczna przeprawa promowa w Polsce, która zarazem jest najkrótszą drogą z okolicznych miejscowości do Berlina. Prom kursuje od kwietnia do października, zabiera na pokład do 6 samochodów o pojemności 2,25 t i 20 pasażerów.

Przez gminę przetoczyła się fala wydarzeń historycznych, które upamiętniają następujące pomniki historyczne: Pomnik Mieszka I w Mieszkowicach, Pomnik Sapera w Gozdowicach, obelisk upamiętniający wkopanie I Słupa Granicznego w Czelinie, Pomnik Matki Polki na Cmentarzu Wojennym w Starych Łysogórkach.

Tabela 10 Atrakcje turystyczne w poszczególnych miejscowościach gminy Mieszkowice

Lp.	Miejscowość	Obiekt
1.	Mieszkowice	▪ *Średniowieczne fortyfikacje miejskie* – zbudowane z kamieni polnych i cegły na przełomie XIII i XIV w., a następnie rozbudowywane w kolejnym stuleciu – Baszta Prochowa, czatownie oraz mury obronne, które otaczają miasto pierścieniem o długości 1500 m. Przeważająca część murów i fortyfikacji jest zdewastowana. Wzdłuż murów prowadzi promenada. ▪ Kościół gotycki – z przełomu XIII i XIV w. z czternastowieczną chrzcielnicą z wapienia gotlandzkiego. Przez lata wnętrze kościoła wzbogacało się o ołtarze fundowane przez mieszczan i szlachtę, ▪ *Ratusz miejski* z XVII w., przebudowany w 1805 r. Zgodnie ze swoim przeznaczeniem jest siedzibą władz miasta i gminy. ▪ *Budynki ryglowe* z XIX w. W jednym z nich od 1872 r. wydawano lokalną gazetę Bärwalder Wochenblatt. Przed laty na ścianie budynku redakcji odsłonięto ukryty pod nim herb miasta. ▪ *Pomnik Mieszka I* z 1957 r. Wykonany został przez Sławomira Lewińskiego i umieszczony na poniemieckim cokole w centrum Mieszkowic. ▪ *Kościół pw. Ducha Świętego* – wybudowany w 1937 r. Po II wojnie światowej zdjęto krzyż z wieży świątyni oraz zdewastowano jej wnętrze. Urządzono w nim magazyn skupu warzyw i owoców. Po remoncie i ponownej konsekracji w 2011 r. znów pełni funkcje sakralne. ▪ *Ogród dendrologiczny* przy Nadleśnictwie w Mieszkowicach, którego atrakcją są drzewa i krzewy m.in. z Ameryki Północnej, Azji Mniejszej oraz rejonu Morza Śródziemnego.
2.	Czelin	▪ *Pomnik pierwszego słupa granicznego nad Odrą* – obelisk symbolizujący pierwszy słup graniczny nad Odrą, który w Czelinie 27 lutego 1945 r. postawili żołnierze 6 Samodzielnego batalionu Pontonowo-Mostowego, ▪ *Średniowieczny kościół pw*. Matki Boskiej Częstochowskiej, którego początki sięgają XIII w. Zbudowano go z jednolitego kwadratowego granitu, przebudowano w 1827 r., a w latach 1982-1984 odbudowano ze zniszczeń wojennych.
3.	Stary Błeszyn	▪ *Budynki* wzniesione w konstrukcji ryglowej, ▪ *Nadodrzańska panorama* i ptactwo żerujące na nadodrzańskich łąkach.
4.	Gozdowice	▪ *Pomnik Sapera* – odsłonięty w 1952 r. i przebudowany w 1972 r. Umieszczono na nim napis Chwała Poległym Saperom. Upamiętnia saperów poległych m.in. podczas operacji forsowania Odry, ▪ *Muzeum Wojsk Inżynieryjnych I Armii Wojska Polskiego (Muzeum Sapera),* ▪ *Pamiątkowy głaz z tablicą w tzw. Wąwozie Śmierci* – upamiętnia saperów, którzy w dniach 14-16 kwietnia 1945 r. zorganizowali przeprawę przez Odrę i wybudowali most pontonowy w czasie operacji forsowania Odry,

Lp.	Miejscowość	Obiekt
		▪ *Kamienna Ściana Chwały* – upamiętnia szlak bojowy żołnierzy I Armii WP, ▪ *Punkt widokowy* – podczas operacji forsowania Odry pełnił funkcję punktu obserwacyjnego 2 Pułku Artylerii Wojska Polskiego. Współcześnie jest miejscem, z którego można podziwiać panoramę doliny Odry, ▪ *Średniowieczny kościół z XIII/XIV w.,* ▪ *Przeprawa promowa w Gozdowicach.*
5.	Stare Łysogórki	▪ *Siekierkowski Cmentarz Żołnierzy I Armii Wojska Polskiego w Starych Łysogórkach* – spoczywa na nim prawie dwa tysiące żołnierzy poległych podczas forsowania Odry i kontynuowania ofensywy na Berlin. Oprócz żołnierskich nagrobków stoi na nim pomnik Wdzięczności Żołnierzom I Armii WP oraz krzyż z 1990 r., ▪ *Pamiątkowy kamień z kotwicą i tablicą* – upamiętnia saperów I Armii WP, którzy podczas forsowania Odry w kwietniu 1945 r. zorganizowali przeprawę desantową i promową, ▪ *Pomnik z wizerunkiem Orderu Krzyża Grunwaldu* – upamiętnia nadanie Rejonowi Pamięci Narodowej Orderu Krzyża Grunwaldu.
6.	Wierzchlas	▪ *Barokowy kościół z 1730 r.* z wieżą o konstrukcji ryglowej i zabytkowymi witrażami, ▪ *Budynki mieszkalne* o konstrukcji ryglowej, ▪ *Pozostałości dawnego parku dworskiego* z dawnym drzewostanem.
7.	Goszków	▪ *Zabytkowy kościół z XIII w.*
8.	Kłosów	▪ *Zabytkowy kościół z XIV w.,* a w nim ołtarz z dwiema kolumnami korynckimi, zdobionymi ornamentem liścia akantu.
9.	Kurzycko	▪ *Zabytkowy kościół z XIV w.* - wieżę dobudowano w 1611 r. Do budowy świątyni użyto kamieni polnych, ciosów granitowych i cegieł. Ołtarz z 1704 r. jest dziełem Heinricha Hattenkerella.
10.	Sitno	▪ *Kościół z XIX w.,* który wybudowano w latach 1847-1849 po rozbiórce starszej świątyni (ze względu na zły stan techniczny). Na jego wieży znajduje się dzwon z 1617 r.
11.	Troszyn	▪ *Kościół* wybudowany z kamienia i cegły, który swój obecny kształt zawdzięcza przebudowie z XIX w.
12.	Zielin	▪ *Kościół z XIII w.* z wieżą z 1704 r. i barokowym ołtarzem z polichromią, ▪ *Pałac z XVIII w.,* w którym obecnie mieści się szkoła podstawowa.

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Baza noclegowa

Na bazę obiektów zbiorowego zakwaterowania na terenie gminy składają się obiekty wskazane w tabeli *Baza noclegowa na terenie gminy Mieszkowice*.

Tabela 11 Baza noclegowa na terenie gminy Mieszkowice

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Okres wykorzystania	Ilość miejsc noclegowych
1.	Mieszkowice	Centrum Konferencyjno - Wypoczynkowe "MRÓZ"	całoroczny	50
		"WAGROSIK" Władysława Wawrzyniak	całoroczny	4
		Zajazd „Odra”	całoroczny	-
2.	Stare Łysogórki	AGROTURYSTYKA Janina Łuszczyk	całoroczny	-
		Teresa Januszkiewicz	sezonowy	11
3.	Goszków	Gospodarstwo Agroturystyczne	całoroczny	15

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Okres wykorzystania	Ilość miejsc noclegowych
		"ZACISZE"		
4.	Kłosów	AGROTURYSTYKA	sezonowy	15

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach

Sport i rekreacja

Gmina Mieszkowice posiada bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki czynnej. Ukształtowanie terenu wraz z atrakcyjnymi walorami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kulturowym tworzą podstawę do przeprowadzenia przez teren gminy szlaków turystycznych i tras rowerowych.

Szlaki turystyczne:

- Szlak Wzgórz Morenowych (Mieszkowice – Jeziora Siegniewskie – Jezioro But – Moryń – Dolsko – Mętno – Chojna – Rurka i dalej w kierunku Szczecina),
- Szlak Nadodrzański (zaczynający się w Mieszkowicach i dalej przez Gozdowice, Stare Łysogórki, Siekierki),
- Szlak czerwony Nordic Walking – szlak o długości 14,7 km, na trasie Mieszkowice – Gozdowice,
- Szlak zielony Nordic Walking - szlak o długości 6,5 km w kształcie pętli.

Trasy rowerowe:

- Zielona Odra (Kłosów, Czelin, Gozdowice, Siekierki i dalej do Szczecina),
- Mieszkowice i okolice (Mieszkowice, Zielin, Smolnica, Dębno, Oborzany, Boleszkowice, Mieszkowice),
- Śladami historii i Cedyński Park Krajobrazowy (Chojna, Cedynia, Siekierki, Gozdowice, Czelin, Mieszkowice, Moryń, Chojna),
- Szlak Pamięci Narodowej – upamiętniający forsowanie Odry w 1945 r.

Coraz intensywniej rozwija się turystyka piesza i rowerowa między Mieszkowicami a Wriezen. Uruchomiono połączenie promowe między Gozdowicami a Güstebieser Loose. Wygodne połączenie sprawia, że wzrasta ruch turystyczny w obie strony.

Ponadto na terenie Mieszkowic znajdują się następujące obiekty sportowe:

- stadion MOSiR - obiekt został wyremontowany w 2005 r. Boisko ma wymiary 105x68 m. Pojemność stadionu to 4 000 miejsc, w tym 2 000 siedzących,
- kompleks boisk sportowych Orlik w Mieszkowicach, obejmujący boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, kort tenisowy oraz zaplecze sanitarno-szatniowe,
- zespół boisk sportowych przy Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Mieszkowicach,
- zespół boisk sportowych przy ul. Ogrodowej w Mieszkowicach,
- boiska wiejskie i przyszkolne w miejscowościach: Zielin, Czelin, Goszków, Kurzycko, Troszyn, Kamionka i Wierzchlas,
- sale gimnastyczne przy obiektach oświaty.

Ruch turystyczny

W 2012 roku z obiektów zbiorowego zakwaterowania na terenie gminy Mieszkowice skorzystało 1 212 turystów (analogicznie w roku 2011), tj. o 2,6% mniej niż w roku 2010.

Dominujący udział w strukturze turystyki na terenie gminy ma turystyka rekreacyjna – ze szlaków rowerowych w 2012 r. korzystało 4 101 osób, tj. o 0,3% więcej niż w analogicznym okresie 2010 roku.

Zauważalny jest systematyczny spadek osób odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej w Mieszkowicach. W 2012 r. z CIT skorzystało 224 turystów, gdzie w roku 2010 – 797 (spadek o 71,9%).

Tabela 12 Liczba turystów w gminie Mieszkowice

Lp.	Liczba turystów	2010	2011	2012
1.	odwiedzających CIT	797	573	224
2.	użytkowników ścieżki rowerowej	4 088	4 095	4 101
3.	użytkowników bazy noclegowej	1 244	1 212	1 212
4.	odwiedzających muzea	2 799	2 620	2 547

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach

4. Sfera społeczna

4.1. Demografia

Na koniec grudnia 2012 r. ludność gminy Mieszkowice liczyła 7 501 osób i stanowiła 8,9% ludności powiatu gryfińskiego, 0,4% ogółu ludności województwa zachodniopomorskiego i 0,02% ogółu ludności kraju. Od 2011 r. liczba ludności powiatu zmniejszyła się o 67 osób, tj. o 0,9%. Natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2008 liczba mieszkańców gminy Mieszkowice zmniejszyła się o 2,0% (154 osoby).

Tabela 13 Liczba ludności w gminie Mieszkowice

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2008 r.	Stan na 31.12.2009 r.	Stan na 31.12.2010 r.	Stan na 31.12.2011 r.	Stan na 31.12.2012 r.
Stan ludności ogółem, w tym:	7 655	7 615	7 567	7 568	7 501
mężczyźni	3 836	3 825	3 804	3 812	3 770
Kobiety	3 819	3 790	3 763	3 756	3 731

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadających na 1 km^2 powierzchni, wyniosła w gminie 31 osób i była niższa od gęstości zaludnienia województwa zachodniopomorskiego (75 osób).

W latach 2008 – 2012 zmieniły się proporcje ludności według płci. O ile w 2008 r. mężczyźni stanowili 50,1% ogółu ludności, to w 2012 r. – 50,3%. Tym samym udział kobiet zmniejszył się na przestrzeni lat 2008 – 2012 o 0,2 punktu procentowego i wyniósł 49,7% w roku 2012. Współczynnik feminizacji zmniejszył się nieznacznie (o 3 punkty) – na 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet.

Wielkość ruchu naturalnego określają dwa podstawowe wskaźniki - urodzeń i zgonów oraz będący ich pochodną - wskaźnik przyrostu naturalnego, czyli różnica pomiędzy ilością urodzeń i zgonów.

Tabela 14 Urodzenia żywe i zgony w gminie Mieszkowice

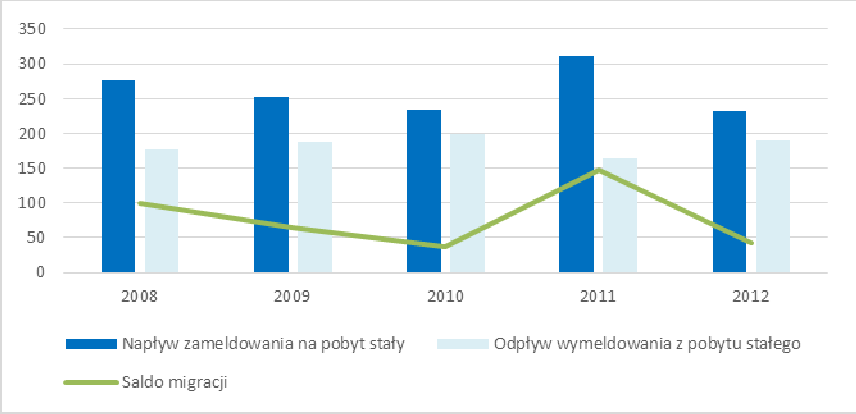
Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2008 r.	Stan na 31.12.2009r.	Stan na 31.12.2010r.	Stan na 31.12.2011r.	Stan na 31.12.2012r.
Urodzenia żywe	91	94	79	90	81
Zgony	62	71	81	64	76
Przyrost naturalny	29	23	-2	26	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

W 2012 r. w gminie Mieszkowice zarejestrowano 81 urodzeń żywych. W stosunku do poprzedniego roku liczba urodzeń zmniejszyła się o 10,0%, a w porównaniu z 2008 r. – o 11,0%.
W omawianym okresie zmarło 76 osób, tj. o 12 osób więcej niż w roku 2011 i o 14 osób niż w 2008 r.
W gminie Mieszkowice obserwowany jest dodatni przyrost naturalny – w 2012 roku kształtował się on na poziomie 5, a w 2011 wynosił 26. Lata 2008 - 2009 charakteryzowały się dodatnim przyrostem naturalnym, w roku 2010 odnotowano ujemny przyrost naturalny (-2).

Ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój demograficzny jest ilość zawieranych małżeństw na obszarze gminy Mieszkowice. Liczba zawieranych związków małżeńskich w latach 2008 - 2011 stopniowo się zmniejszała. W porównaniu do roku 2011 liczba zawartych małżeństw w roku 2012 uległa zwiększeniu o 7, natomiast w odniesieniu do roku 2008 zmniejszyła się o 10.
Istotny wpływ na stan i strukturę ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego gminy mają migracje ludności. W latach 2008-2012 roczny napływ ludności przekraczał wielkość odpływu, co powoduje, że ogólne saldo migracji stałej jest dodatnie. Saldo migracji ekstremum osiągnęło w 2011 r., kształtując się na poziomie - 148. W 2012 r. napływ migracyjny w ruchu wewnętrznym dotyczył 232 osób, a odpływ – 190 osób.

Wykres 3 Saldo migracji w gminie Mieszkowice w latach 2008 - 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Struktura wiekowa społeczeństwa bezpośrednio przekłada się na strukturę wieku ekonomicznego ludności gminy Mieszkowice, która z kolei ma bardzo duży wpływ na lokalną gospodarkę.
W gminie Mieszkowice w ciągu analizowanego okresu największy udział w strukturze wieku ekonomicznego posiadała ludność w wieku produkcyjnym. Udział ten wahał się pomiędzy 64,0% a 65,3%. Najwyższy udział osób w wieku 18 do 65 lat odnotowano w latach 2010 - 2012. Jednocześnie od roku 2008 do roku 2012 systematycznie zmniejszał się udział osób w wieku przedprodukcyjnym od 22,8% w roku 2008 do 20,1% w roku 2012. Ludność w wieku poprodukcyjnym w analizowanym okresie kształtowała się na poziomie od 13,1% w roku 2008 do 14,6% według stanu na 31.12.2012 r.

Tabela 15 Struktura ludności w gminie Mieszkowice

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2008 r.	Stan na 31.12.2009 r.	Stan na 31.12.2010 r.	Stan na 31.12.2011 r.	Stan na 31.12.2012 r.
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 748	1 668	1 607	1 563	1 508
mężczyźni	913	876	843	830	800
kobiety	835	792	764	733	708
Ludność w wieku produkcyjnym	4 901	4 925	4 936	4 934	4 901
mężczyźni	2 612	2 640	2 658	2 670	2 650
kobiety	2 289	2 285	2 278	2 264	2 251
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 006	1 022	1 024	1 071	1 092
mężczyźni	311	309	303	312	320
kobiety	695	713	721	759	772

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.*

Analiza struktury ludności gminy Mieszkowice ze względu na wiek ekonomiczny wskazuje na negatywne tendencje, ukazujące starzenie się ludności, co powoduje zwiększanie się odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym i zmniejszanie się odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Od 2008 r. liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym obniżyła się o 2,7%. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wzrosła o 1,3%. Jednocześnie nastąpił wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym o 1,4%, na co wpływ miało obniżenie średniej długości życia, która w 2012 r. wynosiła w województwie zachodniopomorskim 80,5 dla kobiet (w Polsce - 80,9) i 72,6 lat dla mężczyzn (w Polsce - 72,4).

Proces starzenia jest bardziej zaawansowany wśród kobiet. Udział kobiet w wieku powyżej 65 lat w ogólnej liczbie mieszkańców wynosił w 2012 r. 10,3%, mężczyzn zaś 4,3%.

Wskaźniki obciążenia demograficznego ukazują, ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. Najwyższy wskaźnik obciążenia demograficznego występował w roku 2009 i wynosił 34 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, natomiast najniższy miał miejsce w roku 2012 z wynikiem 31 osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym.

4.2. Grupy ryzyka społecznego

Rynek pracy i bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Mieszkowice w końcu grudnia 2012 r. 550 osób (w tym 301 kobiet) i była niższa od odnotowanej w końcu poprzedniego roku o 11 osób (tj. 2%).

Wśród ogółu bezrobotnych 56% osób zamieszkiwało na wsi.

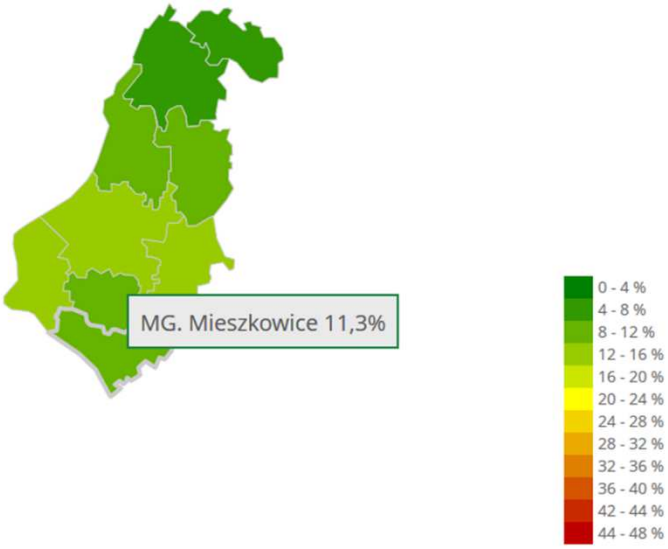
Tabela 16 Bezrobotni w gminie Mieszkowice

Lp.	Stan na	Bezrobotni ogółem	*W tym*		
			kobiety	Mężczyźni	zamieszkali na wsi
1.	31.12.2011 r.	561	318	243	307
2.	31.12.2012 r.	550	301	249	308

Źródło: *Opracowano na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.*

W porównaniu z rokiem 2011 spadek liczby bezrobotnych odnotowano wśród populacji kobiet o 17 (tj. o 5,3%). Natomiast w stosunku do grudnia 2011 r. zwiększyła się zbiorowość bezrobotnych mężczyzn o 6 osób (tj. o 3,0%).

Rysunek 2 Stopa bezrobocia w gminie Mieszkowice (31.12.2012r.)

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2012 r. w gminie Mieszkowice wyniosła 11,3% i była o 0,5% niższa niż w roku 2011, gdzie w powiecie gryfińskim – 9,9% (w 2011 r. – 9,8%).

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą m.in. długotrwale bezrobotni, których udział w zarejestrowanych ogółem wyniósł na dzień 31.12.2012 r. – 46,2% (254 osoby). Osoby poniżej 25 roku życia stanowiły 24,6% bezrobotnych ogółem (135 osób), a powyżej 45 roku życia - 32% (172 osoby). Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 38,2% zarejestrowanych bezrobotnych (210 osób), bez stażu były 162 osoby bezrobotne (29,46% ogółu bezrobotnych w gminie).

Bezrobocie nadal dotyka przede wszystkim ludzi młodych. W końcu roku 2012 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 156 osób, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 29,0%. Osoby w wieku do 24 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły 24,6%. Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 35-44 lata wyniósł 15,8%, 45-54 lat – 21,0%, a powyżej 55 lat – 10,7%.

Tabela 17 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia – stan na 31.12.2012 r.

Lp.	Bezrobotni ogółem według wieku		Bezrobotni ogółem według poziomu wykształcenia	
1.	18 -24 lata	135	Wyższe	29
2.	25 – 34 lata	156	policealne i średnie zawodowe	131
3.	35 – 44 lata	87	średnie ogólnokształcące	40
4.	45 – 54 lata	113	zasadnicze zawodowe	155
5.	55 -59 lat	47	gimnazjalne i poniżej	195
6.	60 – 64 lata	12		

Źródło: *Opracowano na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.*

Większość bezrobotnych to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (odpowiednio 29% i 36% w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych według stanu na dzień 31.12.2012 r.). Obie te populacje łącznie stanowiły 65%

ogólnej liczby bezrobotnych. Świadectwem ukończenia szkół policealnych i średnich zawodowych legitymowało się 23,8% ogółu bezrobotnych, średnich ogólnokształcących – 7,3%, a dyplomem ukończenia szkół wyższych – 5,3%.

Tabela 18 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r.

Lp.	Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych ogółem
1.	do 1 m-ca	46
2.	1–3 m-ce	96
3.	3-6 m-cy	72
4.	6-12 m-cy	82
5.	12-24 m-ce	116
6.	powyżej 24 m-cy	138

Źródło: *Opracowano na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.*

Liczba osób długotrwale poszukujących pracy (powyżej 12 miesięcy) wyniosła według stanu na koniec grudnia 2012 r. 254 osoby , co stanowiło 46,2% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy stosunkowo krótko, tj. do 1 miesiąca stanowiły 8,4%, od 1 do 3 miesięcy – 17,5%, od 3 do 6 miesięcy – 13,1%, zaś od 6 do 12 miesięcy – 14,9% ogółu bezrobotnych.

Pomoc społeczna

Na terenie gminy Mieszkowice pomoc społeczną realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach. Celem działania ośrodka jest realizacja polityki społecznej państwa zmierzająca do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, jak również działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji będących zagrożeniem potrzeb bytowych odpowiadających godności człowieka.

W 2012 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 388 rodzin. Liczba osób, którym na podstawie decyzji administracyjnej przyznano świadczenia w ramach zleconych i własnych bez względu na rodzaj, formę i liczbę wyniosła 550 osób. Spośród ogółu mieszkańców gminy Mieszkowice, około 7,3% stanowiło beneficjentów Ośrodka.

Tabela 19 Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2011	2012	2011	2012
Ubóstwo	155	195	453	525
Sieroctwo	0	1	0	8
Bezdomność	3	7	3	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	37	40	188	197
w tym wielodzietność	*19*	*24*	*109*	*142*
Bezrobocie	218	185	673	564
Niepełnosprawność	159	145	398	333
Długotrwała lub ciężka choroba	118	128	276	290
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym:	138	132	556	517
rodziny niepełne	*63*	*55*	*232*	*188*
rodziny wielodzietne	*22*	*29*	*130*	*175*
Alkoholizm	29	35	44	56
Narkomania	0	1	0	1

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2011	2012	2011	2012
Przemoc w rodzinie	0	1	0	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	6	10	7	14
Zdarzenie losowe	7	8	20	20
Sytuacja kryzysowa	1	0	3	0

Źródło: Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowice.

Na przełomie ostatnich 2 lat największą liczbę rodzin objętych pomocą społeczną stanowiły osoby żyjące w ubóstwie, bezrobotni, osoby niepełnosprawne.

4.3. Ochrona zdrowia

Podstawowa opieka zdrowotna stanowi miejsce pierwszego kontaktu z systemem opieki zdrowotnej oraz gwarantuje wszystkim pacjentom łatwy dostęp do świadczeń na równych zasadach.
Opieka zdrowotna poprzez swoje umiejscowienie i możliwości oddziaływania decyduje o poczuciu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców oraz przyczynia się do wzmocnienia działań, w obszarze szeroko rozumianej promocji zdrowia i zapobiegania chorobom.

Placówki służby zdrowia na terenie gminy Mieszkowice:

- NZOZ w Mieszkowicach,
- NZOZ Przychodnia Rodzinna w Mieszkowicach.

Apteki ogólnodostępne i sklepy medyczne na terenie gminy Mieszkowice:

- APTEKA "LAVENDA" w Mieszkowicach,
- APTEKA "BŁAWATEK" w Mieszkowicach,
- Sklep Zielarsko – Medyczny w Mieszkowicach.

Sposób organizacji służby zdrowia nie zapewnia rzeczywistej całodobowej opieki medycznej (poza Mieszkowicami). Na terenie gminy zbyt mało jest zakładów opiekuńczych, leczniczych, brak jest zakładu opieki paliatywnej. Słabo też są rozwinięte formy opieki stacjonarnej, tj. opieka dzienna, chirurgia „jednego dnia" czy hospitalizacja domowa.
Niezbędne jest wspieranie przez gminę działań umożliwiających poprawę dostępności i jakości usług zdrowotnych.

4.4. Oświata i wychowanie

Podstawowe zadania z zakresu oświaty na terenie gminy Mieszkowice realizują następujące placówki:

- Przedszkole Samorządowe w Mieszkowicach,
- Szkoły podstawowe:
  - Szkoła Podstawowa w Czelinie,
  - Szkoła Podstawowa im. Mieszka I w Mieszkowicach,
  - Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Troszynie,
  - Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zielinie,
- Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Mieszkowicach,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach.

Tabela 20 Liczba uczniów w roku 2012

Lp.	Placówki oświatowe	Liczb uczniów	Współczynnik skolaryzacji netto
1.	Przedszkole	153	-
2.	Szkoły podstawowe (ogółem)	438	94,70
3.	Gimnazjum	247	88,26
4.	Szkolnictwo ponadgimnazjalne	64	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

4.5. Formy zorganizowania społeczeństwa

Bardzo ważną rolę w tworzeniu kapitału społecznego odgrywają organizacje, będące przejawem aktywności mieszkańców na płaszczyznach życia społecznego. Gmina Mieszkowice charakteryzuje się dynamicznym wzrostem liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych. Stwarza to korzystne warunki dla rozwoju kapitału społecznego i budowania społeczeństwa obywatelskiego na obszarze gminy.
Na terenie gminy funkcjonują następujące organizacje pozarządowe:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Troszynie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Zielinie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Mieszkowicach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Czelinie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Starych Łysogórkach,
- Klub Piłkarski „ODRA" w Czelinie,
- Ludowy Zespół Sportowy „Zieloni Zielin",
- Ludowy Klub Sportowy „Mieszko" Mieszkowice,
- Ludowy Zespół Sportowy „Zjednoczeni" Kurzycko,
- Ludowy Klub Sportowy „Olimpia" Troszyn,
- Mieszkowickie Stowarzyszenie Abstynenta „Krokus",
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk" w Mieszkowicach,
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Mieszkowickiej.

5. WALORY KULTUROWE

5.1. Rejestr zabytków. Obszary objęte ochroną konserwatorską.

Większość miejscowości gminy Mieszkowice stanowią stare wsie o średniowiecznym rodowodzie i ich kolonie. Dominującym typem układu przestrzennego tych miejscowości są owalnice o zróżnicowanej wielkości i kształcie. Układy owalnicowe w niektórych z tych miejscowości podlegały z czasem ewolucji w bardziej skomplikowane układy wielodrożne.

Znajduje się w nich szereg obiektów o walorach zabytkowych, wpisanych do rejestru i gminnej ewidencji zabytków.

W granicach administracyjnych gminy Mieszkowice znajdują się następujące zabytki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

Tabela 21 Obiekty zabytkowe gminy Mieszkowice ujęte w ewidencji konserwatorskiej

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru	Data	Nr decyzji
Czelin	kościół Matki Boskiej Częstochowskiej	953	1956-07-03	Kl.V.-0/108/56
Goszków	park dworski	916	1980-12-02	KL.I.5340/38/80
	kościół św. Jana Chrzciciela	961	1956-11-01	Kl.V.-0/119/56
Gozdowice	kościół Wniebowzięcia NMP	1014	1963-11-18	Kl.20/13/63
Kłosów	kościół MB Królowej Korony Polskiej	1004	1963-11-18	Kl.20/15/63
Kurzycko	kościół św. Ap. Piotra i Pawła	965	1963-11-18	Kl.20/16/63
Mieszkowice	budynek mieszkalny, ul. Sienkiewicza 44	1389	1998-09-30	DZ-4200/12/O/98
	obwarowania miejskie	484	1963-11-18	Kl.20/20/63
	kościół Przemienienia Pańskiego	969	1956-07-31	Kl.V.-0/131/56
	budynek mieszkalny, ul. Jana Pawła II 14	1369	1998-04-02	DZ-4200/20/O/98
	budynek mieszkalny, ul. 1 Maja 16	1388	1998-09-30	DZ-4200/11/O/98
	teren Starego Miasta	67	1955-10-29	Kl.V.-0/49/55
	poczta, pl. Wolności 3	936	1993-11-30	PSOZ/Sz-n/III/5340/216/93
	budynek mieszkalny, ul. Sienkiewicza 54	1392	1998-09-30	DZ-4200/15/O/98
	budynek mieszkalny, ul. Jana Pawła II 11	1368	1998-04-02	DZ-4200/19/O/98
	budynek mieszkalny, ul. Jana Pawła II 21	1370	1998-04-02	DZ-4200/9/O/98
	budynek mieszkalny, ul. Jana Pawła II 36	1373	1998-06-04	DZ-4200/22/O/98
	budynek mieszkalny, ul. Sienkiewicza 52	1391	1998-09-30	DZ-4200/14/O/98
	budynek mieszkalny, ul. Jana Pawła II 23	1372	1998-06-04	DZ-4200/21/O/98
Sitno	kościół Najświętszego Zbawiciela /otoczenie/	396	2009-05-15	DZ-4200/22/K/2009

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru	Data	Nr decyzji
Stare Łysogórki	dom nr 25 (otoczenie)	92	2002-03-13	DZ-4200/14/O/2000/2002
	zagroda nr 6	923	1991-11-19	PSOZ/Sz-n/III/5340/201/91
Troszyn	kościół Wniebowzięcia NMP	779	2011-01-13	DZ-4140/52-3/AR/2010/2011
	cmentarz przykościelny	779	2011-01-13	DZ-4140/52-3/AR/2010/2011
	park dworski	1184	1980-12-04	KL.I.5340/53/80
Wierzchlas	kościół MB Częstochowskiej	985	1958-06-18	Kl.V.-0/30/58
	park dworski	1182	1957-10-22	Kl.V-0/303/57
Zielin	kościół Narodzenia NMP	993	1956-08-01	Kl.V.-0/154/56
	park dworski	1046	1980-12-03	KL.I.5340/52/80
	Pałac	1046	1965-12-22	Kl.20/27/65

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie.

Zabytkowe cmentarze

Wśród obiektów o wysokich walorach zabytkowych, stanowiących jednocześnie ważny element dziedzictwa kulturowego, znajdują się cmentarze. Obok użytkowanych na ogół cmentarzy komunalnych, wiele z nich jest pozostałością po przedwojennych mieszkańcach tych ziem. Ważną grupę zajmują, znajdujące się na ogół w złym stanie, nieużytkowane cmentarze ewangelickie.

Tabela 22 Zabytkowe cmentarze na terenie gminy Mieszkowice

Lp.	Miejscowość	Wyznanie	Sposób usytuowania w miejscowości
1.	Mieszkowice	• katolicki	• komunalny, współczesny
2.	Czelin	• katolicki • ewangelicki	• przykościelny • śródleśny
3.	Kłosów	• katolicki	• przykościelny
4.	Kurzycko	• katolicki	• przykościelny
5.	Sitno	• ewangelicki	• śródpolny
6.	Stare Łysogórki	• ewangelicki	• śródleśny
7.	Stary Błeszyn	• ewangelicki • ewangelicki	• przykościelny • śródleśny
8.	Troszyn	• katolicki	• przykościelny
9.	Wierzchlas	• katolicki • ewangelicki • ewangelicki	• przykościelny • śródpolny • cmentarz rodowy w parku
10.	Zielin	• katolicki	• komunalny, współczesny

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach.

Stanowiska archeologiczne

Obszar gminy Mieszkowice posiada znaczne zasoby archeologiczne. Mimo, iż nie występują na tym terenie stanowiska wpisane do rejestru zabytków, gmina posiada znaczne zasoby stanowisk o wysokiej randze, chronionych ustanowieniem wokół nich stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych:

- strefy „W. II" - częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych (29 stanowisk),
- strefy „W. III" - ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych (291 stanowisk).

5.2. Instytucje kultury

Podstawowe usługi z zakresu kultury dla mieszkańców gminy pełnią:

- **Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Mieszkowicach**. Ośrodek jest organizatorem imprez kulturalnych na terenie gminy. Działalność MGOK skupia się głównie na upowszechnianiu i udostępnianiu kultury w zakresie muzyki, tańca, plastyki, teatru, wspomaganiu imprez sportowych, działalności miejscowych stowarzyszeń, prowadzeniu form edukacyjnych i poznawczych. Służy merytoryczną, rzeczową i osobową pomocą przy przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje i stowarzyszenia gminne. MGOK prowadzi stałe zajęcia plastyczne oraz taneczne i muzyczne. Efekty pracy przedstawiane są na festynach, koncertach i wystawach. Organizowane są konkursy, przeglądy i warsztaty artystyczne. Wspomagana jest działalność kulturalna w sołectwach poprzez wspólną organizację festynów i innych imprez.
  MGOK prowadzi współpracę z ośrodkami kultury z Cedyni, Morynia, Chojny, Trzcińska Zdroju oraz współpracę zagraniczną z miejscowościami:
- Oderberg – współpraca zespołów tanecznych/wspólne występy po obu stronach granicy, współpraca także z zespołami ze Schwedt i Eberswalde,
- Altranft - Muzeum Wsi - uczestnictwo w imprezach i warsztatach plastycznych i rękodzieła,
- Schwedt - współpraca z stowarzyszeniami kobiecymi.
  Przy ośrodku działają następujące zespoły:
- rockowe - The Sant, Superstition,
- muzyczno - wokalne - Niespodzianka, Składak , Szczęśliwy Traf, The Pokerss,
- wokalne - Dobrawa, Sami Swoi,
- taneczne - country Mieszki i Blind Dancers - hip hop,
- wokaliści od dzieci do osób dorosłych.
  Zespoły są laureatami przeglądów powiatowych i wojewódzkich, promują działalność MGOK na imprezach w ościennych gminach. Wszystkie imprezy gminne są realizowane przy udziale w/w zespołów muzycznych i tanecznych oraz wokalistów.
  Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury organizuje wiele imprez cyklicznych, imprezy okazjonalne, cykliczne warsztaty artystyczne, bożonarodzeniowe, wielkanocne i inne. W ramach imprez odbywają się wystawy artystyczne, wystawy fotograficzne, wystawy stowarzyszeń, szkół, w sali rękodzieła prezentowane są prace plastyczne powstałe na zajęciach i warsztatach organizowanych przez MGOK.
  W MGOK w Mieszkowicach funkcjonuje Izba Pamięci - znajdują się tam zbiory dokumentów, przedmiotów podarowanych przez mieszkańców miasta i gminy z okresu przed i międzywojennego.
- **Muzeum Wojsk Inżynieryjnych I Armii Wojska Polskiego w Gozdowicach**
  Gozdowickie Muzeum Wojsk Inżynieryjnych I Armii Wojska Polskiego powstało w 1965 roku. Mieści się w budynku, który w 1945 roku był siedzibą dowodzenia szefa wojsk inżynieryjnych I Armii Wojska Polskiego i dowódcy 6 Batalionu Pontonowo Mostowego generała Jerzego Bordziłowskiego. Pośród map frontu, większość muzealnych eksponatów jest pamiątkami pozostałymi po forsowaniu Odry. Na zapleczu stoją pojazdy wodne, którymi posługiwali się

żołnierze w czasie przeprawy przez Odrę wiosną 1945 roku: kutry, łodzie i pontony. Na pobliskim wzgórzu ustawiony jest Pomnik Sapera.

- **Muzeum Pamiątek Wojska Polskiego w Starych Łysogórkach**
  Muzeum mieści się w pobliżu cmentarza wojennego w Starych Łysogórkach. Eksponaty muzeum w przeważającej części są pamiątkami z tamtego okresu. Największym muzealnym eksponatem jest stojący przed muzeum czołg IS-2 (nazwany od inicjałów Józefa Stalina). Pojazd należący do polskiego 4. Samodzielnego Pułku Czołgów pod koniec wojny pokonał szlak bojowy od Żytomierza po Łabę, łącznie niemal 1300 km. Wewnątrz muzeum zorganizowane są ekspozycje prezentujące kolekcję odznaczeń wojskowych, czy pochodzącą z wykopalisk nad Odrą kolekcję broni i ceramiki. Jest też prezentacja broni radzieckiej i umundurowania, w którym walczyli polscy żołnierze.
- **Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Mieszkowicach**
  Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Mieszkowicach posiada 2 oddziały: oddział dla dzieci, oddział dla dorosłych oraz filie biblioteczne w Troszynie, Starych Łysogórkach i Zielinie. Biblioteka służy zaspokajaniu i rozwijaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu i rozwojowi kultury.

Uzupełnieniem bazy kulturalno - oświatowej są **świetlice wiejskie** w miejscowościach: Czelin, Goszków, Kłosów, Kurzycko, Troszyn, Stare Łysogórki, Stary Błeszyn, Wierzchlas i Zielin.

5.3. Współpraca partnerska

Istotnym elementem w działalności gminy jest nawiązanie kontaktów i podjęcie współpracy z:

- **miastem Merefa** (Powiat Charków, Region Charków, Republika Ukrainy) w zakresie handlowo – gospodarczym, naukowo – technicznym i współpracy kulturalnej, umowa o współpracy z miastem Mieszkowice została zawarta w maju 2012 r.,
- **Stowarzyszeniem Historyczno – Kulturalnym ,,Terra Incognita" z siedzibą w Chojnie** – umowa – porozumienie zawarte w dniu 05.03.2012 r. z Gminą Mieszkowice w sprawie przygotowania tekstu poświęconego Średniowiecznym Mieszkowicom, Czelinowi oraz nazewnictwie wód stojących i płynących na terenie gminy Mieszkowice i tekstu do ulotek informacyjnych o Czelinie,
- **Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu** – porozumienie zawarte w dniu 16 kwietnia 2011 r. z Urzędem Gminy Mieszkowice, które obejmuje: opiekę merytoryczną nad miejscami pamięci związanymi z II wojną światową położonymi w Gminie Mieszkowice – Muzeum Wojsk Inżynieryjnych w Gozdowicach oraz Muzeum Pamiątek 1 Armii Wojska Polskiego w Starych Łysogórkach, wzajemną promocję obu stron poprzez zamieszczenie informacji o współpracy oraz innych form ustalonych odrębnie pomiędzy stronami, realizację programów dotyczących edukacji historycznej i upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym Pomorza Zachodniego i Gminy Mieszkowice poprzez organizację wystaw, konferencji, spotkań i innych wydarzeń naukowych i kulturalnych,
- **Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Promyk" z siedzibą Goszkowie** – umowa partnerska zawarta w dniu 9 lutego 2012 r. z Gminą Mieszkowice w sprawie aplikowania do Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w zakresie rozwoju przedsiębiorczości społecznej poprzez rozpowszechnienie idei partnerstwa trójsektorowego w ramach

zorganizowania konferencji na temat tworzenia nowych miejsc pracy dla osób wykluczonych społecznie (spółdzielnie socjalne),

- **Urzędem Bamim-Oderbruch** – porozumienie zawarte w dniu 19 marca 2009 r. z Gminą Mieszkowice o współpracy w ramach różnych przedsięwzięć,
- **Urzędem Bamim-Oderbruch, Ochotniczą Strażą Pożarną z Naulewin** – porozumienie zawarte z Ochotniczą Strażą Pożarną w Mieszkowic z 10 kwietnia 1997 r. Partnerskie straże pożarne uzgadniają wzajemną współpracę i udzielenie sobie pomocy w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej i ochrony przed katastrofami,
- **Nadleśnictwem Mieszkowice** – porozumienie o współpracy zawarte 18 marca 2011 r. z Gminą Mieszkowice. Przedmiotem porozumienia jest współpraca w zakresie udostępnienia duktów leśnych do uprawiania Nordic Walking,
- **Stowarzyszeniem BBV e.V.Wriezen** – porozumienie w sprawie współpracy zawarte z Urzędem Miasta Mieszkowice w dniu 23.06.1999 r.,
- **Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców w Gryfinie** – porozumienie zawarte w dniu 12.01.2007 r. z Gminą Mieszkowice, w którym Cech zobowiązuje się do świadczenia w ramach punktu konsultacyjnego, finansowanego przez PARP bezpłatnych usług informacyjnych dla osób prowadzących działalność gospodarczą w sektorze MSP oraz dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej.

6. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

6.1. Warunki klimatyczne

Gmina Mieszkowice leży w obrębie krainy klimatycznej Pojezierza Myśliborskiego. Podstawowe wartości parametrów meteorologicznych tego obszaru, tj. średnia ilość opadów, dominujące kierunki i siła wiatrów czy średnie temperatury są reprezentatywne dla większości obszaru Pomorza Zachodniego. Średni okres wegetacyjny trwa tu około 230 dni, średnia temperatura w roku waha się w przedziale od 8,4 do 9,2°C, wielkość opadów waha się pomiędzy na granicy 550 mm. Istotną cechą lokalnego klimatu jest zmienność i nieregularność pogody, związana z jednej strony z łatwym przemieszczaniem się dużych mas powietrza, z drugiej ze skomplikowaną rzeźbą terenu.

Pokrywa śnieżna zalega przeważnie 40 – 60 dni, przymrozki trafiają się w ciągu dwóch miesięcy. Średni opad roczny wynosi 450 – 600 mm, a liczba godzin ze słońcem jest stosunkowo duża. Przebieg średnich temperatur miesięcznych wyznacza dwa ważne dla rolnictwa okresy: gospodarczy i wegetacyjny. Okres gospodarczy rozpoczyna się między 16 a 20 marca, a kończy się między 27 listopada a 4 grudnia. Trwa więc 252 do 262 dni, a okres wegetacyjny rozpoczyna się na przełomie marca i kwietnia, a kończy się w pierwszej dekadzie listopada i trwa od 217 do 223 dni.

Przymrozki w wielu miejscach w kwietniu stanowią 70%, a w październiku 20% ogólnej liczby dni z przymrozkami okresu wegetacyjnego. Dni z przymrozkami jest tutaj ponad 100, a opady wynoszą średniorocznie około 570 mm.

Czas trwania pokrywy śnieżnej trwa od 40 do 60 dni. Temperatury powietrza w obydwu dzielnicach klimatycznych są zbliżone i wynoszą średnio w ciągu roku ok. 9 °C.

6.2. Ukształtowanie terenu

Gmina Mieszkowice położona jest na Nizinie Szczecińskiej w południowej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie gryfińskim. Zgodnie z fizjograficznym podziałem Polski według J. Kondrackiego obszar gminy znajduje się na granicy trzech krain fizycznogeograficznych. Obszar doliny Odry należy do mezoregionu Kotlina Freinwaldzka, stanowiącej część makroregionu Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej. Pozostała część obszaru gminy znajduje się na obszarze mezoregionu Równiny Gorzowskiej, które jest elementem makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego. Niewielki fragment tej gminy, w rejonie Goszkowa, zlokalizowany jest w obrębie mezoregionu Pojezierze Myśliborskie, który także wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego.

Jednym z najważniejszych wyznaczników położenia geograficznego gminy jest rozległa Dolina Dolnej Odry, stanowiąca jej zachodnią granicę. Długość tej doliny dochodzi do 100 km, a powierzchnia wynosi 738 km^2. Swym zasięgiem obejmuje od południa okolice jeziora Dąbie, od północy – ujście Odry. Teren ten charakteryzuje się małym urozmaiceniem rzeźby terenu, wysokości bezwzględne wahają się tu od 0 do 10 m n.p.m. Dolina wyłożona jest do 25 metrów aluwiami rzecznymi powstałymi wskutek wylewowej działalności rzeki. Nad złożami piasków i żwirów występuje warstwa torfu o miąższości od 5 do 9 metrów. Teren gminy znajduje się w otulinie i częściowo w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Park rozciąga się szerokim pasem wzdłuż krawędzi przełomu doliny Odry. Krajobraz Parku kształtuje pagórkowaty wał czołowo - morenowy tzw. Cedyński, z deniwelacją terenu dochodzącą do 140 m n.p.m.

6.3. Sieć hydrologiczna

Wody powierzchniowe

Pod względem zasobności w wody powierzchniowe powiat gryfiński, do którego należy gmina Mieszkowice zaliczany jest do obszarów o dość wysokiej zasobności.

Sieć wód powierzchniowych na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Gmina Mieszkowice położona jest w zlewni rzeki Odry, która w znacznym stopniu utrzymała swój naturalny, meandrujący i rozlewiskowy charakter. Dolny odcinek biegu rzeki, także w obszarze gminy Mieszkowice należy do tych najlepiej zachowanych w swoim naturalnym charakterze, mimo regulacji głównego koryta rzeki jakiej dokonano się na przełomie XVIII i XIX w. Prace te ustaliły charakter doliny i przebieg głównego nurtu, pozostawiając bez zmian liczne rozlewiska w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Udział obecnego obszaru zalewowego w naturalnym obszarze zalewowym jest znaczny na całym odcinku doliny przebiegającym przez obszar gminy. Dominują tam użytki zielone i obszary niewykorzystywane przez człowieka, bardzo mała jest powierzchnia lasów. Odra płynie korytem o szerokości 200-250 m., na odcinku o długości około 31 km, stanowiącym południowo- zachodnią granicę gminy i jednocześnie granicę państwową. Na północ od obszaru gminy, na wysokości Osinowa Dolnego do Odry uchodzi kanał Odra - Hawela, stanowiący ważne ogniwo w europejskim systemie dróg wodnych.

Na terenie gminy występują ponadto następujące rzeki:

- Słubia, będąca rzeką II rzędu o długości biegu 30,2 km bierze początek poza granicami gminy Mieszkowice,
- Kurzyca, rzeka o długości biegu 22,3 km na całej długości płynie przez obszar gminy, odcinki jej koryta przebiegające przez największe w gminie tereny zurbanizowane (miedzy innymi miejscowości Mieszkowice, Zielin) ulegają stopniowej degradacji.

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest kilka jezior o niewielkiej powierzchni, która łącznie nie przekracza 1% powierzchni gminy. Strukturę hydrograficzną gminy kształtują również liczne, małe jeziora pochodzenia postglacjalnego oraz sztuczne zbiorniki wodne, głównie stawy rybne. Jeziora stanowią bardzo ważny element lokalnych ekosystemów, są jednocześnie bardzo istotnym elementem, decydującym o jej niepowtarzalnych walorach krajobrazowych.

Tabela 23 Zestawienie jezior w gminie Mieszkowice

Lp.	Nazwa jeziora	Zlewnia jeziora	Powierzchnia [ha]	Szacowana objętość [tys. m^3]	Maksymalna głębokość [m]
1.	Zielińskie	Kurzyca	19,96		
2.	Siegniew Duży	Słubia	11,27	368,0	7,0
3.	Mieszkowickie	Kurzyca	7,5	45,5	0,8
4.	Łysogórki	Słubia	6,1		
5.	Kaczorze	Słubia	4,75		
6.	bez nazwy	Kurzyca	4,0		
7.	Siegniew Mały	Słubia	3,98		
8.	bez nazwy	Kurzyca	3,0		
9.	bez nazwy	Kurzyca	1,2		

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieszkowice.

Na terenie gminy Mieszkowice znajduje się kilka gospodarstw prowadzących gospodarkę rybacką w obrębie stawów i sztucznie utworzonych zbiorników wodnych.

Tabela 24 Zespoły stawów i sztucznych zbiorników wodnych

Lp.	Położenie	Zlewnia	Łączna powierzchnia [ha]
1.	Kurzycko	Kurzyca	12,57
2.	Kępa	Kurzyca	2,00
3.	Wierzchlas	Kurzyca	1,86
4.	Stary Błeszyn	Odra	6,00
5.	Gozdowice	Odra	0,85
6.	Gozdowice	Odra	0,56

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieszkowice.

Stan czystości wód powierzchniowych kształtuje się rozmaicie. Wody Odry wpływające na teren gminy są ponadnormatywnie zanieczyszczone, dotyczy to zresztą większej części jej przebiegu, zarówno w obszarze Polski jak i krajów sąsiednich, ich jakość określają bowiem przede wszystkim źródła zanieczyszczeń spoza granic gminy. Stan czystości wód Odry jest badany w ramach monitoringu granicznego. Większość małych rzek i cieków wodnych w swoich początkowych odcinkach przebiegających przez obszary źródliskowe posiada I klasę czystości. Ich jakość podlega stopniowej degradacji w granicach terenów zainwestowanych. Wynika to z ciągle słabego stopnia ich skanalizowania. Zrzut ścieków pochodzenia bytowego kształtuje sposób zanieczyszczeń, dominują tu zanieczyszczenia hydrobiologiczne ze znacznym udziałem bakterii typu fekalnego. Jednak w porównaniu z danymi z przed lat, stan czystości wód Odry i innych cieków wodnych na terenie gminy uległ poprawie. Ze względu na regres w gospodarce rolniczej na przestrzeni ostatnich lat, zauważalnym zjawiskiem jest spadek stopnia zanieczyszczenia wód fosforanami i innymi substancjami pochodzenia organicznego, trafiających wcześniej do wód na skutek intensywnego nawożenia pól. Ma to korzystny wpływ zwłaszcza na stan czystości wód w jeziorach i innych wodach stojących, ponieważ dzięki temu proces ich eutrofizacji ulega znacznemu zwolnieniu. Ocena stopnia zanieczyszczenia wód na terenie gminy na przestrzeni ostatnich lat wykazuje, że nastąpiła tu poprawa jakości we wszystkich grupach zanieczyszczeń.

Wody podziemne

Wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Piętro czwartorzędowe, stanowi przeważającą część występujących na terenie gminy wód podziemnych. Obszar gminy należy do zasobnych w wodę. W niektórych mniejszych miejscowościach (Kamionka, Kępa Troszyńska, Zielin), względne zużycie wody nie przekracza 10% zasobów eksploatacyjnych. Można przypuszczać, że na znacznych obszarach pokrytych kompleksami leśnymi zasoby dyspozycyjne wody dla potencjalnych potrzeb użytkowych są duże i mogą stanowić znaczną rezerwę dla wykorzystywanych obecnie ujęć. Niewielki powierzchniowo obszar we wschodniej części gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 134 Dębno o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 29,15 tys. m^3/24 h dla powierzchni 242 km^2.

6.4. Zasoby naturalne

Kopaliny

Na terenie gminy Mieszkowice znajduje się udokumentowane i eksploatowane od 1996 r. złoże ropy naftowej i gazu ziemnego „Zielin", położone we wschodniej części obszaru gminy. Złoże posiada ustanowiony teren i obszar górniczy i powierzchni 1,85 km^2. Eksploatację prowadzi PGNiG Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu na podstawie koncesji nr 44/96 z dnia 31.10.1996 r., udzielonej na okres 15 lat na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego oraz siarki jako kopaliny współwystępującej siarki. Złoże zostało zarejestrowane przez MOŚZNiL decyzją KZK/2/6557/95 z dnia 15.01.2006 r. Zasoby wydobywane ropy zostały określone na 230,78 tys. Mg, a gazu ziemnego na 220,86 mln m^3 oraz siarki jako kopaliny współwystępującej na 20 tys. Mg. Na złożu prowadzona jest eksploatacja otworowa, ropa naftowa odprowadzana jest na ekspedyt kolejowy w Boleszkowicach. Gaz ziemny po procesie odsiarczania wykorzystywany jest do celów energetycznych.

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego. Brak jest także eksploatacji czynnej z koncesjonowanym wydobyciem. Eksploatacja kruszywa naturalnego żwirowo – piaszczystego dla budownictwa i drogownictwa odbywa się systemem gospodarczym na bardzo niewielką skalę w kilku małych, gospodarczych wyrobiskach w rejonie Czelina i Kłosowa. Pozostałe dawne wyrobiska w Wierzchlasie, Kępie Troszyńskiej i Sitnie są nieczynne i ulegają procesom renaturyzacji.

6.5. Prawne formy ochrony przyrody

Cedyński Park Krajobrazowy

Cedyński Park Krajobrazowy został utworzony dla ochrony unikalnych i wyróżniających się elementów przyrodniczych i krajobrazowych Doliny Odry i jej otoczenia w obszarze gminy Cedynia oraz gmin ościennych.

W obszarze Parku ochroną prawną objęto tereny o dużej koncentracji walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i estetycznych o randze ponadregionalnej w gminach Cedynia, Chojna, Mieszkowice i Moryń. Jego utworzenie miało także na celu ochronę unikatowej rzeźby terenów morenowych i wnętrza Doliny Odry oraz licznych ostoi ptaków o znaczeniu europejskim. Obok Słowińskiego, Drawieńskiego Parku Narodowego, Parku Narodowego Ujścia Warty czy Parku Krajobrazowego Dolnej Odry, pełni rolę miejsca odpoczynku na szlakach migracji ptaków w skali całego kontynentu.

Park obejmuje liczne kompleksy leśne – buczyn, łęgów, torfowisk o dużej bioróżnorodności. W obszarze Parku występuje szereg istniejących i postulowanych do utworzenia rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych.

Rozporządzenie nr 24/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego ustala m.in.:

- granice obszaru Parku o powierzchni 30 850 ha, położonego w granicach gmin: Cedynia, Chojna, Mieszkowice i Moryń,

- granice otuliny Parku o powierzchni 53 120 ha, położonej w granicach gmin: Cedynia, Chojna, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko-Zdrój, Widuchowa.

Rezerwat przyrody Jeziora Siegniewskie

W obszarze gminy położony jest rezerwat przyrody Jeziora Siegniewskie o powierzchni 23,08 ha. Na rezerwat składają się dwa niewielkie, bezodpływowe jeziora wraz z otaczającymi je terenami podmokłymi i torfowiskami. Obszar leży w lokalnym obniżeniu terenu, otoczony jest lasami mieszkowickimi.

Rezerwat, powołany dla ochrony cennych siedlisk chronionych gatunków ptactwa stracił w ostatnich latach na znaczeniu z punktu widzenia podstawowego celu ochrony, w wyniku postępującego spadku wód w obu jeziorach. Obniżenie poziomu wód w zbiorniach wodnych było decydującym czynnikiem redukującym populacje bytujących tu ptaków.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Doliny Słubi

Na obszarze gminy Mieszkowice utworzono na podstawie Uchwały Nr XXXIV/267/05 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 29 września 2005 r. zespół przyrodniczo-krajobrazowy Doliny Słubi.

Ochroną objęto, ze względów estetycznych, naukowych, przyrodniczych, dydaktycznych i krajobrazowych, tereny obejmujące rzekę Słubię, jej dolinę z drzewostanami i bagnami oraz niektóre jeziora, przez które przepływa, o łącznej powierzchni 94,71 ha położone w kompleksach leśnych Nadleśnictwa Mieszkowice, obręb Stare Łysogórki na działkach nr 30, 57, 58, 59, 83/1, 84/1, 84/2, 110, 111/1, 134, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 135/5, 135/6, 155, 156/1, 175, 176/1, 176/3, 191/2, 191/10, obręb Gozdowice działka nr 201.

Obszary NATURA 2000

Obszar gminy leży w zasięgu dwóch obszarów specjalnej ochrony ptaków w sieci Natura 2000 oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk:

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry" (PLB320003)

Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem a Zalewem Szczecińskim wraz z Jeziorem Dąbie. Swoim zasięgiem obejmuje gminy: Kostrzyn nad Odrą, Boleszkowice, Goleniów, Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Widuchowa, Kołbaskowo, Szczecin. Rozciąga się na długości około 150 km. J. Dąbie jest płytkim, deltowym zbiornikiem, o urozmaiconej linii brzegowej. Zasilane jest zarówno przez wody opadowe i rzeczne, jak i przez wody morskie. Jezioro od nurtu Odry oddzielają wyspy: Czapli Ostrów, Sadlińskie Łąki, Mienia, Wielka Kępa, Radolin, Czarnołęka, Dębina, Kacza i Mewia. Z południowo-wschodnim brzegiem jeziora sąsiadują łąki i mokradła Rokiciny, Sadlińskie i Trzebuskie Łęgi. W J. Dąbie występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów (głównie trzcinowych i oczeretów), za którymi wykształcają się ziołorośla nadrzeczne. Duże powierzchnie zajmują łęgi i zarośla wierzbowe. Wnętrza dużych wysp pokryte są olsami i łęgami jesionowo-olszynowymi. W części ujściowej Odra posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami (kanałami) - Międzyodrze jest płaską równiną z licznymi jeziorkami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łęgów.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolna Odra" (kod obszaru PLH320037)

Dolina Odry (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odrą i Zachodnią Odrą), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami

zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą. Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.

Pomniki przyrody

W obszarze gminy Mieszkowice znajduje się łącznie trzydzieści osiem drzew uznanych za pomniki przyrody. Zestawienie tych obiektów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 25 Pomniki przyrody na terenie gminy Mieszkowice

Lp.	Nr działki	Obręb	Gatunek
Pomniki przyrody powołane uchwałą Nr XXIII/164/04 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 15 października 2004 r.			
1.	38	Kłosów	dąb szypułkowy
2.	109	Mieszkowice 4	dąb szypułkowy
3.	613	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy
4.	100/1	Wierzchlas	platan klonolistny
Pomniki przyrody na terenach Nadleśnictwa Mieszkowice, powołane uchwałą Nr XXIV/269/05 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 29 września 2005 r.			
5.	67/1	Siegniew	dąb szypułkowy
6.	123/1	Siegniew	dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy
7.	124/2	Siegniew	dąb bezszypułkowy
8.	125/1	Siegniew	dąb bezszypułkowy (grupa 4 drzew)
9.	125/2	Siegniew	dąb bezszypułkowy
10.	189	Czelin	żywotnik zachodni
11.	182/4	Czelin	lipa drobnolistna
12.	112	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy
13.	135/2	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy (grupa 4 drzew)
14.	135/2	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy
15.	139/1	Stare Łysogórki	dąb bezszypułkowy
16.	139/2	Stare Łysogórki	dąb bezszypułkowy
17.	156/1	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy
18.	158	Stare Łysogórki	dąb bezszypułkowy
19.	160/1	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy (grupa 2 drzew)
20.	174	Stare Łysogórki	dąb bezszypułkowy
21.	178/1	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy (grupa 5 drzew)
22.	178/2	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy
23.	178/1	Stare Łysogórki	dąb szypułkowy
24.	242	Goszkówek	dąb szypułkowy
25.	262	Goszkówek	lipa drobnolistna

Źródło: *Urząd Miejski w Mieszkowicach.*

Użytki ekologiczne

W obszarze gminy Mieszkowice znajduje się sześć obszarów, objętych ochroną prawną w formie użytków ekologicznych.

Tabela 26 Użytki ekologiczne

Lp.	Kod	Leśnictwo	Oddz.	Obręb nr działki	Pow. [ha]	Nazwa, opis, kategoria gruntu, walory przyrodnicze
1.	UE-1	Czelin	135 h	Stary Błeszyn 135	0,80	Błeszyńska Wydma (porośnięta chrobotkami, turzycą piaskową, na skraju ostnicą włosowatą)
2.	UE-2	Czelin	136 j	Stary Błeszyn 136/10	2,72	Murawa Błeszyńska (murawa ostnicowa położona bezpośrednio nad brzegiem Odry)
3.	UE-3	Brochucin	33 k 61 c	Stare Łysogórki 33/2, 61	0,88	Brochucin Śródleśne oczko wodne otoczone szuwarami, łozowiskami. Na jeziorku grzybień biały. Ostoja ptactwa wodnego oraz płazów.
4.	UE-4	Gozdowice	150 c 169 c	Stare Łysogórki 150, 169/2	1,76	Gozdowicki Mszar Mszar wełniankowy położony w śródleśnym zagłębieniu bezodpływowym. Stanowisko torfowców, rosiczki okrągłolistnej, żurawiny błotnej, wełnianki pochwowatej.
5.	UE-5	Gozdowice	172 g 173 b	Stare Łysogórki 172, 173	1,09	Gozdowicki Mszar II Mszar wełniankowy położony w śródleśnym zagłębieniu bezodpływowym. Stanowisko torfowców, rosiczki okrągłolistnej, żurawiny błotnej, wełnianki pochwowatej.
6.	UE-6	Gozdowice	195 o	Gozdowice 195/3	0,95	Murawa ostnicowa na stromej skarpie doliny Odry. Stanowisko m.in. ostnicy włosowatej, turzycy delikatnej, goździka kartuza.

Źródło: *Nadleśnictwo Mieszkowice.*

7. WIELKOŚĆ I STRUKTURA BUDŻETU GMINY MIESZKOWICE

Polityka finansowa gminy Mieszkowice

Finanse gminy są integralną częścią publicznego systemu finansowego, obejmującego procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz z ich rozdysponowaniem. Gospodarka finansowa gminy Mieszkowice oparta jest na corocznie opracowywanym i uchwalanym przez Radę Gminy budżecie zawierającym zestawienie prognozowanych dochodów, planowanych wydatków oraz przychodów i rozchodów. Przygotowanie i opracowanie budżetu odbywa się zgodnie z określonymi przepisami gminnymi – przede wszystkim uchwałami Rady Gminy w sprawie uchwalenia budżetu gminy. Podstawowym aktem prawnym określającym zasady opracowania budżetu, jego uchwalanie oraz wykonywanie jest ustawa o finansach publicznych[2].

Tabela 27 Kształtowanie się wyników finansowych samorządu w latach 2010-2013[w zł]

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r. [do dnia 30.09.2013r.]
Dochody ogółem (zł)	20 353 458,75	23 580 708,18	24 063 343,90	21 878 792,23
Wydatki ogółem	20 620 423,68	22 853 768,66	25 091 747,74	17 662 521,34
Wynik finansowy	-266 964,93	726 939,52	-1 028 403,84	4 216 270,89

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów za lata 2010-2012 oraz Sprawozdania za 01.01.2013 – 30.09. 2013.

Różnica między dochodami ogółem budżetu JST a wydatkami ogółem JST stanowi odpowiednio *nadwyżkę*[3] *budżetu* (gdy różnica jest wartością dodatnią) lub *deficyt budżetu* (gdy różnica jest wartością ujemną). Z kolei wynik różnicy między dochodami bieżącymi budżetu i wydatkami bieżącymi jest tzw. *wynikiem operacyjnym*. Wynik ten może przyjąć wartość dodatnią lub ujemną.

W przypadku gdy wynik ten ma wartość dodatnią, wówczas mówimy o *nadwyżce operacyjnej*.

Pożądana nadwyżka operacyjna, jest bardzo ważnym aspektem wieloletniego planowania finansowego, bowiem jest to istotny element średniej przy obliczaniu indywidualnego dla gminy i dopuszczalnego od 2014 r. progu zadłużenia, czyli determinuje potrzeby pożyczkowe gminy.

Wykonanie budżetu gminy Mieszkowice za lata 2010 – 2013

W 2010 r. nastąpiło wykonanie dochodów budżetowych w wysokości 20 353 458,75 zł, a wykonanie wydatków w wysokości 20 620 423,68 zł. Wynik finansowy kształtował się na poziomie -266 964,93 zł.

W 2011 r. nastąpiło wykonanie dochodów budżetowych w wysokości 23 580 708,18 zł, a wykonanie wydatków w wysokości 22 853 768,66 zł. Nadwyżka budżetowa wyniosła 726 939,52 zł.

W 2012 r. nastąpiło wykonanie dochodów budżetowych w wysokości 24 063 343,90 zł, a wykonanie wydatków w wysokości 25 091 747,74 zł. Deficyt budżetu wyniósł 1 028 403,84 zł. Na koniec roku 2012 kwota zadłużenia wynosiła 5 767 268,67 zł.

Wskaźniki uzyskane przez gminę z tytułu zadłużenia wyniosły na koniec 2012 roku:

- zadłużenie ogółem/dochody ogółem – 23,97%,

[2] *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 nr 157 poz. 1240).*
[3] *Art. 217 ust. 1 nowej ufp.*

- zadłużenie ogółem - zadłużenie na projekty UE/ dochody ogółem – 9,70 %.

Obciążenie roczne budżetu gminy z tytułu spłat rat pożyczek i kredytów oraz obsługa długu kosztowały gminę 1 553 288,99 zł, tj. 6,46 % dochodów ogólnych.

Według stanu na 30.09.2013 r. dochody budżetu gminy wynoszą 21 878 792,23 zł, natomiast wydatki budżetu kształtują się na poziomie 17 662 521,34 zł. Wynik budżetu stanowi nadwyżkę budżetową i wynosi 4 216 270,89 zł.
Według planu budżetu gminy na rok 2014 zaplanowano dochody budżetu w wysokości 26 918 144,00 zł, natomiast wydatki budżetu zaplanowano w wysokości 28 831 100,00 zł. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt budżetu w kwocie 1 912 986,00 zł. Deficyt zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z zaciąganych pożyczek.

Struktura dochodów gminy Mieszkowice za lata 2010 – 2012

W 2010 r. dochody budżetowe zrealizowane zostały w 98,3% planowanych wielkości i wyniosły 20 353 458,75 złotych, z czego dochody bieżące wykonane zostały w 99,7%, w tym dotacje na zadania zlecone w 99,3%, dochody majątkowe w 80,4%. W ogólnej kwocie dochodów wykonanych w 2010 roku dochody majątkowe stanowiły 5,9%, dochody bieżące 94,1%.
Dochody budżetowe w 2011 r. zrealizowane zostały w 100,6% planowanych wielkości i wyniosły 23 580 708,18 zł. Dochody bieżące wykonane zostały w 100,7%, w wysokości 21 200 946,73 zł, dochody majątkowe w 100,1 %, w wysokości 2 379 761,45 zł. Podstawowe kategorie dochodów wykonane zostały w większości w wielkościach zaplanowanych, bądź wyższych od zaplanowanych. W stosunku do planowanych kwot najwyższy wskaźnik realizacji uzyskany w dochodach: z udziałów gminy w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych, podatku od umów cywilnoprawnych i podatku od nieruchomości od osób prawnych. Poniżej planu wykonane zostały dochody z tytułu: dotacji na zadania własne i zlecone (99,1% i 99,9%), które ze względu na niewykorzystanie zostały zwrócone dysponentom, opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz gospodarcze korzystanie ze środowiska (97,5% i 96,8 %), podatku opłacanego w formie karty podatkowej (98 %) i podatku od spadków i darowizn (72 %).
W ogólnej kwocie dochodów wykonanych w 2011 roku dochody majątkowe stanowiły 10,1%, dochody bieżące 89,9%.
Dochody budżetowe wyniosły w 2012 r. 24 063 343,90 zł i były niższe od planowanych o 28 974,90 zł. (0,1%). Dochody bieżące wykonane zostały w 100,2% założeń planowanych, w wysokości 23 294 268,20 zł, dochody majątkowe w 90%, w wysokości 769 075,70 zł. W porównaniu z rokiem 2011 w ogólnej kwocie zrealizowanych dochodów wzrósł udział dochodów podatkowych oraz zasileń zewnętrznych: subwencji, uzupełnienia dochodów gminy.
Podstawowe kategorie dochodów wykonane zostały w większości w wielkościach zaplanowanych, bądź wyższych od zaplanowanych. W stosunku do planowanych kwot najwyższy wskaźnik realizacji uzyskany został w dochodach: z udziałów gminy w podatku dochodowym od osób prawnych oraz podatku od umów cywilnoprawnych. Poniżej planu wykonane zostały dochody z tytułu: dotacji na zadania własne i zlecone (99,7% i 98%), które ze względu na niewykorzystanie zostały zwrócone dysponentom, opłat: targowej (83,9%), skarbowej (89,3%), za gospodarcze korzystanie ze środowiska (95,1%), podatku opłacanego w formie karty podatkowej (86,8 %) i podatku od spadków i darowizn (95,9 %), dochody ze sprzedaży nieruchomości i składników majątkowych (86,8%) oraz z najmu i dzierżawy (97,7 %).

Struktura wydatków gminy Mieszkowice za lata 2010 – 2012

Wydatki budżetu gminy w 2010 r. wyniosły 20 620 423,68 zł, 98,0% planowanych wydatków rocznych. Zrealizowane wydatki budżetowe były o 0,2 % niższe od wydatków roku ubiegłego. Wydatki bieżące kosztowały gminę 17 703 253,63 zł – 85,9 % ogólnych wydatków budżetu gminy i zrealizowane zostały w 98,7 % planu. Wydatki majątkowe sfinansowane zostały w wysokości 2 917 170,05 zł, tj. w 14,1 % ogólnych wydatków 2010 roku. Wskaźnik wykonania planowanych wydatków inwestycyjnych wyniósł 94,1 %.

Wydatki budżetu gminy w 2011 r. zrealizowane zostały w wysokości 22 853 768,66 zł, w 98,0% planowanych wydatków rocznych. Wydatki budżetowe poniesione w 2011 roku były o 10,8 % wyższe od wydatków roku 2010. Wydatki bieżące kosztowały gminę 19 933 017,81 zł, wykonane zostały w 97,7% planu. Wydatki majątkowe sfinansowane zostały w wysokości 2 920 750,85 zł, były wyższe od wykonanych w 2010 roku o 3 580,80 zł. Wskaźnik wykonania planowanych wydatków inwestycyjnych wyniósł 99,8%.

Wydatki budżetu gminy w 2012 r. zrealizowane zostały w wysokości 25 091 747,74 zł, w 97,0% planowanych wydatków rocznych. W strukturze wydatków, wydatki bieżące stanowią 86,6%, wydatki majątkowe 13,4%. Wydatki bieżące kosztowały gminę 21 724 820,05 zł, wykonane zostały w 97,3% planu. Wydatki majątkowe sfinansowane zostały w wysokości 3 366 927,69 zł. Wskaźnik wykonania planowanych wydatków inwestycyjnych wyniósł 95,3 %.

8. ANALIZA BENCHMARKINGOWA – SZYBKOŚĆ ROZWOJU GMINY MIESZKOWICE WŚRÓD GMIN POWIATU GRYFIŃSKIEGO

W celu przeprowadzenia analizy porównawczej i określenia miejsca gminy miejsko-wiejskiej Mieszkowice wśród gmin powiatu gryfińskiego dokonano budowy grupy odniesienia. Do analizy benchmarkingowej zakwalifikowano następujące gminy: Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Trzcińsko - Zdrój. Są to gminy miejsko - wiejskie, z analizy wyłączono gminy miejskie i wiejskie. Zawężenia tego dokonano z uwagi na potrzebę przeprowadzenia badania w grupie gmin charakteryzującej się podobnym potencjałem rozwojowym, zarówno społecznym, jak i gospodarczym.

Benchmarking przeprowadzono dla następujących obszarów: rozwój społeczny, rozwój gospodarczy, rozwój przestrzenny i rozwój turystyczny w oparciu o odpowiednie mierniki i wykorzystując zbiór danych statystycznych gromadzonych przez GUS.

Przy analizie porównawczej posłużono się zmiennymi, określając jednocześnie ich typ:

- stymulanty (wskaźniki pozytywne) – zmienne, których rosnąca wartość świadczy o wzroście poziomu badanego zjawiska, rosnącym wartościom tych wskaźników przyporządkowane są rosnące oceny, wartością najkorzystniejszą stymulanty jest wartość maksymalna, najmniej korzystną – wartość minimalna,
- destymulanty – zmienne, których malejąca wartość świadczy o wzroście poziomu badanego zjawiska, rosnącym wartościom tych wskaźników przyporządkowane są malejące oceny, wartością najkorzystniejszą destymulanty jest wartość minimalna, najmniej korzystną – wartość maksymalna.

W celu dokonania analizy benchmarkingowej posłużono się wskaźnikiem standaryzowanym w taki sposób, aby możliwe stało się porównanie pozycji konkurencyjnej w różnych obszarach potencjału gminy Mieszkowice. W tym celu posłużono się wzorem:

$$W_s = \frac{M_{GX} - M_{GB\min}}{M_{GB\max} - M_{GB\min}}$$

, gdzie:

W_s – wartość wskaźnika standaryzowanego,
M_{GX} – wartość miernika w analizowanej gminie,
MGB_{min} – wartość miernika w gminie najsłabszej z grupy przyjętej do porównania,
MGB_{max} – wartość miernika w gminie najsilniejszej z grupy przyjętej do porównania.

Niezależnie od tego w jakich jednostkach podawany jest miernik wyjściowy, wartość wskaźnika standaryzowanego może przybierać wartości z przedziału od 0 do 1. Im wartość W_s bliższa 1, tym większy potencjał danej gminy w analizowanym obszarze względem benchmarku.

Ponadto określono rozwój netto gminy, określany jako dystans pomiędzy procesami rozwojowymi w gminie Mieszkowice oraz gminach przyjętych jako punkty odniesienia w ocenie. Uzyskanie wartości wskaźników rozwoju netto pozwoli na określenie kierunku oraz skali zmian w gminie Mieszkowice względem zmian w gminach traktowanych jako benchmark. Wskaźniki rozwoju gminy Mieszkowice

oraz gmin traktowanych jako benchmark wyliczony został na podstawie wartości mierników w różnych okresach (rok 2007 i rok 2012).
Wzór na wartość wskaźnika rozwoju przyjmuje następującą postać:

$$W_{GXRN} = \frac{W_{Si+n}}{W_{Si}} * 100\%$$, gdzie:

W_{GXRN} – wartość wskaźnika rozwoju netto gminy,
W_{Si} – wskaźnik standaryzowany dla roku 2007 (i = 2007 r.)
W_{Si+n}– wskaźnik standaryzowany dla roku 2012 (n= 5 lat, i+n = 2012 r.).

Jeśli W_{GXRN}>100%, to gmina rozwija się szybciej niż konkurencyjne. Jeżeli natomiast W_{GXRN}<100%, to mówi się o rozwoju wolniejszym.
W wyniku przeprowadzonej analizy uzyskano ocenę bieżącego potencjału rozwojowego poprzez określenie pozycji konkurencyjnej gminy Mieszkowice względem przyjętych benchmarków.

Miernik rozwoju społecznego

Pomiar rozwoju społecznego dotyczy ochrony zdrowia, edukacji i wychowania, kultury i sztuki, a także warunków życia w gminie i demografii. W efekcie miernik ma za zadanie wskazać relatywny, tj. ograniczony odniesieniem do porównywanych gmin, poziom zapewnienia warunków dla zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców poszczególnych gmin, a także obecny poziom rozwoju społecznego samych mieszkańców, mierzony ich aktywnością w poszczególnych obszarach.

Tabela 28 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego

Nr	Nazwa zmiennej diagnostycznej
X1	Przyrost naturalny na 1 000 osób
X2	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności [liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym]
X3	Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem
X4	Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych
X5	Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika
X6	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
X7	Liczba zakładów opieki zdrowotnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla przeprowadzenia oszacowania miernika rozwoju społecznego posłużono się siedmioma wskaźnikami. W zakresie ochrony zdrowia skorzystano ze wskaźnika liczby zakładów opieki zdrowotnej. Edukacja i wychowanie reprezentowane są poprzez liczbę oddziałów przedszkolnych na oraz liczbę uczniów przypadającą na komputer w pracowni informatycznej w szkole podstawowej.

Wskaźniki udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym oraz średniego wypożyczenia księgozbioru na czytelnika obrazują poziom rozwoju gmin i ich mieszkańców w obszarze kultury i jakości życia. Zagadnienia demograficzne odzwierciedlone są w mierniku rozwoju społecznego poprzez wskaźnik przyrostu naturalnego oraz obciążenia ekonomicznego.

W poniższych tabelach zaprezentowano wartości wybranych do analizy benchmarkingowej w sferze społecznej zmiennych dla poszczególnych gmin dla roku 2007 i 2012.

Tabela 29 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych

			Gmina					
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s] /Dest/[d]**	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Przyrost naturalny na 1 000 osób	-	s	3,9	2,70	4,00	2,30	-1,50	-2,80
X2 Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności	osoba	d	53,6	54,4	45,9	59,0	47,6	61

			Gmina					
X3 Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem na 10 tys. Mieszkańców	ilość	s	3	7	30	5	2	5
X4 Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych	ilość	s	10,52	12,46	23,3	7,8	10,43	16,54
X5 Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika	wolumen	s	63,3	26,4	15,6	37,2	12,7	19,9
X6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	d	14,6	12,2	6,4	11,6	13,8	12,1
X7 Liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	ilość	s	1	5	12	3	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 30 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych

			Gmina					
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s] /Dest/[d]**	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Przyrost naturalny na 1 000 osób	-	s	2,2	0,5	1,9	0,8	-1,6	-2,8
X2 Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności	osoba	d	52,3	52,8	50,9	52,5	50,2	56,3
X3 Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem na 10 tys. Mieszkańców	ilość	s	3	8	18	4	3	4
X4 Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych	ilość	s	8,2	7,64	10,66	5,62	9,12	10,97
X5 Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika	wolumen	s	67,5	17,7	16,7	27,8	33,8	22,1
X6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	d	13,7	13,1	6,9	11,3	12,00	12,7
X7 Liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	ilość	s	3,00	7,00	18,00	4,00	1,00	1,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Po kalkulacji wartości znormalizowanych poszczególnych zmiennych w grupie zmiennych dla porównywanych gmin, poszczególne wartości w przedziale od 0 do 1 charakteryzują miejsce wartości opisywanego zjawiska w przedziale ograniczonym najniższą i najwyższą wartością wśród analizowanej grupy. Poniższe tabele prezentują wartość standaryzowaną wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] w rozbiciu na poszczególne lata badawcze:

Tabela 31 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2007

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Przyrost naturalny na 1 000 osób	0,985	0,809	1,000	0,750	0,191	0,236
X2 Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności	0,552	0,493	1,127	0,149	1,000	0,175
X3 Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem na 10 tys. Mieszkańców	0,036	0,179	1,000	0,107	0,000	0,107
X4 Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych	0,177	0,302	1,000	0,000	0,171	0,565
X5 Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika	2,065	0,271	0,057	0,484	0,000	0,142

X6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	0,108	0,293	1,000	0,366	0,098	0,305
X7 Liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	0,000	0,364	1,000	0,182	0,000	0,000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 32 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2012

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Przyrost naturalny na 1 000 osób	1,064	0,702	1,000	0,766	0,255	0,343
X2 Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności	0,656	0,574	0,885	0,623	1,000	1,346
X3 Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem na 10 tys. Mieszkańców	0,000	0,333	1,000	0,067	0,000	0,067
X4 Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych	0,482	0,378	0,942	0,607	0,654	1,000
X5 Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika	2,971	0,020	0,000	0,219	0,337	0,106
X6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	0,097	0,088	1,000	0,290	0,177	0,065
X7 Liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	0,118	0,353	1,000	0,176	0,000	0,000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie wybranych zmiennych i przyjętej metodologii oszacowano poszczególne mierniki rozwoju społecznego dla poszczególnych gmin, których wartości zaprezentowano poniżej.

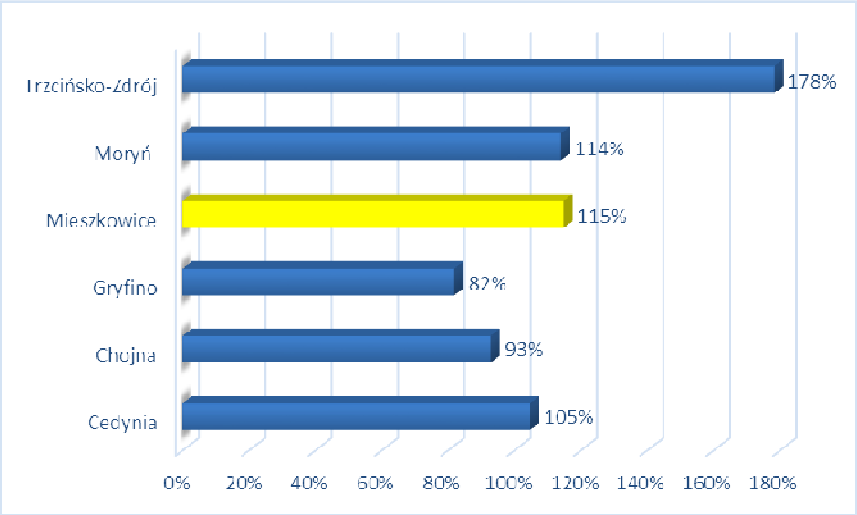
Tabela 33 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}]

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Przyrost naturalny na 1 000 osób	108%	87%	100%	102%	134%	145%
X2 Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności	119%	116%	79%	417%	100%	767%
X3 Liczba oddziałów przedszkolnych ogółem na 10 tys. mieszkańców	0%	187%	100%	62%	0%	62%
X4 Uczniowie przypadający na 1 komputer w szkołach podstawowych	272%	125%	94%	0%	382%	177%
X5 Wypożyczenie księgozbioru na 1 czytelnika	144%	7%	0%	45%	0%	75%
X6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	90%	30%	100%	79%	182%	21%
X7 Liczba zakładów opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	0%	97%	100%	97%	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obliczone mierniki rozwoju społecznego analizowanych gmin pozwalają na stworzenie relatywnego rankingu ich rozwoju w analizowanej sferze.
Na podstawie przyjętych założeń syntetyczny miernik rozwoju społecznego pokazuje korzystną sytuację w gminie i sytuuje gminę Mieszkowice na drugiej pozycji wśród 6 analizowanych gmin z wynikiem na poziomie 115%. Gmina Trzcińsko-Zdrój, Moryń i Cedynia osiągnęły wskaźnik przekraczający 100%.

Wykres 4 Miernik rozwoju społecznego dla analizowanych gmin

Źródło: Opracowanie własne.

Miernik rozwoju gospodarczego

Pomiar rozwoju gospodarczego dotyczy obszarów struktury branżowej gospodarki, działalności inwestycyjnej oraz potencjału strategicznego gminy w obszarze polityki budżetowej gminy. W efekcie miernik ma za zadanie wskazać relatywny, tj. ograniczony odniesieniem do porównywanych gmin, poziom rozwoju gospodarczego oraz atrakcyjności inwestycyjnej mierzonej czynnikami konkurencji lokalnej, która może przyczynić się do rozwoju w latach następnych.

Tabela 34 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego

Nr	Nazwa zmiennej diagnostycznej
X1	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem
X3	Dochody budżetu gminy ogółem
X4	Dochody własne JST na mieszkańca
X5	Wydatki JST majątkowe inwestycyjne

Nr	Nazwa zmiennej diagnostycznej
X1	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem
X6	Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Strukturę branżową gospodarki zobrazowana została poprzez wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej działających na terenie danej gminy. Potencjał strategiczny i inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego w sferze polityki budżetowej określają mierniki dochodu budżetu gminy, dochodu własnego JST na mieszkańca, a także wydatki JST majątkowe inwestycyjne oraz wydatki majątkowe na 1 mieszkańca.

W poniższych tabelach zaprezentowano wartości wybranych do analizy benchmarkingowej w sferze gospodarczej zmiennych dla poszczególnych gmin dla roku 2007 i 2012.

Tabela 35 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych

Gmina								
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s]/ Dest/[d]**	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	jedn.gosp.	s	409	1238	3766	527	296	370
X2 Dochody budżetu gminy ogółem	zł	s	12 450 701,69	31 898 180,80	72 135 820,52	19 499 410,27	9 995 080,53	13 012 459,66
X3 Dochody własne JST na mieszkańca	zł	s	2 886,12	2 271,79	2 293,89	2 633,63	2 295,61	2 301,05
X4 Wydatki JST majątkowe inwestycyjne	zł	s	11 019 320,34	31 745 461,59	70 038 259,60	20 793 326,99	10 907 705,62	12 028 775,91
X5 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	zł	s	2 554,32	2 260,91	2 227,18	2 808,39	2 505,21	2 127,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 36 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych

Gmina								
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s]/ Dest/[d]**						
X1 Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	jedn.gosp.	s	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X2 Dochody budżetu gminy ogółem	zł	s	16 348 261,57	61 844 880,32	112 120 630,23	24 063 343,90	16 197 187,13	18 188 025,58
X3 Dochody własne JST na mieszkańca	zł	s	3 671,29	4 404,59	3 491,66	3 223,92	3 657,90	3 211,16
X4 Wydatki JST majątkowe inwestycyjne	zł	s	14 451 173,57	49 121 609,95	131 264 154,54	25 091 747,74	13 664 575,87	20 910 885,27
X5 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	zł	s	3 245,27	3 498,44	4 087,83	3 361,70	3 085,95	3 691,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Po kalkulacji wartości znormalizowanych poszczególnych zmiennych w grupie zmiennych dla porównywanych gmin, poszczególne wartości w przedziale od 0 do 1 charakteryzują miejsce wartości opisywanego zjawiska w przedziale ograniczonym najniższą i najwyższą wartością wśród analizowanej grupy.

Poniższe tabele prezentują wartość standaryzowaną wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] w rozbiciu na poszczególne lata badawcze.

Tabela 37 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2007

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	0,035	0,291	1,071	0,071	0,000	0,023
X2 Dochody budżetu gminy ogółem	0,000	0,326	1,000	0,118	0,000	0,009
X3 Dochody własne JST na mieszkańca	1,000	0,000	0,036	0,589	0,039	0,048
X4 Wydatki JST majątkowe inwestycyjne	0,002	0,352	1,000	0,167	0,000	0,019
X5 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	0,627	0,196	0,147	1,000	0,555	0,000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 38 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2012

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	0,026	0,318	1,000	0,081	0,000	0,024
X2 Dochody budżetu gminy ogółem	0,003	1,000	2,101	0,172	0,000	0,044
X3 Dochody własne JST na mieszkańca	0,386	1,000	0,235	0,011	0,374	0,000
X4 Wydatki JST majątkowe inwestycyjne	0,007	0,302	1,000	0,097	0,000	0,062
X5 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	0,159	0,412	1,000	0,275	0,000	0,605

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie wybranych zmiennych i przyjętej metodologii dokonano oszacowania poszczególnych mierników rozwoju gospodarczego dla poszczególnych gmin.

Tabela 39 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}]

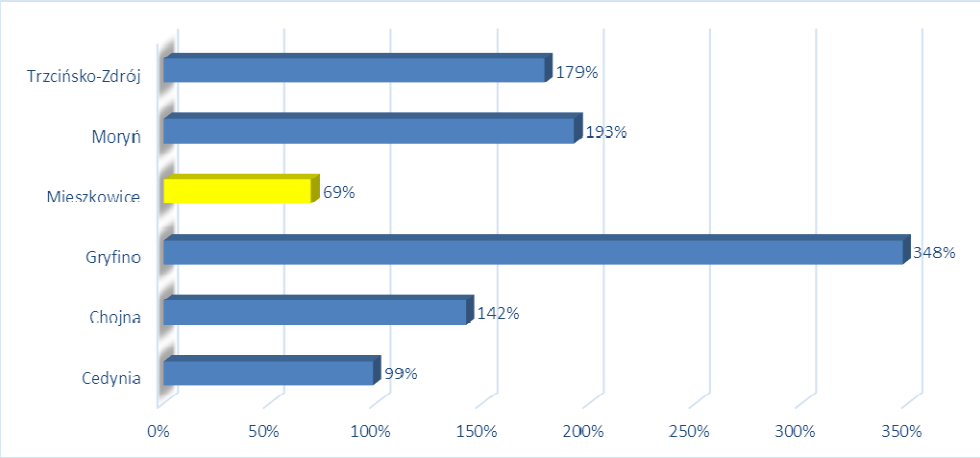
	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	74%	110%	93%	114%	0%	107%
X2 Dochody budżetu gminy ogółem	0%	307%	210%	146%	0%	463%
X3 Dochody własne JST na mieszkańca	39%	0%	653%	2%	965%	0%
X4 Wydatki JST majątkowe inwestycyjne	354%	86%	100%	58%	0%	325%
X5 Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	25%	210%	681%	28%	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obliczone mierniki rozwoju gospodarczego analizowanych gmin pozwalają na stworzenie relatywnego rankingu ich rozwoju w analizowanej sferze. Na podstawie przyjętych założeń syntetyczny miernik rozwoju gospodarczego sytuuje gminę Mieszkowice na ostatniej pozycji z wynikiem na poziomie 69% jako

gminę rozwijającą się wolniej od analizowanych gmin miejsko – wiejskich powiatu gryfińskiego. Najwyższy wskaźnik rozwoju gospodarczego uzyskała gmina Gryfino.

Wykres 5 Miernik rozwoju gospodarczego dla analizowanych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Miernik rozwoju przestrzennego

Analiza obszarów rozwoju przestrzennego została oparta o zasoby mieszkaniowe i infrastrukturę techniczną. Celem badania tej sfery jest porównanie gmin w aspekcie rozwoju przestrzennego, wyrażającego techniczne warunki zamieszkiwania.

Tabela 40 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego

Nr	Nazwa zmiennej diagnostycznej
X1	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociągi
X2	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja
X3	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - gaz
X4	Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W zakresie dostępu do infrastruktury technicznej uwzględniono odsetki osób korzystających z sieci wodnej, kanalizacyjnej i gazowej. Wśród proponowanych zmiennych diagnostycznych zastosowano także powierzchnię użytkową mieszkań przypadającą na 1 mieszkańca celem rozszerzenia analizy dotyczącej warunków zamieszkania.

W poniższych tabelach zaprezentowano wartości wybranych do analizy benchmarkingowej w sferze gospodarczej zmiennych dla poszczególnych gmin dla roku 2007 i 2012.

Tabela 41 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – wodociągi	95,9	91,9	89,6	93,3	94,3	91,2
X2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – kanalizacja	41,5	54,2	75,5	66,4	53,2	57,5
X3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – gaz	0,0	0,0	66,3	15,7	0,0	0,0
X4 Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	24,6	23,3	22,0	22,9	22,4	21,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 42 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – wodociągi	96,0	92,3	90,3	95,1	94,4	91,6
X2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – kanalizacja	42,0	56,4	76,0	75,5	52,5	59,7
X3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - gaz	0,0	0,3	66,0	31,1	0,0	0,0
X4 Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	23,3	22,0	20,6	21,7	22,5	20,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Po kalkulacji wartości znormalizowanych poszczególnych zmiennych w grupie zmiennych dla porównywanych gmin, poszczególne wartości w przedziale od 0 do 1 charakteryzują miejsce wartości opisywanego zjawiska w przedziale ograniczonym najniższą i najwyższą wartością wśród analizowanej grupy. Poniższe tabele prezentują wartość standaryzowaną wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] w rozbiciu na poszczególne lata badawcze.

Tabela 43 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2007

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – wodociągi	96,0	92,3	90,3	95,1	94,4	91,6
X2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – kanalizacja	42,0	56,4	76,0	75,5	52,5	59,7
X3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – gaz	0,0	0,3	66,0	31,1	0,0	0,0
X4 Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	23,3	22,0	20,6	21,7	22,5	20,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 44 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2012

	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociągi	1,000	0,351	0,000	0,842	0,719	0,228
X2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	0,000	0,424	1,000	0,985	0,309	0,521
X3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - gaz	0,000	0,005	1,000	0,471	0,000	0,000
X4 Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	1,000	0,552	0,069	0,448	0,724	0,000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie wybranych zmiennych i przyjętej metodologii dokonano oszacowania poszczególnych mierników rozwoju przestrzennego dla poszczególnych gmin, których wartości zaprezentowano poniżej.

Tabela 45 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}]

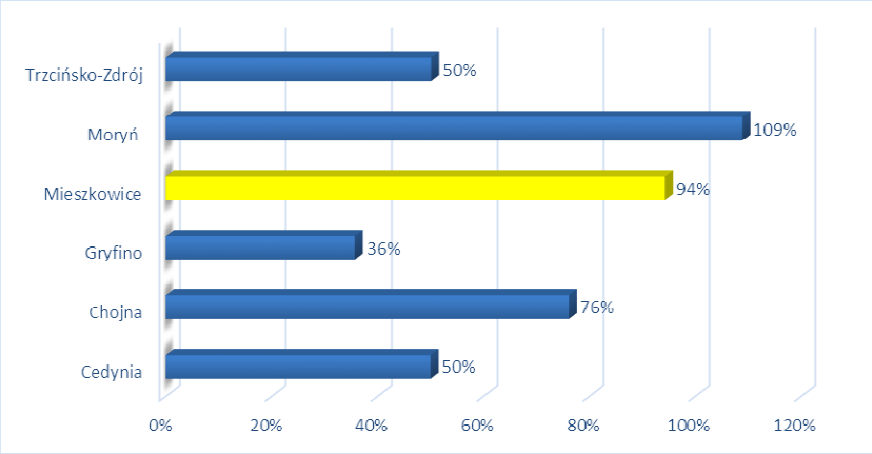
	Gmina					
Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociągi	100%	96%	0%	143%	96%	90%
X2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	0%	113%	100%	135%	90%	111%
X3 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - gaz	0%	0%	0%	0%	0%	0%
X4 Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 mieszkańca	100%	95%	43%	99%	249%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obliczone mierniki rozwoju przestrzennego analizowanych gmin pozwalają na stworzenie relatywnego rankingu ich rozwoju w analizowanej sferze.

Na podstawie przyjętych założeń syntetyczny miernik rozwoju przestrzennego sytuuje gminę Mieszkowice na drugiej pozycji wśród analizowanych gmin z wynikiem na poziomie 94%. Wartość ta wskazuje na wysoki poziom rozwoju gminy Mieszkowice w sferze przestrzennej. Najniższy wskaźnik osiągnęła gmina Gryfino z wynikiem 36%.

Wykres 6 Miernik rozwoju przestrzennego dla analizowanych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Miernik rozwoju turystycznego

Objęte analizą obszary rozwoju turystycznego to baza noclegowa, wyrażona liczbą obiektów i miejsc noclegowych oraz udzielonych noclegów. W efekcie miernik ma za zadanie wskazać relatywny, tj. ograniczony odniesieniem do porównywanych gmin, poziom rozwoju turystycznego, wyrażający stopień zagospodarowania turystycznego.

Tabela 46 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego

Nr	Nazwa zmiennej diagnostycznej
X1	Liczba obiektów turystycznych
X2	Liczba miejsc noclegowych ogółem
X3	Liczba osób korzystających z noclegów ogółem
X4	Liczba udzielonych noclegów ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższych tabelach zaprezentowano wartości wybranych do analizy benchmarkingowej w sferze turystycznej zmiennych dla poszczególnych gmin dla roku 2007 i 2012.

Tabela 47 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych

Gmina								
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s] /Dest/[d]**	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba miejsc noclegowych ogółem	ob.	s	3	2	2	0	2	0
X2 Liczba osób korzystających z noclegów ogółem	msc	s	85	86	200	0	106	0
X3 Liczba udzielonych noclegów ogółem	osoba	s	2 101	4 701	11 723	0	1 650	0
X4 Liczba miejsc noclegowych ogółem	msc	s	5 331	6 767	37 571	0	4 083	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 48 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych

Gmina								
Zmienna	**Miara**	**Stym.[s] /Dest/[d]**	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba miejsc noclegowych ogółem	ob.	s	3	5	6	0	2	0
X2 Liczba osób korzystających z noclegów ogółem	msc	s	115	207	305	0	74	0
X3 Liczba udzielonych noclegów ogółem	osoba	s	3 986	1 052	16 899	0	930	0
X4 Liczba miejsc noclegowych ogółem	msc	s	7 948	4 662	31 851	0	2 484	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Po kalkulacji wartości znormalizowanych poszczególnych zmiennych w grupie zmiennych dla porównywanych gmin, poszczególne wartości w przedziale od 0 do 1 charakteryzują miejsce wartości opisywanego zjawiska w przedziale ograniczonym najniższą i najwyższą wartością wśród analizowanej grupy. Poniższe tabele prezentują wartość standaryzowaną wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] w rozbiciu na poszczególne lata badawcze.

Tabela 49 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2007

Zmienna	**Cedynia**	**Chojna**	**Gryfino**	**Mieszkowice**	**Moryń**	**Trzcińsko-Zdrój**
X1 Liczba miejsc noclegowych ogółem	1,50	0,67	0,67	0,00	0,67	0,00
X2 Liczba osób korzystających z noclegów ogółem	0,43	0,43	1,00	0,00	0,53	0,00
X3 Liczba udzielonych noclegów ogółem	0,18	0,40	1,00	0,00	0,14	0,00
X4 Liczba miejsc noclegowych ogółem	0,14	0,18	1,00	0,00	0,11	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 50 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2012

Zmienna	Cedynia	Chojna	Gryfino	Mieszkowice	Moryń	Trzcińsko-Zdrój
X1 Liczba miejsc noclegowych ogółem	0,50	0,83	1,00	0,00	0,33	0,00
X2 Liczba osób korzystających z noclegów ogółem	0,38	0,68	1,00	0,00	0,24	0,00
X3 Liczba udzielonych noclegów ogółem	0,24	0,06	1,00	0,00	0,06	0,00
X4 Liczba miejsc noclegowych ogółem	0,25	0,15	1,00	0,00	0,08	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie wybranych zmiennych i przyjętej metodologii dokonano oszacowania poszczególnych mierników rozwoju turystycznego dla poszczególnych gmin.

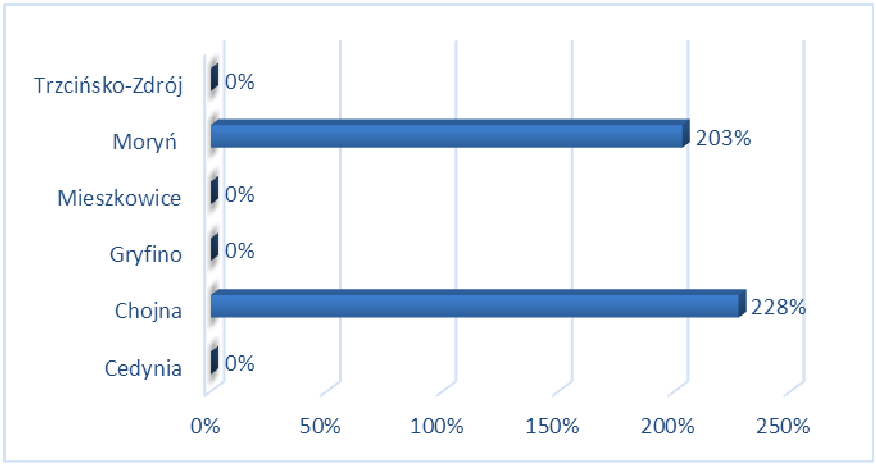
Tabela 51 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}]

Zmienna	Cedynia	Chojna	Gryfino	Mieszkowice	Moryń	Trzcińsko-Zdrój
X1 Liczba miejsc noclegowych ogółem	0%	80%	0%	0%	200%	0%
X2 Liczba osób korzystających z noclegów ogółem	0%	63%	0%	0%	218%	0%
X3 Liczba udzielonych noclegów ogółem	0%	644%	0%	0%	256%	0%
X4 Liczba miejsc noclegowych ogółem	0%	123%	0%	0%	139%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obliczone mierniki rozwoju turystycznego analizowanych gmin pozwalają na stworzenie relatywnego rankingu ich rozwoju w analizowanej sferze.
Na podstawie przyjętych założeń syntetyczny miernik rozwoju turystycznego najwyżej sytuuje gminę Chojna i Moryń. Poziom rozwoju turystycznego równy 100 % klasyfikuje gminę jako rozwijającą się w sferze turystycznej szybciej niż gminy przyjęte jako benchmarki.
Badanie to pokazało, iż o poziomie rozwoju turystycznego wśród gmin wiejsko-miejskich powiatu gryfińskiego można mówić tylko w przypadku dwóch z sześciu badanych gmin, gdyż w pozostałych gminach wskaźniki utrzymywały się na poziomie 0%.

Wykres 7 Miernik rozwoju turystycznego dla analizowanych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnik syntetyczny

W celu uzyskania maksymalnie syntetycznego wskazania rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Mieszkowice i gmin wskazanych jako banchmarki dokonano oszacowania mierników syntetycznych wykorzystujących zmienne i wskaźniki ze wszystkich sfer, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzennej i turystycznej.

Analizy dokonano w oparciu o 20 zmienne dobrane do mierników syntetycznych rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzennego i turystycznego.

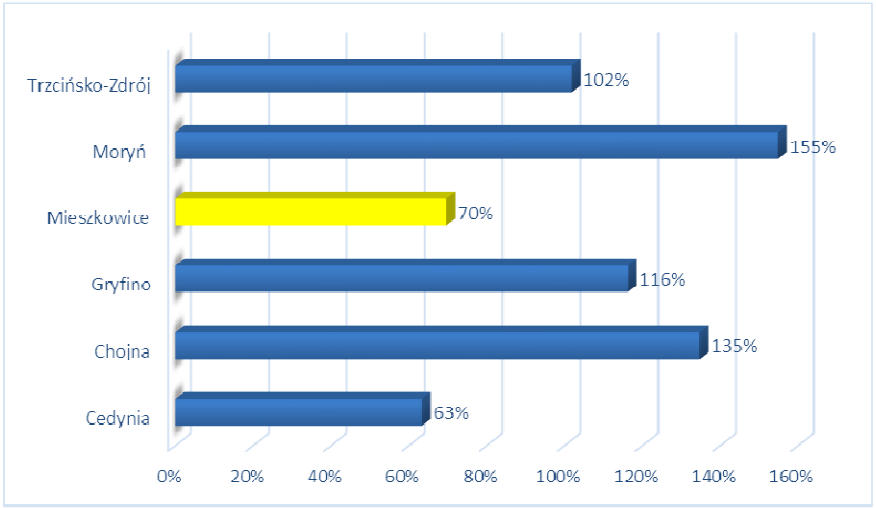
Wyniki syntetycznej analizy benchmarkingowej zaprezentowano poniżej:

Tabela 52 Wartość syntetycznego rozwoju (społeczno – gospodarczego) gmin w oparciu o 20 zmienne

Gmina	Miernik rozwoju społecznego	Miernik rozwoju gospodarczego	Miernik rozwoju przestrzennego	Miernik rozwoju turystycznego	Wskaźnik syntetycznego rozwoju
Cedynia	**105%**	**99%**	**50%**	**0%**	**63%**
Chojna	**93%**	**142%**	**76%**	**228%**	**135%**
Gryfino	**82%**	**348%**	**36%**	**0%**	**116%**
Mieszkowice	**115%**	**69%**	**94%**	**0%**	**70%**
Moryń	**114%**	**193%**	**109%**	**203%**	**155%**
Trzcińsko-Zdrój	**178%**	**179%**	**50%**	**0%**	**102%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 8 Miernik rozwoju analizowanych gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W przypadku syntetycznego miernika rozwoju, tj. obejmującego sfery społeczną, gospodarczą przestrzenną i turystyczną **gmina Mieszkowice uzyskała wskaźnik na poziomie 70%.** Osiągnięcie wskaźnika rozwoju poniżej 100%, oznacza wolniejszy rozwój społeczno – gospodarczy gminy w porównaniu z gminą Trzcińsko – Zdrój, Moryń, Gryfino, Chojna.

9. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT, w której pokazane są pozytywne i negatywne problemy z jakimi boryka się gmina Mieszkowice są podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych zagadnień strategicznych.
Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Jest ona przyjętą powszechnie efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron gminy oraz badania szans i zagrożeń jakie przed nią stoją.
Analiza SWOT zawiera określenie czterech cech gminy:

- „**mocne strony**" – które określamy jako uwarunkowania wewnętrzne, a które, według analiz ekspertów oraz sformułowań ankietowanych mieszkańców wspólnoty samorządowej, stanowią atuty, czyli silne strony gminy i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi. Na tych atutach należy oprzeć przyszły rozwój gminy Mieszkowice;
- „**słabe strony**" – to również uwarunkowania wewnętrzne, zależne od gminy, które jednak stanowią jej słabe strony, są jej wadami lub negatywami. Poznanie słabych stron pozwoli je eliminować lub minimalizować, bowiem niewyeliminowanie ich w znacznym stopniu będzie utrudniać, tak pożądany rozwój;
- „**szanse**" - to uwarunkowania zewnętrzne, niezależne od gminy, jednak dobrze sformułowane i wykorzystywane mogą rozwojowi gminy sprzyjać, szanse nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności samorządowej, muszą jednak być brane pod uwagę, gdyż stanowią pozytywne otoczenie gminy i pomijane będą zaprzepaszczeniem możliwości rozwojowych;
- „**zagrożenia**" - to również, jak szanse uwarunkowania zewnętrzne, lecz o negatywnym oddziaływaniu, stanowią one możliwe i prawdopodobne zagrożenie dla rozwoju gminy, ich poznanie pozwoli uniknąć ich negatywnego oddziaływania na postęp gminy.

Analiza SWOT Gminy Mieszkowice dotyczy jej aktualnej sytuacji, pozwali sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju, który jest warunkiem harmonijnego awansu gminy w przestrzeni społecznej i gospodarczej.
W opracowywaniu analizy SWOT uwzględniono uwagi wnoszone przez mieszkańców Gminy Mieszkowice podczas debaty strategicznej w grudniu 2013 roku.
Zaproponowana poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego gminy, takich jak:

- ✓ Społeczeństwo,
- ✓ Infrastruktura,
- ✓ Środowisko i Energetyka,
- ✓ Gospodarka,
- ✓ Turystyka.

Poniższy zbiór informacji o pozytywnych i negatywnych uwarunkowaniach Gminy Mieszkowice jest uzgodnioną wypadkową wiedzy- mieszkańców i ekspertów o stanie i potrzebach gminy ułożonych całościowo, bez rozdrabniania atutów i wad Gminy Mieszkowice na poszczególne obszary społeczne.

Tabela 53 Analiza SWOT

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	***SZANSE***
POZYTYWNE	▪ wysoka użyteczność rolna gminy i duży poziom zalesienia, ▪ dobrze rozwinięta na terenie gminy sieć komunikacyjna: drogowa, kolejowa i wodna, ▪ wysoki poziom zwodociągowania gminy, ▪ przez Gminę Mieszkowice przebiega magistrala gazowa wysokiego ciśnienia 2x500 mm relacji Odolanów – Police, ▪ na terenie gminy występuje nadmiar mocy energetycznej, ▪ dobre warunki do uprawiania rolnictwa, w tym bardzo dobre do uprawiania rolnictwa ekologicznego, ▪ atrakcyjne turystycznie, rekreacyjnie i wypoczynkowo wolne od zanieczyszczeń środowisko naturalne, ▪ brak przemysłu powodującego zanieczyszczenie środowiska, ▪ ciekawe i liczne zasoby kulturowe, zabytkowe i muzealne oraz wiele cennych przyrodniczo elementów krajobrazu również o charakterze chronionym, ▪ korzystne położenie geograficzne w pobliżu granicy państwowej, ▪ duża ilość wiejskich boisk sportowych, ▪ duży odsetek ludzi w wieku produkcyjnym, ▪ utożsamienie lokalnej społeczności z miejscem zamieszkania, ▪ aktywne środowiska lokalne, ▪ duża zasobność w wody powierzchniowe, ▪ przyjazna uczniom sieć szkół podstawowych, ▪ dobre warunki naturalne do rozwoju odnawialnych źródeł energii w tym energii wiatrowej i słonecznej, ▪ aktywna współpraca z sąsiednimi i bratnimi samorządami w rozwiązywaniu wspólnych problemów i wymianie doświadczeń, ▪ dużo terenów pod zabudowę stałą, w tym mieszkalną i rekreacyjną, ▪ możliwość produkcji żywności ekologicznej.	▪ zwiększona dostępność do finansowych środków zewnętrznych- europejskich i krajowych, służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych, ▪ zwiększona aktywność sektora organizacji pozarządowych o zasięgu ogólnokrajowym i europejskim, ▪ dobre regulacje prawne w kraju pozwalające na prowadzenie skuteczniejszej polityki społecznej- w tym rynku pracy, postaw w zakresie zdrowego stylu życia, przedsiębiorczości społecznej, działalności historycznej i regionalnej na poziomie samorządu, ▪ ożywienie gospodarki w skali makro, ▪ rozwój przedsiębiorczości opartej na nowoczesnych, nieuciążliwych ekologicznie technologiach, ▪ swoboda podejmowania działalności gospodarczej i realizacji inwestycji wynikająca z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, ▪ rozwój usług małych, średnich przedsiębiorstw, ▪ wzrost wydatków na innowacyjność gospodarki w okresie programowania 2014-2020, ▪ brak barier we współpracy zagranicznej, ▪ promocyjne wykorzystanie gminy jako obszaru atrakcyjnego do rekreacji i wypoczynku z czystym środowiskiem, ▪ rozwój turystyki sportowej i grupowej, ▪ moda na wypoczynek na wsi- agroturystyki, w tym również w okresie poza sezonem wakacyjnym, ▪ moda i popyt na mieszkania i turystykę oferowaną przez gminę, w tym dla mieszkańców pobliskich miast, ▪ moda na promowanie lokalnych produktów, w tym popyt na żywność ekologiczną w kraju i zagranicą, ▪ kreowanie zdrowego stylu życia (mieszkanie, wypoczynek w otoczeniu bez skażeń środowiska; zdrowa żywność), ▪ możliwość swobodnego przemieszczania się po świecie i po Europie oraz lokowania kapitału, ▪ cele funduszy UE zgodne z potrzebami finansowymi gminy, w tym na rozwój

		infrastruktury, ▪ możliwość napływu kapitału zewnętrznego, ▪ sprzedaż uzbrojonych działek jak źródło dochodu budżetu Gminy, a w konsekwencji źródło stałego dochodu budżetu z tytułu m.in. podatku od nieruchomości, ▪ zainteresowanie inwestorów i ludności terenami o czystym, atrakcyjnym środowisku, ▪ wzrost świadomości ekologicznej obywateli.
NEGATYWNE	**WEWNĘTRZNE**	**ZEWNĘTRZNE**
	SŁABE STRONY	***ZAGROŻENIA***
	▪ brak oferty mieszkaniowej typu komunalnego i socjalnego, ▪ zły stan techniczny dróg powiatowych i gminnych, ▪ niski poziom skanalizowania gminy oraz przestarzałe systemy oczyszczania ścieków, ▪ brak wystarczającej sieci kanalizacji deszczowej oraz podczyszczalni wód opadowych, ▪ w gminie przeważają węglowe systemy grzewcze niskiej emisji, ▪ słabo rozwinięta sieć gazowa na terenie gminy, ▪ duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, ▪ zły stan zabytkowych założeń parkowych, ▪ słabo rozwinięta oferta agroturystyczna jako forma usług turystycznych dobrze wpasowana w środowisko i krajobraz gminy, ▪ niedostatecznie rozwinięta promocja oraz zaplecze socjalne i serwisowe dla różnorodnych form turystyki, ▪ negatywne tendencje demograficzne w gminie, ▪ brak dostatecznej podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, ▪ duży odsetek osób bezrobotnych, w tym szczególnie osób młodych i kobiet, ▪ duża liczba osób bez prawa do zasiłku, ▪ brak miejsc prac, ▪ niewystarczający dostęp do internetu dla młodzieży szkolnej, ▪ niski status materialny społeczeństwa na wsi.	▪ starzenie się społeczeństwa, ▪ wzrost problemów społecznych wynikający z pogorszenia się sytuacji gospodarczej, ▪ wzrost długotrwałego bezrobocia i zjawisko jego dziedziczenia oraz wzrost obszarów wykluczenia społecznego, ▪ występowanie zjawiska rozpadu więzi społecznych i zaniku kontroli społecznej oraz zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, zjawiska rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa, ▪ wysokie oczekiwania społeczeństwa, którym nie zawsze można sprostać ze względu na brak środków finansowych oraz zmieniającego się prawa, ▪ tendencja do opuszczania małych miejscowości przez młodych, wykształconych ludzi, ▪ brak obiektywnych możliwości wykorzystania funduszy zewnętrznych (w tym UE) w realizacji inwestycji infrastrukturalnych, ▪ przepisy: np. dot. parków krajobrazowych, NATURA 2000, procedury środowiskowe- stanowiące ograniczenia dla inwestycji infrastrukturalnych, ▪ zmniejszenie źródeł zewnętrznych na budowę i modernizację dróg gminnych oraz innych w nowym okresie programowania 2014-2020, ▪ spadek PKB w Polsce, ▪ kryzys finansów publicznych w Polsce, ▪ pogłębienie problemów gospodarki światowej, ▪ wzrost bezrobocia w skali makro, ▪ spadek konsumpcji,

		▪ trudności w pozyskiwaniu kredytów bankowych (oprocentowanie, zabezpieczenia), ▪ zmniejszenie poziomu dofinansowania przez UE w nowym okresie programowania 2014-2020, ▪ recesja gospodarcza, ▪ wstąpienie do strefy Euro, a związku z tym migracja zarobkowa i ubywanie ludzi w wieku produkcyjnym, a też zjawisko migracji ludności do większych miast, ▪ wciąż niedostateczna rola turystyki i wypoczynku w kraju, ▪ zmiany podziału administracyjnego kraju, ▪ kolizja polityki przestrzennej województwa z aspiracjami rozwojowymi gmin, ▪ brak dopływu funduszy zewnętrznych, ▪ zanieczyszczenie środowiska w wyniku klęsk żywiołowych.

10. DIAGNOZA STANU GMINY

Diagnoza gminy zawiera skondensowane informacje o uwarunkowaniach demograficznych, gospodarczych, przestrzennych oraz ekologicznych, a ponadto analizy społeczne i ekonomiczne, na podstawie których formułuje się wnioski będące punktem wyjścia do zdefiniowania głównych celów i kierunków strategii stanowiących treść wynikową niniejszego dokumentu.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do gminy jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w powiecie i województwie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano następujące znaczenia:

- **wartość pozytywna dla rozwoju gminy**

Czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w diagnozie aktualnego stanu rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i/lub analizie SWOT, mający dodatni wpływ - sprzyjający tworzeniu nowych wartości dodanych i działający ”in plus” dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy.

- **wartość obecnie o niewielkim znaczeniu dla rozwoju gminy Mieszkowice**

Jest to również czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w Bilansie Otwarcia i/lub Analizie SWOT, ale który nie ma znaczącego wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy gminy na obecnym etapie poziomu rozwoju. Jednak nie można wykluczyć, że w przyszłości czynnik ten w zależności od jego tendencji rozwojowych zależnych bezpośrednio lub pośrednio od polityki społecznej i gospodarczej samorządu będzie mógł stać się wartością pozytywną, ale również i negatywną dla rozwoju gminy.

- **wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Mieszkowice**

Jest to czynnik społeczny lub ekonomiczny zidentyfikowany w Bilansie Otwarcia i/lub Analizie SWOT mający ujemny wpływ. Wpływ niesprzyjający tworzeniu się nowych wartości dodanych i działający „in minus” dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Mieszkowice.

Rozwój infrastruktury technicznej na terenie gminy Mieszkowice

- Położenie gminy Mieszkowice w regionie jest korzystne. Zachodnia granica gminy jest otwartą granicą państwową z Niemcami. Od dużych miast również jest niezbyt duża odległość: od Szczecina- 86 km, od Gorzowa Wielkopolskiego- 60 km, a od Stargardu Szczecińskiego 90 km. Ponadto w pobliżu znajdują się inne mniejsze miasta jak: Gryfino, Chojna, Myślibórz, Słubice. Do wszystkich wymienionych miejsc jest dogodny dojazd, a czas dojazdu to nie więcej jak 1 godz. drogi. Takie usytuowanie gminy, jej walory, konkurencyjność oraz zapotrzebowanie społeczne mieszkańców miast stwarza znaczne możliwości rozwoju funkcji gospodarczych (lokalizowania i prowadzenia działalności gospodarczej) w tym przede wszystkim turystyki, rekreacji i funkcji osadniczych.
- Istniejąca sieć dróg na terenie gminy jest wystarczająca, jednakże wymagają one sukcesywnej modernizacji. Rozwój funkcji turystycznej spowoduje znaczny wzrost ruchu na sieci drogowej w gminie stąd konieczność jej rozbudowy. Niezbędne jest wprowadzenie na terenie gminy większej liczby połączeń kolejowych oraz autobusowych, a tych ostatnich głównie na terenie mniejszych miejscowości oraz osiedli położonych w znacznej odległości od Mieszkowic.

- Ważnym elementem na terenie gminy Mieszkowice powinna być rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i zmiana sposobu odprowadzania ścieków i ich utylizacji.
- Inwestycje w infrastrukturę techniczną stanowią najważniejszy warunek konkurencyjności terenu do prowadzenia działalności gospodarczej. Lokowanie inwestycji przez podmioty zewnętrzne często uzależnione jest od wyposażenia danego terenu w infrastrukturę techniczną.

Rozwój gospodarczy gminy Mieszkowice.

- W celu rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy koniecznym jest podnoszenie innowacyjności oraz agresywna promocja terenu gminy Mieszkowice ukierunkowana na grupy inwestorów, dla których bliskość granicy, wielu miast i dostatek siły roboczej jest argumentem dodatkowym, a nie podstawowym przy wyborze lokalizacji.
- W działaniach mających na celu rozwój gospodarczy gminy Mieszkowice ważne znaczenie powinna mieć współpraca między najbliższymi gminami i na szczeblu ponadlokalnym. Współpraca ta powinna mieć duże znaczenie dla organizacji sprawnego zarządzania całym obszarem gospodarczym gminy Mieszkowice i jej otoczenia.
- Położenie gminy Mieszkowice w bliskości granicy i niedużej odległości od wielu miast, przy dysponowaniu kompleksami leśnymi, obszarami parkowymi i krajobrazowymi, a także wieloma obiektami dziedzictwa kulturowego czynią gminę atrakcyjną pod względem turystycznym oraz stanowi potencjał rozwoju turystyki w tym agroturystyki z możliwością funkcji całorocznych.
- Struktura użytków rolnych w gminie Mieszkowice stwarza warunki do rozwoju przetwórstwa rolno- spożywczego w skali mikro w zakresie produkcji zdrowej żywności. Ponadto ze względu na funkcje rolnicze obszaru gminy winny one stać się w wymiarze lokalnym jedną z podstaw rozwoju działalności gospodarczej prowadzonej w ramach mikroprzedsiębiorstw i dotacji zewnętrznych dostępnych na ten cel.
- Konieczne jest stałe inwestowanie w infrastrukturę usługową w celu dostosowania standardu obiektów usługowych w tym sportowych, rekreacyjnych i turystycznych do potrzeb mieszkańców i gości, gdyż słabo rozwinięta jest baza gastronomiczna i noclegowa.
- Gmina winna podjąć działania w kierunku stworzenia oraz wypromowania lokalnych produktów turystycznych i gastronomicznych.

Rozwój usług społecznych na terenie gminy Mieszkowice.

- Wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych i kobiet powinien stymulować działania w celu poszukiwania rozwiązań wpływających na poprawę sytuacji tych osób na rynku pracy. Z uwagi na utrzymujący się wysoki udział osób z niższym wykształceniem wśród bezrobotnych, należy realizować kursy i szkolenia dokształcające dla tych osób.
- Na terenie gminy jest dobrze rozwinięty system oświaty na poziomie edukacji szkoły podstawowej i gimnazjalnej. Jednakże konieczne jest dostosowanie bazy oświatowej do potrzeb związanych z sytuacją demograficzną w gminie, w tym: utworzenie nowych miejsc przedszkolnych oraz modernizację istniejących obiektów szkolnych.
- Ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa istnieje potrzeba integracji środowiska oraz rozbudowy infrastruktury społecznej dla osób starszych.
- W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływają również kondycja i działalność organizacji pozarządowych, których w gminie jest dużo i które są aktywne. Taki stan

rzeczy powinien wymuszać zwiększenie działań o charakterze partnerstw publiczno-pozarządowych.

- Gmina Mieszkowice graniczy z sąsiednimi Niemcami, co stwarza możliwość korzystania przez mieszkańców z oferty usług społecznych, kulturalnych i sportowych oferowanych przez niemieckie samorządy. Jednakże należy pamiętać, że mieszkańcy gminy Mieszkowice oczekują od władz rozwoju własnych usług społecznych, w tym rozwoju bazy oświatowej, kulturalnej, sportowej oraz poprawy bezpieczeństwa, na terenie swojej gminy.

11. MISJA I WIZJA

WIZJA

Wizja jest wyobrażeniem lub prościej obrazem stworzonym w wyobraźni w określonej rzeczywistości. Im owa rzeczywistość jest realniej opisana, wizja może być bardziej prawdopodobna do spełnienia w przyszłości.
Wizja jest intencją, zamiarem lub inaczej pomysłem na przyszłość. Od jej sformułowania i późniejszej konsekwentnej realizacji zależy czy się ziści.
Wizja bywa marzeniem, które może być spełnione pod warunkiem jej wizualizacji w realnym świecie, popartej nieodpartą chęcią jej spełnienia.
Wizja może dotyczyć pojedynczego człowieka, grupy lub społeczności.
Wizja formułowana w tej strategii dotyczy wspólnoty samorządowej gminy Mieszkowice i powinna być przysłowiowym wyobrażeniem wspólnych celów dla wszystkich mieszkańców, którzy będą dążyć wspólnie do czasu jej spełnienia i gdy owa wizja zamieni się w realny efekt, będzie on sukcesem i udziałem całej wspólnoty mieszkowickiej.

FORMUŁA WIZJI

Równina Gorzowska, której częścią jest gmina Mieszkowice to centrum życia kulturalnego, społecznego i gospodarczego, przyjazny mieszkańcom i inwestorom. To obszar przychylny mieszkającym tu ludziom i przybyszom, sprzyjający aktywizacji zawodowej oraz rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, kultury i usług rekreacyjno-turystycznych. To Mała Ojczyzna wyzwalająca wśród mieszkańców poczucie lokalnego patriotyzmu, którego wyrazem jest duma z bycia mieszkańcem gminy Mieszkowice.
To wreszcie, gmina z rozwijającą się infrastrukturą techniczną i społeczną, bezpieczna i ekologiczna, to obszar rozwoju gospodarczego, na terenie którego stosowane są zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia.

MISJA

Misja jest działaniem, którego celem jest wizja, jest swoistym zadaniem do spełnienia.
Misję spełniamy poprzez wyznaczone sobie kroki postępowania zwane celami. Do celów prowadzą kierunki składające się z zadań, które trzeba wykonać aby misja się powiodła, a wizja stała się realnym celem.
Realizatorem **misji** są prawdziwi ludzie żyjący i pracujący na terenie objętym ich działaniem, w tym przypadku na terenie gminy Mieszkowice. To przedstawiciele władz gminy: burmistrz i jego urzędnicy, to pracownicy placówek i instytucji gminnych, członkowie organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, młodzież i dzieci- mieszkańcy gminy Mieszkowice.

Misja, której formuła jest poniżej wyraźnie określa charakter gminy Mieszkowice i wskazuje jego atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, cele i kierunki, które powinny być rozwijane. Wszystkie te cechy wzajemnie się uzupełniają.

FORMUŁA MISJI

Podstawową misją zawartą w tej strategii jest działanie w celu osiągnięcia wszechstronnego i zrównoważonego rozwój gminy Mieszkowice we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego, podnoszący konkurencyjność gminy w powiecie gryfińskim i województwie zachodniopomorskim, zapewniający atrakcyjne warunki życia i wypoczynku mieszkańcom i przybyszom, otwarty na współpracę z innymi samorządami, rozwijający współpracę zagraniczną.
To działanie aby był to obszar zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, oparty na potencjale gospodarczym, sprzyjający aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości i usług turystycznych, aby gmina była zamieszkała przez wykształcone społeczeństwo, aby był to obszar nie tylko z rozwiniętym przemysłem i szkolnictwem, ale również z nieocenionymi zasobami przyrody, z infrastrukturę turystyczną i powiększający stale zrewitalizowane obszary gminy Mieszkowice.

W dalszej części strategii przedstawione są obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno-gospodarczego. Obszary te są spójne ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku.
W Strategii zawarto pięć obszarów: Społeczeństwo, Infrastruktura, Środowisko i Energetyka, Gospodarka oraz Turystyka.
Dla każdego kierunku priorytetowego wskazano powiązania z obszarami i celami priorytetowymi zapisanymi w Strategii Województwa Zachodniopomorskiego.

12. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MIESZKOWICE na lata 2014-2024

Tabela 54 Społeczeństwo- cele i kierunki działania

SPOŁECZEŃSTWO	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020: Cel strategiczny 5: **Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności.** Cel strategiczny 6: **Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.**	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**Kierunki działania / opis**
1.1. Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej.	**1.1.1 Standaryzacja usług, w tym dostosowanie obiektów użyteczności publicznej w których realizuje się zadania polityki społecznej gminy do potrzeb lokalnej społeczności.** ***Opis kierunku:*** *Głównym przesłaniem tego kierunku jest podniesienie jakości świadczeń usług społecznych i ich standaryzacja do norm obowiązujących w UE oraz zapewnienie komfortu beneficjentom pomocy społecznej w procesach realizacji świadczeń społecznych, w tym przede wszystkim w postaci Domów Dziennego Pobytu o różnych profilach.* **1.1.2. Wspieranie wszelkich działań na rzecz poprawy warunków świadczonych usług w obiektach służby zdrowia.** ***Opis kierunku:*** *Ideą tego kierunku jest włączanie się gminy w inicjatywy i projekty, których główną ideą jest poprawa infrastruktury obiektów służby zdrowia.* **1.1.3. Przebudowa i rozbudowa infrastruktury publicznej związanej z obsługą komunikacji autobusowej.** ***Opis kierunku:*** *Głównym założeniem tego kierunku jest modernizacja i budowa nowych przystanków autobusowych oraz organizacja spójności komunikacyjnej z pozostałymi gminami sąsiadującymi z gminą Mieszkowice.* **1.1.4. Informatyzacja oraz usprawnienie funkcjonowania administracji samorządowej w ramach projektu e-urząd.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą tego kierunku jest w końcowym etapie jego realizacji doprowadzenie do pełnej możliwości obsługi petenta na drodze elektronicznej przy jednoczesnej rozbudowie dostępu do internetu szerokopasmowego.* **1.1.5. Kreowanie usług kulturalnych w oparciu o nowe technologie.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem tego kierunku jest stworzenie usług kierowanych m.in. do czytelników Bibliotek Publicznych poprzez wykorzystanie internetu oraz innych form wysokiej technologii.*
1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy.	**1.2.1. Podjęcie i kontynuacja działań zmierzających do zapewnienia powszechnego dostępu do internetu.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą tego kierunku jest wdrażanie procedur umożliwiających świadczenie usług polegających na udostępnieniu mieszkańcom gminy dostępu do szerokopasmowego internetu.*

1.3. Podjęcie działań w zakresie zwiększenia atrakcyjności gminy Mieszkowice jako miejsca zamieszkania.	**1.3.1 Poprawa standardu istniejących gminnych zasobów mieszkaniowych.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą tego kierunku jest poprawa jakości technicznej istniejącej substancji mieszkaniowej poprzez jej remonty i modernizację oraz budowę nowych.* **1.3.2. Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna i wielorodzinną.** ***Opis kierunku:*** *Głównym przesłaniem tego kierunku jest prowadzenie działań w kierunku wyznaczania nowych obszarów pod zabudowę dla budownictwa indywidualnego i obiektów mieszkalnych wielorodzinnych, w tym również służące zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych gminy (budownictwo mieszkaniowe komunalne i socjalne).*
1.4. Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Mieszkowice.	**1.4.1. Budowa systemu monitoringu wizyjnego na terenie gminy Mieszkowice w celu poprawy bezpieczeństwa.** ***Opis kierunku:*** *Jednym z głównych przesłań tego kierunku poza budową infrastruktury monitoringu jest rozwój współpracy między samorządem, organami porządku publicznego, a instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie skutecznego wykorzystania monitoringu na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.* **1.4.2. Wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz służb ponadgminnych realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą tego kierunku jest stworzenie partnerstw publiczno-prywatnych z organizacjami pozarządowymi w realizacji projektów przyczyniających się do wzrostu bezpieczeństwa i porządku publicznego.* **1.4.3. Poprawa bezpieczeństwa w miejscach publicznych.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku jest doświetlenie miejsc publicznych, w tym w szczególności miejsc newralgicznych na terenie gminy.* **1.4.4. Realizowanie przedsięwzięć w zakresie poprawy bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem celu jest wprowadzenie dodatkowych zajęć przedszkolnych i szkolnych, ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego.*
1.5. Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.	**1.5.1. Współpraca z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą kierunku jest zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi, aktywna współpraca z tymi organizacjami i wsparcie postaw obywatelskich m.in. poprzez tworzenie partnerstwa publiczno-społecznego, opierającego się na partnerskiej współpracy administracji samorządowej, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych oraz osób utożsamiających się z misją i celami partnerstwa.* **1.5.2. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem jest wspieranie merytoryczne oraz finansowe dla lokalnych organizacji pozarządowych oraz organizowanie szkoleń dla stowarzyszeń z zakresu pozyskiwania*

	środków krajowych i zagranicznych dla prowadzonej działalności.
1.6. Budowanie systemu wsparcia rodzin zapobiegającego kryzysom rodzinnym oraz wzmacniającego w niej pozycję dziecka.	**1.6.1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz rozwijanie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą jest tutaj rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej, zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo oraz podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.*
1.7. Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.	**1.7.1. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.** ***Opis kierunku:*** *Główną ideą jest tutaj zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych, ale również aktywizacja środowisk osób niepełnosprawnych, a także integracja ze społeczeństwem, poprzez różnorodne i systematyczne działania.*

Tabela 55 Infrastruktura - cele i kierunki działania

INFRASTRUKTURA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020: Cel strategiczny 4: **Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami.**	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**Kierunki działania / opis**
2.1. Podejmowanie działań w kierunku polepszenia standardu i jakości komunikacyjnej na terenie gminy Mieszkowice.	**2.1.1. Modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych na terenie gminy.** ***Opis kierunku:*** *Ideą tego kierunku jest przebudowa istniejących ciągów komunikacyjnych i poprawa stanu technicznego dróg gminnych łączących poszczególne miejscowości gminy Mieszkowice wraz ze zmianą organizacji ruchu dla zwiększenia płynności i bezpieczeństwa ruchu pojazdów i poprawy komunikacji. Wraz z rozbudową sieci dróg gminnych należy je wyposażyć w chodniki, przejścia dla pieszych oraz ścieżki rowerowe.* **2.1.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury okołodrogowej (chodniki, parkingi, ścieżki rowerowe, oświetlenie uliczne).** ***Opis kierunku:*** *Zamierzeniem tego kierunku jest budowa nowych i przebudowa istniejących chodników, ścieżek rowerowych. Kierunek ten obejmuje także modernizację systemu oświetlenia ulic miejscowości gminy z zastosowaniem nowych technologii opartych o diody LED.*
2.2. Działania w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej gminy.	**2.2.1. Realizacja zadań w zakresie rozwoju sieci wodociągowej, gazowej i technicznej na terenie gminy.** ***Opis kierunku:*** *Głównym przesłaniem tego kierunku jest rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych, gazowych i technicznych, w tym również w kierunkach nowych inwestycji.*

Tabela 56 Środowisko i Energetyka - cele i kierunki działania

ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020: Cel strategiczny 4: **Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami.**	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**Kierunki działania / opis**
3.1. Podejmowanie działań dla podniesienia jakości ochrony środowiska w gminie Mieszkowice.	**3.1.1. Ochrona czystości wód rzek i zbiorników wodnych na terenie gminy Mieszkowice.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem kierunku jest ochrona wód powierzchniowych rzek i jezior poprzez budowę sieci kanalizacyjnych ogólnospławnych i deszczowych z separatorami.* **3.1.2. Budowa sieci kanalizacyjnej i sieci kanalizacji deszczowej, w tym uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i nowe inwestycje gospodarcze.** ***Opis kierunku:*** *Ideą tego kierunku jest budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w obszarach dotąd nieskanalizowanych z włączeniem terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe oraz budowa sieci kanalizacji deszczowej na obszarach zwartej zabudowy.*
3.2. Podejmowanie działań w kierunku produkcji energii odnawialnej na terenie gminy Mieszkowice.	**3.2.1. Rozwój produkcji energii odnawialnej na terenie gminy.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku są działania w kierunku produkcji energii odnawialnej na terenie gminy na bazie: siłowni wiatrowych, kolektorów słonecznych i modułów fotowoltaicznych. Budowa i umiejscowienie obiektów energii odnawialnej powinna być prowadzona po uzyskaniu akceptacji społecznej i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.* **3.2.2. Wspieranie i edukacja mieszkańców w temacie nowych technologii grzewczych oraz niskiej emisji spalin.** ***Opis kierunku:*** *Wdrażanie nowych ekologicznych zasad na terenie gminy jest możliwa do realizacji, ale tylko w przypadku społecznego zainteresowania tą formą pozyskiwania energii i ekologicznych zachowań. Wpłynęłoby to na ograniczenie zjawiska niskiej emisji i poprawy czystości powietrza. Założeniem kierunku jest wspieranie zwiększenia udziału nowych technologii grzewczych i energetycznych opartych o odnawialne źródła energii.*
3.3. Podejmowanie działań w kierunku ochrony obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych.	**3.3.1. Ochrona najcenniejszych przyrodniczo obszarów gminy.** ***Opis kierunku:*** *Przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań zapewniających ochronę najcenniejszych przyrodniczo obszarów gminy, w szczególności na terenie obszarów NATURA 2000, tworzenia spójnego systemu ochrony przyrody dostosowanego do bieżących wymagań prawa i warunków trwałej egzystencji ekosystemów, a także potrzeb związanych z turystyką i dydaktyką poprzez min. tworzenie nowych obszarów i obiektów prawnie chronionych.*
3.4. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Mieszkowice.	**3.4.1. Tworzenie programów edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.** ***Opis kierunku:*** *Przesłaniem kierunku jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez wdrażanie programów edukacji ekologicznej.*

	3.4.2. Edukacja społeczności lokalnej poprzez spotkania i lokalne media w zakresie nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych. ***Opis kierunku:*** *Ideą celu jest edukacja mieszkańców gminy prowadzona przy wykorzystaniu lokalnych organizacji i mediów z zakresu nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych.*

Tabela 57 Gospodarka - cele i kierunki działania

GOSPODARKA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020: Cel strategiczny 1: **Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania**. Cel strategiczny 2: **Wzmacnianie mechanizmów rynkowych i otoczenia gospodarczego**. Cel strategiczny 3: **Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu**.	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**Kierunki działania / opis**
4.1. Tworzenie warunków dla konkurencyjności gospodarczej gminy Mieszkowice.	**4.1.1. Podjęcie działań w kierunku tworzenia optymalnych warunków przestrzennych i infrastrukturalnych dla przedsiębiorstw, w szczególności dla sektora MŚP.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku jest wspieranie funkcjonujących na terenie gminy Mieszkowice przedsiębiorstw oraz tworzenie warunków dla potencjalnych inwestorów. Wsparciem winien zostać objęty przede wszystkim sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Przesłaniem kierunku jest uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną oraz infrastrukturę z zakresu ochrony środowiska, dostęp do branż wysokich technologii (high-tech).* **4.1.2. Podjęcie działań w kierunku wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw, głównie poprzez nawiązanie i rozwój współpracy z uczelniami wyższymi i instytucjami naukowo-badawczymi.** ***Opis kierunku:*** *Zamierzeniem kierunku jest wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, jednostkami naukowo-badawczymi, uczelniami oraz samorządem.* *W szczególności winno się oprzeć współpracę o szczecińskie i gorzowskie uczelnie wyższe oraz jednostki B+R.*
4.2. Unowocześnianie rolnictwa i rozwój przemysłu rolno-spożywczego.	**4.2.1. Doradztwo dla rolników w zakresie podnoszenia efektywności działalności rolniczej.** ***Opis kierunku:*** *Przesłaniem kierunku jest zorganizowanie cyklu szkoleń i spotkań dla lokalnych rolników, mających na celu doradztwo w zakresie pozyskania dofinansowania z UE, podnoszenia efektywności działalności rolniczej oraz możliwości uzupełnienia działalności rolniczej prowadzeniem agroturystyki.* **4.2.2.Promocja i wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego.** ***Opis kierunku:*** *Głównym zamierzeniem jest upowszechnianie rolnictwa ekologicznego na terenie gminy dla uzyskania wzrostu zbytu lokalnych produktów rolnych.* **4.2.3. Inicjowanie działań na rzecz tworzenia gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.** ***Opis kierunku:*** *Zamierzeniem tego kierunku jest stworzenie*

	i promocja oferty agroturystycznej w oparciu o wykorzystanie funkcjonujących gospodarstw rolnych w powiązaniu z walorami kulturowymi i przyrodniczymi gminy. Kierunek zakłada działania promocyjne, ułatwienia podatkowe oraz pozyskanie środków i stworzenie innych dogodnych warunków rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.
4.3. Promocja gminy Mieszkowice.	**4.3.1. Opracowanie strategii promocji gminy Mieszkowice.** ***Opis kierunku:*** *Celem tego kierunku jest opracowanie i wdrożenie strategii promocji gminy Mieszkowice, która wskazywałaby na główne produkty markowe gminy wyróżniające ją spośród innych samorządów oraz zawierałaby inne szczegółowe rozwiązania marketingowe i reklamowe, które przełożyłyby się bezpośrednio na szybki rozwój promowanych działalności gospodarczych gminy Mieszkowice.* **4.3.2. Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy w środkach masowego przekazu o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.** ***Opis kierunku:*** *Głównym przesłaniem tego kierunku jest wypracowanie spójnego systemu współpracy z ośrodkami masowego przekazu, które pozwolą na stworzenie pozytywnego wizerunku gminy.* **4.3.3 Współpraca z miastami partnerskimi.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem kierunku jest podjęcie działań w celu zwiększenia promocji gminy, których efektem będzie nawiązanie współpracy z innymi gminami krajowymi i zagranicznymi na polu inicjatyw o charakterze gospodarczym, kulturalnym i turystycznym.* **4.3.4. Przeprowadzenie kampanii, mającej na celu umocnienie tożsamości mieszkańców z miejscem zamieszkania.** ***Opis kierunku:*** *Założeniem kampanii jest popularyzacja wśród mieszkańców gminy Mieszkowice meldunku na stałe w gminie, aktualizacji miejsca zamieszkania/miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w Urzędzie Skarbowym. Celem kampanii jest propagowanie wśród mieszkańców idei płacenia podatku dochodowego zgodnie z miejscem zamieszkania.*
4.4. Tworzenie warunków na rzecz zharmonizowania działań gospodarczych, przestrzennych i społecznych z warunkami określonymi przyjazną przestrzenią gminy.	**4.4.1. Sporządzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem prac planistycznych.** ***Opis kierunku:*** *Głównym przesłaniem tego kierunku jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w obszarach predestynowanych do różnych funkcji, również uciążliwych, ale też pod zabudowę mieszkaniową z określeniem funkcji tej zabudowy oraz terenów rekreacyjnych o charakterze publicznym tworzących warunki do rozwoju różnych form turystyki.* *Plany te powinny mieć akceptację społeczną i nie „konfliktować przestrzeni".* **4.4.2. Zintegrowanie planów rozwoju społeczno-gospodarczego obejmującego całą przestrzeń gminy z planami rozwoju powiatu i gmin sąsiednich.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku jest wzrost współpracy gmin poprzez integrację działań w zakresie transportu publicznego, infrastruktury*

	technicznej, planowania przestrzennego oraz wypracowanie wspólnego modelu promocji inwestycyjnej i turystycznej. Ważne jest również określenie takich obszarów działania, które będą obejmowały wzajemne świadczenie usług.

Tabela 58 Turystyka - cele i kierunki działania

TURYSTYKA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020: Cel strategiczny 3: **Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu**. Cel strategiczny 5: **Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności.**	
CELE SZCZEGÓŁOWE	**Kierunki działania / opis**
5.1. Podjęcie działań w celu wzbogacenia oferty rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy.	**5.1.1. Remont, budowa i przebudowa istniejącej w gminie infrastruktury sportowej.** ***Opis kierunku:*** *W ramach tego kierunku zakłada się remont i modernizację otwartych boisk sportowych oraz przebudowę istniejącej infrastruktury obiektów sportowych opartej na zasobach szkół działających na terenie gminy.* **5.1.2. Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej i sportu oraz innych form aktywnego wypoczynku na terenie gminy.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku jest organizacja imprez sportowych o randze ponadgminnej w oparciu o bazę sportową gminy Mieszkowice, wykorzystując jednocześnie powiązania przestrzenne i funkcjonalne obszaru gminy.*
5.2. Podjąć działania w kierunku rozwoju atrakcyjności turystycznej gminy.	**5.2.1. Rozwój sieci szlaków turystycznych na terenie gminy.** ***Opis kierunku:*** *Ideą kierunku jest rozbudowanie sieci szlaków turystycznych, w tym rowerowych na terenie gminy w oparciu o walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy. Kierunek ten zakłada także stworzenie systemu wypożyczalni rowerów. System ten działa najefektywniej, gdy krótkoterminowe korzystanie, 15-20 minutowe, jest bezpłatne. Pozwala to na maksymalne wykorzystanie rowerów.* **5.2.2. Rozwój infrastruktury noclegowej oraz gastronomicznej.** ***Opis kierunku:*** *Niszę inwestycyjną na terenie gminy stanowi niedobór miejsc noclegowych. Ideą kierunku jest powstanie nowych obiektów noclegowych i gastronomicznych oraz rozwój agroturystyki. Działanie to powinno być mocno wspierane i stymulowane przez samorząd.* **5.2.3. Wspieranie rozwoju usług rekreacyjnych i turystyki weekendowej w gminie.** ***Opis kierunku:*** *Kierunek zakłada rozwój usług rekreacyjnych, kierowanych do mieszkańców gminy, ościennych gmin, niedalekich miast oraz niemieckich terenów przygranicznych. Ważnym wyróżnikiem tej oferty turystycznej gminy Mieszkowice winna stać się turystyka weekendowa i świąteczna.*

13. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA

Ocena strategicznych dokumentów zawierających programy rozwoju winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy Strategią Gminy, a strategiami sektorowymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki rozwoju gminy w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy rozwoju przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów operacyjnych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy cel operacyjny wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem Strategii na poziomie celów operacyjnych, jak i za wdrażanie Strategii odpowiedzialnym będzie Burmistrz Gminy.

Wizja i misja Gminy Mieszkowice zawarta w Strategii sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia ich realizacji nie jest możliwa. Można jednak ocenić stopień realizacji celów operacyjnych. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z realizowanymi i planowanymi do realizacji przedsięwzięciami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki.

W charakterystyce każdego z celów operacyjnych zawarto propozycje wskaźników. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania Strategii na poziomie celów operacyjnych zawiera poniższa tabela. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2014 umożliwi dokonanie w latach 2017 i 2024 ocen realizacji Strategii pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności i okresowej (w 2017 i 2024 r.) kontroli realizacji Strategii. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania Strategii Rozwoju Gminy Mieszkowice.

Tabela 59 Proponowane wskaźniki monitoringu

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
1.1. Podniesienie jakości usług w obiektach użyteczności publicznej		
Liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystająca ze świadczeń usług społecznych o podwyższonej jakości.	osoba	rok
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych modernizacji.	szt.	rok
Liczba przedsięwzięć mających na celu poprawę warunków świadczonych usług w obiektach służby zdrowia.	szt.	rok
Liczba petentów Urzędu obsłużona na drodze elektronicznej.	osoba	rok
Liczba utworzonych usług kierowanych m.in. do czytelników Bibliotek Publicznych dzięki wykorzystaniu internetu oraz innych form wysokiej technologii.	szt.	rok

1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy		
Liczba wdrożonych procedur umożliwiających świadczenie usług mieszkańcom gminy poprzez wykorzystanie szerokopasmowego Internetu.	szt.	rok
1.3. Podjęcie działań w zakresie zwiększenia atrakcyjności gminy Mieszkowice jako miejsca zamieszkania		
Liczba wyremontowanych/ zmodernizowanych/ wybudowanych lokali mieszkalnych stanowiących zasoby gminne.	szt.	rok
Liczba wyznaczonych nowych obszarów pod zabudowę dla budownictwa indywidualnego i obiektów mieszkalnych wielorodzinnych.	szt.	rok
1.4. Podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Mieszkowice		
Liczba nowopowstałych punktów monitoringu.	szt.	rok
Liczba utworzonych partnerstw publiczno-prywatnych z organizacjami pozarządowymi w zakresie poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami dotyczącymi poprawy bezpieczeństwa.	osoba	rok
1.5. Tworzenie podstaw dla rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi		
Liczba utworzonych partnerstw publiczno – społecznych.	szt.	rok
Liczba zorganizowanych szkoleń dla lokalnych organizacji pozarządowych.	szt.	rok
1.6. Budowanie systemu wsparcia rodzin zapobiegającego kryzysom rodzinnym oraz wzmacniającego w niej pozycję dziecka		
Liczba rodzin objętych projektami wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego w ciągu roku.	szt.	rok
1.7. Działania na rzecz stworzenia zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych		
Liczba zlikwidowanych barier dla osób niepełnosprawnych.	szt.	rok
Liczba projektów, których głównym założeniem była integracja osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie gminy ze środowiskiem lokalnym.	szt.	rok

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
2.1. Podejmowanie działań w kierunku polepszenia standardu i jakości komunikacyjnej na terenie gminy Mieszkowice		
Długość przebudowanych/ wyremontowanych dróg gminnych.	km	rok
Długość wybudowanych i zmodernizowanych ciągów pieszych, rowerowych, chodników na terenie gminy.	km	rok
Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych z zastosowaniem nowych technologii opartych o diody LED.	szt.	rok
Liczba wybudowanych nowych i zmodernizowanych przystanków autobusowych.	szt.	rok
2.2. Działania w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej gminy		
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej.	km	rok
Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej.	km	rok
Długość nowo wybudowanej sieci gazowej.	km	rok

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
3.1. Podejmowanie działań dla podniesienia jakości ochrony środowiska w gminie Mieszkowice		
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej i deszczowej z separatorami.	km	rok
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej na terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.	km	rok
Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej na obszarach zwartej zabudowy.	km	rok
3.2. Podejmowanie działań w kierunku produkcji energii odnawialnej na terenie gminy Mieszkowice		
Liczba zrealizowanych inwestycji opartych o odnawialne źródła energii (siłownie wiatrowe, kolektory słoneczne i moduły fotowoltaiczne).	szt.	rok
Liczba utworzonych projektów mających na celu ograniczenie emisji spalin.	szt.	rok
Liczba działań promujących nowe technologie grzewcze wśród mieszkańców.	szt.	rok
Liczba gospodarstw domowych wdrażających nowe technologie grzewcze na terenie gminy.	szt.	rok
3.3. Podejmowanie działań w kierunku ochrony obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych		
Liczba podjętych inicjatyw zapewniających ochronę najcenniejszych przyrodniczo obszarów gminy, w szczególności na terenie obszarów NATURA 2000	szt.	rok
3.4. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Mieszkowice		
Liczba dzieci i młodzieży objętych programem edukacji ekologicznej.	osoba	rok
Liczba projektów skierowanych do społeczności lokalnej z zakresu nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych prowadzonych przy wykorzystaniu lokalnych mediów.	szt.	rok

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
4.1. Tworzenie warunków dla konkurencyjności gospodarczej gminy Mieszkowice		
Liczba nowych inwestycji na obszarze gminy.	szt.	rok
Liczba zorganizowanych działań na rzecz wzrostu zainteresowania przez inwestorów strategicznych terenami inwestycyjnymi na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba wspólnych projektów realizowanych we współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowo-badawczymi, uczelniami oraz samorządem.	szt.	rok
4.2. Unowocześnianie rolnictwa i rozwój przemysłu rolno-spożywczego		
Liczba przeprowadzonych szkoleń i spotkań dla lokalnych rolników.	szt.	rok
Liczba nowo utworzonych gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.	szt.	rok
4.3. Promocja gminy Mieszkowice		
Liczba projektów promocji pozytywnego wizerunku gminy w oparciu	szt.	rok

o media lokalne, krajowe i aktywne strony internetowe.		
Liczba turystów krajowych i zagranicznych oraz potencjalnych inwestorów przybywających na teren gminy Mieszkowice w ciągu roku z tytułu prowadzonych akcji kształtujących pozytywny wizerunek gminy.	osoba	rok
Liczba zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.	szt.	rok
Liczba osób zameldowanych w gminie Mieszkowice.	osoba	rok
4.4. Tworzenie warunków na rzecz zharmonizowania działań gospodarczych, przestrzennych i społecznych z warunkami określonymi przyjazną przestrzenią gminy		
Liczba opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	szt.	rok
Powierzchnia obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	ha	rok

NAZWA WSKAŹNIKA	JEDNOSTKA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
5.1. Podjęcie działań w celu wzbogacenia oferty rekreacyjnej i sportowej na terenie gminy		
Liczba zmodernizowanych boisk sportowych oraz infrastruktury obiektów sportowych opartej na zasobach szkół działających na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba przygotowanych imprez sportowych o randze ponadgminnej w oparciu o bazę sportową gminy Mieszkowice.	szt.	rok
5.2. Podjąć działania w kierunku rozwoju atrakcyjności turystycznej gminy		
Długość utworzonych szlaków turystycznych na terenie gminy.	km	rok
Ilość projektów tworzących pakiety usług rekreacyjnych i turystycznych na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba wybudowanych obiektów noclegowych i gastronomicznych w sektorze usług turystycznych niepublicznych na terenie gminy.	szt.	rok
Liczba nowopowstałych gospodarstw agroturystycznych.	szt.	rok

Wdrażanie Strategii

Strategia rozwoju gminy jest istotnym elementem jej rozwoju. Jednakże sam fakt posiadania dokumentu nie gwarantuje sukcesu. Aby Strategia przyniosła zaplanowane efekty, niezbędne jest sukcesywne jej wdrażanie, czuwanie nad jej realizacją i przede wszystkim kontrolowanie jej przebiegu.

Strategia Rozwoju Gminy Mieszkowice na lata 2014 – 2024 przyjmowana jest uchwałą Rady Miejskiej. Za zadanie wdrażania zapisów Strategii odpowiedzialny jest Burmistrz Gminy. Cele strategiczne i cele operacyjne wyszczególnione w Strategii realizować będą poszczególne Referaty Urzędu Miejskiego, a także jednostki podległe Urzędowi, w których kompetencjach zawierają się konkretne działania.

System wdrożenia Strategii winien opierać się na wykorzystaniu metody zarządzania projektem. W tym celu należy wyznaczyć **Zespół Koordynujący ds. Strategii**, powołany Zarządzeniem Burmistrza, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie celów strategicznych, jak również będzie monitorował stopień ich realizacji.

Cele operacyjne, wskazane w dokumencie, niejednokrotnie wymagają zaangażowania nie tylko samych władz samorządowych, ale również innych podmiotów działających na rzecz rozwoju Gminy Mieszkowice.
W skład osobowy Zespołu winny wchodzić Kierownicy (lub przez nich wyznaczone osoby) poszczególnych Referatów Urzędu Miejskiego. Wszyscy partnerzy realizujący wspólnie zadania z gminą będą proszeni o ścisłą współpracę z Zespołem. W tym celu u każdej jednostki koordynującej zadania w strategii powinna zostać wyznaczona osoba do kontaktu z Zespołem. Utworzenie takiej struktury współpracy przyczyni się do koordynacji zadań w zakresie wspierania rozwoju Gminy Mieszkowice, efektywniejszego generowania pomysłów na wspólne projekty oraz realnego zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Mieszkowice.

W chwili obecnej sektor publiczny, prywatny i pozarządowy posiadają płaszczyznę do wspólnego działania na szeroko rozumianym polu działań rozwoju gminy. Pozwala to na sprawną organizację relacji społecznych i gospodarczych między trzema sektorami odpowiedzialnymi za wdrażanie Strategii.
Duże możliwości skutecznego wdrażania Strategii daje Ustawa o partnerstwie publiczno – prywatnym (PPP), która otwiera zupełnie nowe możliwości finansowania przedsięwzięć o charakterze publicznym. Wspólne przedsięwzięcia sektora publicznego i prywatnego dotyczyć mogą inwestycji infrastrukturalnych, ale również działań o charakterze społecznym i kulturalnym. Czynnik prywatny w PPP daje gwarancję podwyższenia stopnia efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia. Natomiast czynnik publiczny poza ewentualnym udziałem finansowym tworzy swoistego rodzaju parasol ochronny nad wspólnie realizowaną inwestycją. Zarówno partner publiczny, jak i prywatny musi dokonać analizy ryzyka i korzyści wynikających z partnerstwa. Zarówno jednej, jak i drugiej stronie musi się to opłacać. Brak równowagi w opłacalności realizowanego projektu po którejkolwiek ze stron może doprowadzić do niezrealizowania umowy PPP.
Jednym z elementów wdrażania celów strategicznych i celów operacyjnych jest aktualizacja strategii, dostosowująca jej zapisy do zmieniających się realiów życia społeczno - gospodarczego Gminy Mieszkowice. W praktyce aktualizacja winna sprowadzać się do:

- monitoringu realizacji założonych celów strategii – weryfikacji aktualności celów dokumentu,
- rejestracji nowych celów strategicznych i operacyjnych oraz ich hierarchizacji.

14. POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Informacje zawarte poniżej, przedstawiają wybrane zapisy w dokumentach określających kierunki i cele rozwoju Strategii Rozwoju Gminy Mieszkowice na lata 2014 – 2024 z dokumentami wyższego rzędu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie*. Zgodnie z przedstawionym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, w proces planowania strategicznego należy włączyć następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,
- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwa obywatelskiego tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Celem strategicznym polityki regionalnej - będącym jednym z kluczowych elementów osiągania celów rozwoju kraju - jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
Cel strategiczny obejmuje trzy cele szczegółowe:

1) Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku.
Cele i projekty Strategii Rozwoju Gminy Mieszkowice są zgodne z celami Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego zawiera się w sześciu celach strategicznych, z których wyprowadzono 34 cele kierunkowe.

Cel strategiczny nr 1 „WZROST INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA”

Cele kierunkowe:
1.1. Wzrost innowacyjności gospodarki
1.2. Wzrost konkurencyjności województwa w krajowym i zagranicznym ruchu turystycznym.
1.3. Wspieranie współpracy przedsiębiorstw i rozwoju przedsiębiorczości
1.4. Wspieranie wzrostu eksportu
1.5. Zintegrowana polityka morska
1.6. Restrukturyzacja i rozwój produkcji rolnej i rybactwa

Cel strategiczny nr 2 „WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ REGIONU”

Cele kierunkowe:
2.1. Podnoszenie atrakcyjności i spójności oferty inwestycyjnej regionu oraz obsługi inwestorów
2.2. Wzmacnianie rozwoju narzędzi wsparcia biznesu
2.3. Tworzenie i rozwój stref aktywności inwestycyjnej
2.4. Budowanie i promocja marki regionu

Cel strategiczny nr 3 „ZWIĘKSZENIE PRZESTRZENNEJ KONKURENCYJNOŚCI REGIONU”

Cele kierunkowe:
3.1. Rozwój funkcji metropolitalnych Szczecina
3.2. Rozwój aglomeracji miejskiej Koszalina
3.3. Rozwój ponadregionalnych, multimodalnych sieci transportowych
3.4. Wspieranie rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.5. Rozwój infrastruktury energetycznej
3.6. Poprawa dostępności do obszarów o walorach turystycznych i uzdrowiskowych

Cel strategiczny nr 4 „ZACHOWANIE I OCHRONA WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH, RACJONALNA GOSPODARKA ZASOBAMI”

Cele kierunkowe:
4.1. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
4.2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów
4.3. Zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii

4.4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i systemu gospodarowania odpadami
4.5. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
4.6. Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych

Cel strategiczny nr 5 „BUDOWANIE OTWARTEJ I KONKURENCYJNEJ SPOŁECZNOŚCI”

Cele kierunkowe:
5.1. Rozwój kadr innowacyjnej gospodarki
5.2. Zwiększanie aktywności zawodowej ludności
5.3. Rozwój kształcenia ustawicznego
5.4. Rozwój szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami gospodarki
5.5. Budowanie społeczeństwa informacyjnego
5.6. Zwiększanie dostępności i uczestnictwa w edukacji przedszkolnej

Cel strategiczny nr 6 „WZROST TOŻSAMOŚCI I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ REGIONU”

Cele kierunkowe:
6.1. Wspieranie funkcji rodziny
6.2. Zwiększanie jakości i dostępności opieki zdrowotnej
6.3. Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego
6.4. Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej
6.5. Rozwijanie dorobku kulturowego jako fundamentu tożsamości regionalnej
6.6. Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej

15. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Na potrzeby Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieszkowice na lata 2014 – 2024 opracowano ankietę, skierowaną do liderów opinii publicznej, mieszkańców oraz wszystkich zainteresowanych rozwojem gminy Mieszkowice. Celem ankiety było pozyskanie szczegółowych danych na temat obszaru gminy. Przedmiotem sondażu była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy. Dane uzyskane w ankiecie uzupełniają informacje otrzymane z instytucji odpowiedzialnych za poszczególne działania w gminie Mieszkowice.

Przedmiotem sondażu była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy Mieszkowice.

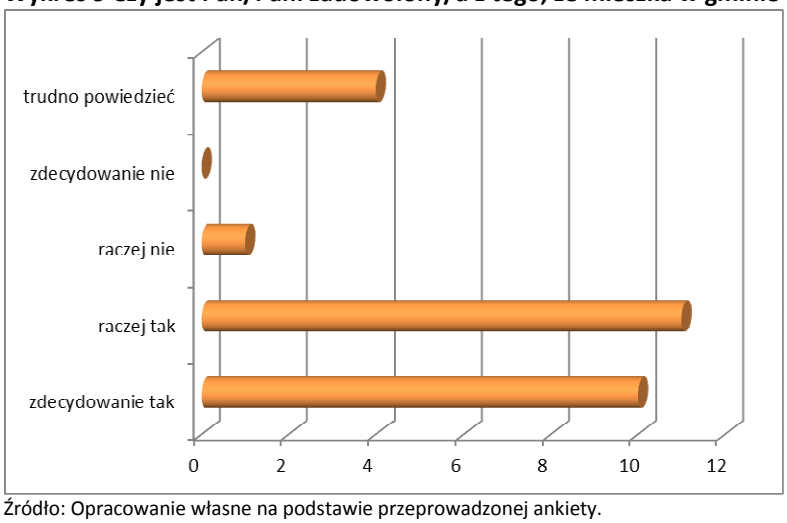
Ankieta składała się z 17 zagadnień, w tym również metryczki i miała formę pytań zamkniętych, jak i otwartych, w których respondenci oceniali poszczególne elementy rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. W wypełnianiu kwestionariusza uczestniczyło 26 osób, jednak rozkład liczby głosów był zróżnicowany, ponieważ nie wszyscy respondenci udzielali odpowiedzi na każde z postawionych pytań.

Pytania w ankiecie były tak sformułowane, aby dać odpowiedź, co stanowi problem dla mieszkańców i jak założyć długookresowy plan działania niezbędny dla realizacji zamierzeń rozwojowych gminy.

Ankietyzacja mieszkańców gminy Mieszkowice

Pytanie 1 Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z tego, że mieszka w gminie Mieszkowice?

Wykres 9 Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z tego, że mieszka w gminie Mieszkowice?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

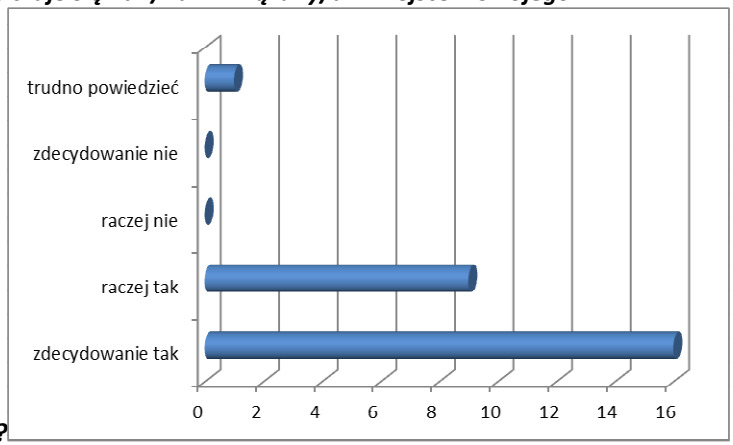
W pierwszym pytaniu respondentów zapytano, czy są zadowoleni z tego, że mieszkają w gminie Mieszkowice.

Odpowiedzi udzielone na to pytanie pokazują, iż większości mieszkańców jest raczej zadowolonych z faktu zamieszkania w gminie, łącznie 80,77% udzielonych odpowiedzi. Najwięcej respondentów wskazywało, iż w gminie Mieszkowice mieszka się raczej dobrze – 42,31%, 38,46% respondentów wskazało, iż zdecydowanie dobrze mieszka się w gminie Mieszkowice. 3,85% respondentów

wskazało, iż raczej nie są zadowoleni z mieszkania w gminie. Dla 15,38% respondentów trudno było orzec czy są zadowolenie, czy nie z faktu mieszkania w gminie.

Pytanie 2 Czy czuje się Pan/Pani związany/a z miejscem swojego zamieszkania?

Wykres 10 ***Czy czuje się Pan/Pani związany/a z miejscem swojego zamieszkania?***

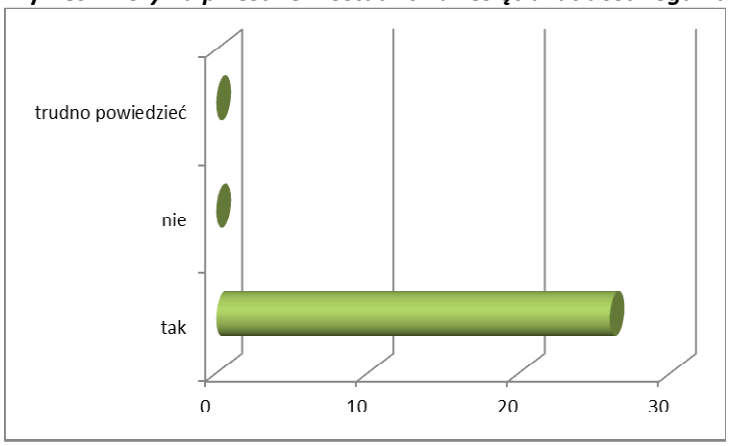

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Badani zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy czują się związani ze swoim miejscem zamieszkania. Twierdząco odpowiedziało (łącznie) 96,15% badanych mieszkańców gminy Mieszkowice (61,54% „zdecydowanie tak", 34,62% „raczej tak"). Potencjał ponad 90% mieszkańców, czujących przywiązanie do miejsca zamieszkania, można wykorzystać przy rozwijaniu instytucji społeczności lokalnych – stowarzyszeń, klubów itp. Żaden z respondentów nie zdeklarował brak przywiązania do miejsca zamieszkania. Dla 3,85% respondentów trudno było orzec czy są związani z miejscem swojego zamieszkania.

Pytanie 3 Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat dostrzega Pan/Pani zmiany w gminie Mieszkowice?

Wykres 11 ***Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat dostrzega Pan/Pani zmiany w gminie Mieszkowice?***

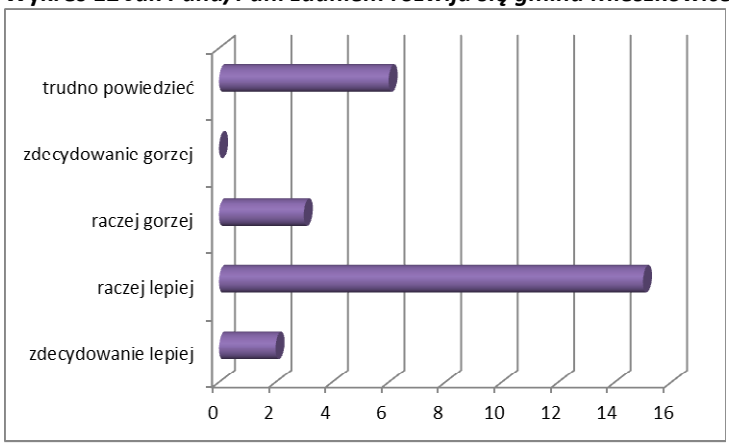

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Badani mieszkańcy gminy Mieszkowice zostali poproszeni o wyrażenie opinii na temat zmian, które dostrzegają w swoim regionie. 100,00% respondentów potwierdziło, że dostrzega zmiany.

Pytanie 4 Jak Pana/Pani zdaniem rozwija się gmina Mieszkowice na tle innych gmin powiatu gryfińskiego?

Wykres 12 ***Jak Pana/Pani zdaniem rozwija się gmina Mieszkowice na tle innych gmin powiatu gryfińskiego?***

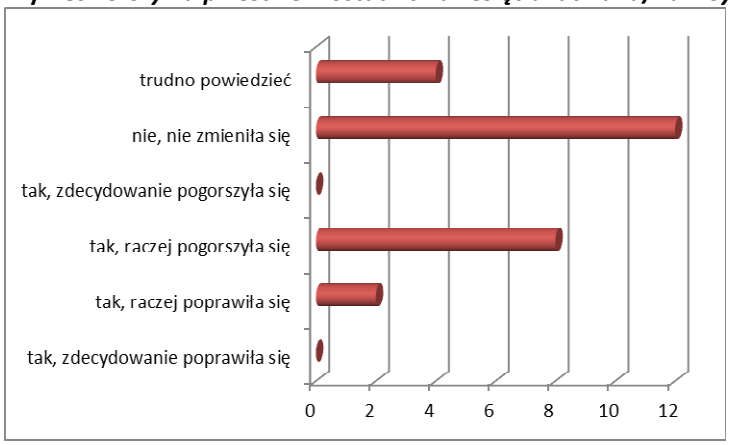

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

W kolejnym pytaniu badani zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, jak ich zdaniem rozwija się gmina Mieszkowice na tle innych gmin powiatu gryfińskiego. Większa liczba respondentów odpowiedziała, że „raczej lepiej" gmina Mieszkowice rozwija się na tle innych gmin, tj. 57,69% badanych. 23,08% respondentów miało pewne trudności z oceną rozwoju gminy Mieszkowice względem innych gmin. 11,54% badanych odpowiedziało „raczej gorzej". Kolejne 7,69% orzekło, że „zdecydowanie lepiej".

Pytanie 5 Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat Pana/Pani sytuacja na rynku pracy zmieniła się?

Wykres 13 ***Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat Pana/Pani sytuacja na rynku pracy zmieniła się?***

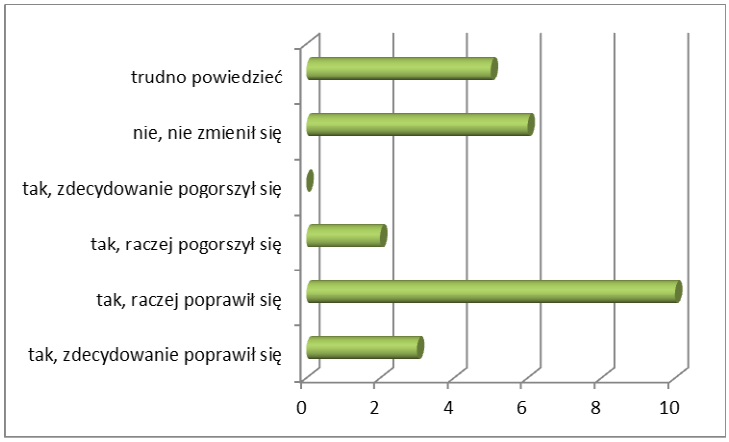

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Analiza odpowiedzi na pytanie o zmianę indywidualnej sytuacji na rynku pracy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat pozwala stwierdzić, iż rynek pracy w znacznym stopniu jest obecnie w stanie stagnacji. W przypadku 46,15% respondentów sytuacja na rynku pracy nie zmieniła się. W przypadku 30,77% sytuacja pogorszyła się. W przypadku 7,69% sytuacja zawodowa poprawiła się. 15,38% badanych nie potrafiło ocenić tych zmian. Oznacza to, że korzyści z zachodzących w gminie zmian na rynku pracy, czerpie jedynie ok. 8% badanej populacji.

Pytanie 6 Czy Pana/Pani zdaniem poziom nauczania w szkołach w miejscu zamieszkania zmienił się?

Wykres 14 ***Czy Pana/Pani zdaniem poziom nauczania w szkołach w miejscu zamieszkania zmienił się?***

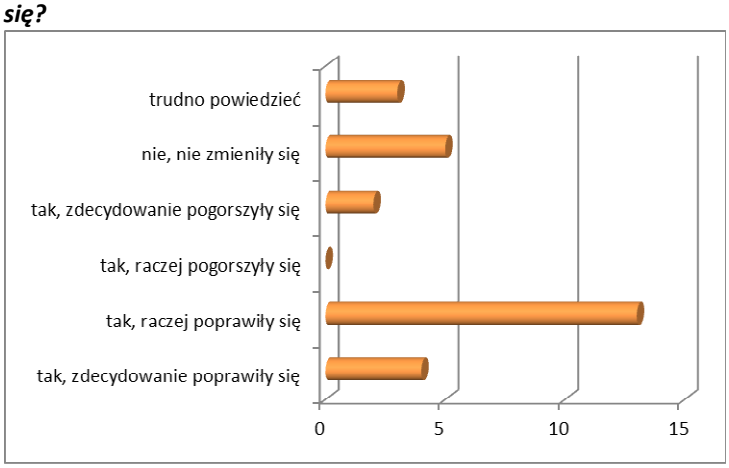

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Pytanie, o zmiany zachodzące w poziomie nauczania w szkołach gminy wykazało, że najliczniejsza kategoria (50%) to osoby, które uważają, iż sytuacja uległa poprawie. Trudno jest powiedzieć coś na ten temat (w tym 11,54% zdecydowanie i 38,46% raczej poprawił się). W ocenie 7,69% badanych uważa, że poziom nauczania pogorszył się, a 23,08% ankietowanych uważa, że poziom nauczania w szkołach nie zmienił się.

Pytanie 7 Czy Pana/Pani zdaniem warunki leczenia i opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania zmieniły się?

Wykres 15 ***Czy Pana/Pani zdaniem warunki leczenia i opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania zmieniły się?***

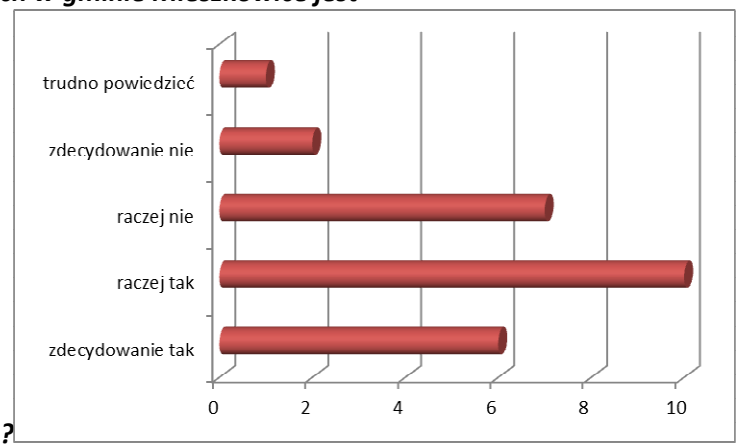

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

7,41% badanych uważa, że warunki leczenia i opieki zdrowotnej w gminie zdecydowanie się pogorszyły. 62,96% respondentów uważa, że warunki leczenia poprawiły się (48,15% raczej poprawiły się, 14,81% zdecydowanie poprawiły się).

Pytanie 8 Czy wg Pana/Pani liczba znaczących wydarzeń kulturalnych, sportowych organizowanych w gminie Mieszkowice jest wystarczająca?

Wykres 16 *Czy wg Pana/Pani liczba znaczących wydarzeń kulturalnych, sportowych organizowanych w gminie Mieszkowice jest wystarczająca?*

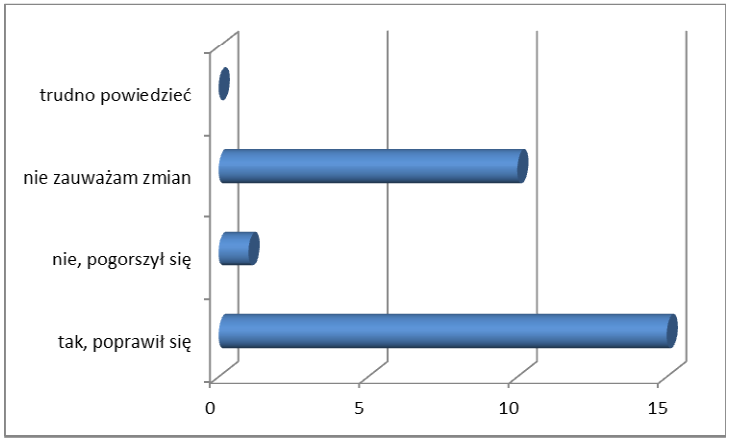

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Większość (61,54%) badanych mieszkańców gminy Mieszkowice uważa, że liczba wydarzeń kulturalnych w gminie jest wystarczająca. 34,62% respondentów uważa, że jest zbyt mało wydarzeń kulturalnych.

Pytanie 9 Czy w Pana/Pani okolicy poprawił się dostęp do Internetu?

Wykres 17 *Czy w Pana/Pani okolicy poprawił się dostęp do Internetu?*

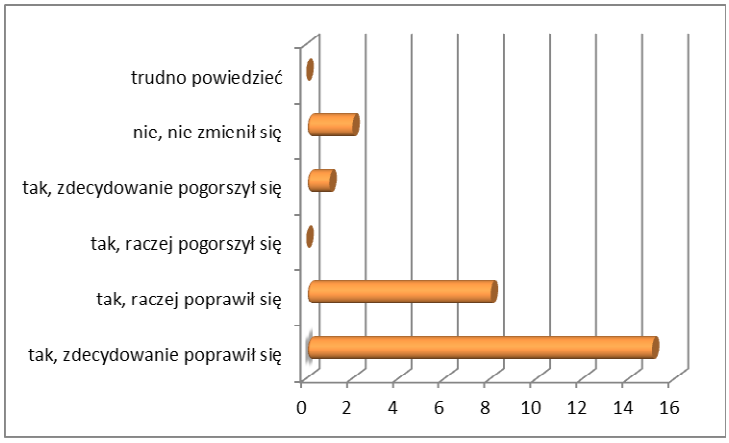

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Większość (57,69%) mieszkańców gminy Mieszkowice uważa, że w ich okolicy poprawił się dostęp do Internetu. Pogorszenie warunków dostępu do Internetu dostrzegło 3,85% badanych. Kategoria 38,46% respondentów nie dostrzega zmian.

Pytanie 10 Czy wygląd najbliższej okolicy Pana/Pani miejsca zamieszkania zmienił się? (np. odnowienie elewacji budynków, nowa kostka brukowa, odnowienie placu zabaw)

Wykres 18 *Czy wygląd najbliższej okolicy Pana/Pani miejsca zamieszkania zmienił się?*

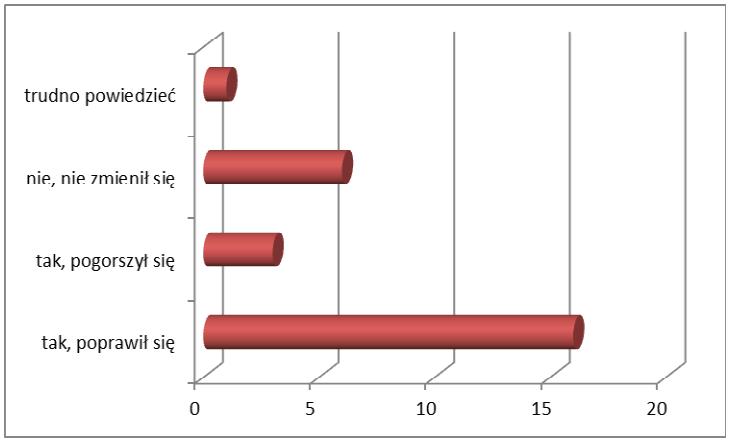

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Znaczna większość (88,46%) badanych, mieszkańców gminy Mieszkowice dostrzegła poprawę wyglądu najbliższej okolicy. Tylko 3,85% uważa, że wygląd się pogorszył. Zmian nie dostrzegło 7,69% badanych.

Pytanie 11 Czy wg Pana/Pani stan dróg w gminie Mieszkowice zmienił się?

Wykres 19 *Czy wg Pana/Pani stan dróg w gminie Mieszkowice zmienił się?*

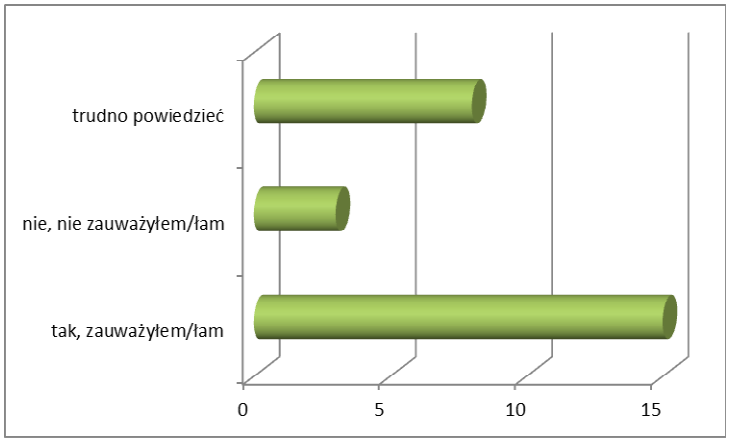

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Stan dróg poprawił się zdaniem 61,54% mieszkańców gminy Mieszkowice. Zdaniem 11,54% ten stan pogorszył się, 23,08% badanych nie dostrzegło zmian.

Pytanie 12 Czy zauważył/a Pan/Pani działania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska? (pojemniki do segregacji odpadów, rozbudowa oczyszczalni, składowisk odpadów)

Wykres 20 ***Czy zauważył/a Pan/Pani działania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska?***

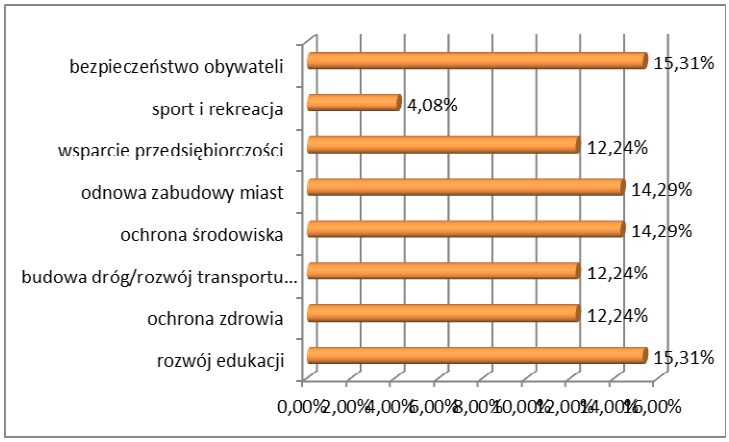
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Powstawanie nowych pojemników do segregacji odpadów, rozbudowę oczyszczalni, składowisk odpadów dostrzegło 57,69% badanych mieszkańców gminy Mieszkowice. Kategoria 11,54% (łącznie) badanych nie dostrzegła zmian w tej dziedzinie.

Pytanie 13 Na którą z wymienionych poniżej dziedzin Pana/Pani zdaniem powinny być kierowane w pierwszej kolejności pieniądze publiczne (proszę wskazać maks. 4)?

a) rozwój edukacji
b) ochrona zdrowia
c) budowa dróg/rozwój transportu kolejowego
d) ochrona środowiska
e) odnowa zabudowy miast
f) wsparcie przedsiębiorczości
g) sport i rekreacja
h) bezpieczeństwo obywateli

Wykres 21 ***Na którą z wymienionych poniżej dziedzin Pana/Pani zdaniem powinny być kierowane w pierwszej kolejności pieniądze publiczne?***

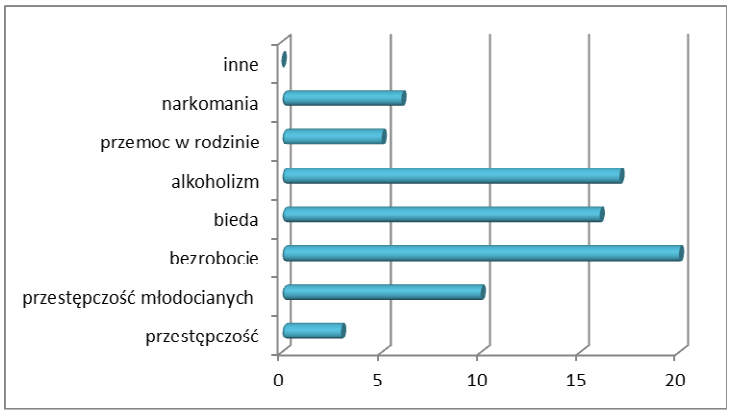

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Badani mieszkańcy gminy Mieszkowice zostali poproszeni o zhierarchizowanie pilnych potrzeb inwestycyjnych w swojej okolicy. Zdaniem respondentów, pieniądze publiczne powinny być przeznaczane głównie na rozwój edukacji (15,31%) i bezpieczeństwo obywateli (15,31%). Ochrona środowiska oraz odnowa zabudowy miast powinno być priorytetem zdaniem 14,29% badanych. Na ochronę zdrowia, budowę dróg/rozwój transportu kolejowego i wsparcie przedsiębiorczości w pierwszej kolejności przeznaczyłoby pieniądze publiczne 12,24% respondentów. W dalszej kolejności istotny jest sport i rekreacja (4,08%).

Pytanie 14 Jakie problemy Pani/Pana zdaniem występują na terenie gminy?

Wykres 22 ***Jakie problemy Pani/Pana zdaniem występują na terenie gminy?***

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Według mieszkańców gminy Mieszkowice bezrobocie to główny problem gminy (25,97%), drugim istotnym problemem hamującym rozwój społeczno – gospodarczy gminy jest wg. ankietowanych alkoholizm – 22,08% ankietowanych. W dalszej kolejności respondenci wskazali biedę (20,78%), przestępczość młodocianych (12,99%), narkomanię (7,79%), przemoc w rodzinie (6,49%), przestępczość (3,90%).

Pytanie 15 Proszę wskazać, Pani/Pana zdaniem, cztery najważniejsze problemy do rozwiązania na terenie gminy Mieszkowice, aby podnieść poziom życia mieszkańców.

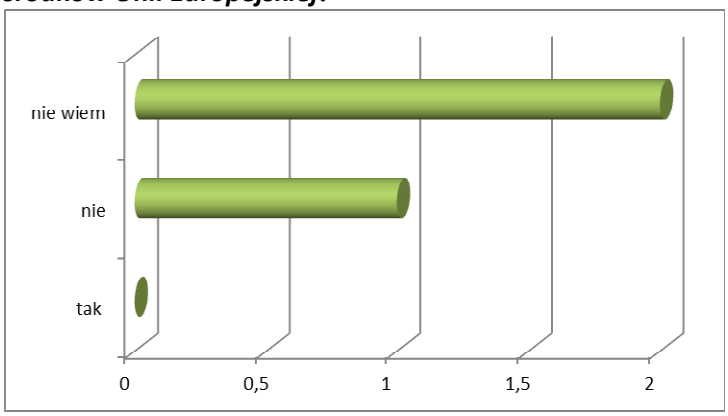
Badani mieszkańcy gminy Mieszkowice zostali poproszeni o przedstawienie czterech głównych problemów, z którymi borykają się na co dzień, zhierarchizowanie pilnych potrzeb inwestycyjnych w swojej okolicy. Zdaniem respondentów, do głównych problemów do rozwiązania na terenie gminy, aby podnieść poziom życia mieszkańców należą:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków,
- bezrobocie,
- bieda,
- poprawa jakości ochrony zdrowia,
- poprawa dostępu do usług medycznych,
- budowa i remont dróg,
- przestępczość,

- brak wsparcia dla przedsiębiorców,
- brak nowych miejsc pracy,
- brak perspektyw na rozwój,
- brak odpowiedniej bazy gastronomicznej i hotelowej.

Pytanie 16 Czy w Pana/Pani miejscu zamieszkania realizowane są inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej?

Wykres 23 ***Czy w Pana/Pani miejscu zamieszkania realizowane są inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej?***

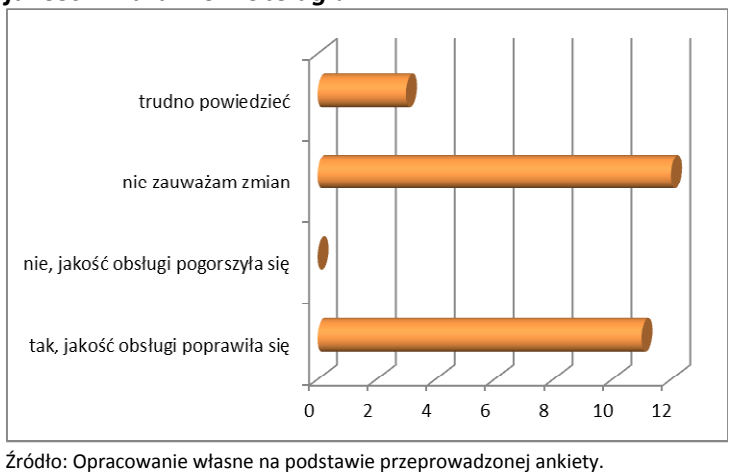

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

66,67% badanych mieszkańców gminy Mieszkowice nie posiada wiedzy na temat inwestycji realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej na terenie gminy. 33,33% badanych nie było w stanie stwierdzić czy w ogóle zna jakieś inwestycje realizowane przy udziale środków zewnętrznych.

Pytanie 17 Czy w kontaktach z Urzędem Miejskim w Mieszkowicach zauważył/a Pan/Pani poprawę jakości i warunków obsługi?

Wykres 24 ***Czy w kontaktach z Urzędem Miejskim w Mieszkowicach zauważył/a Pan/Pani poprawę jakości i warunków obsługi?***

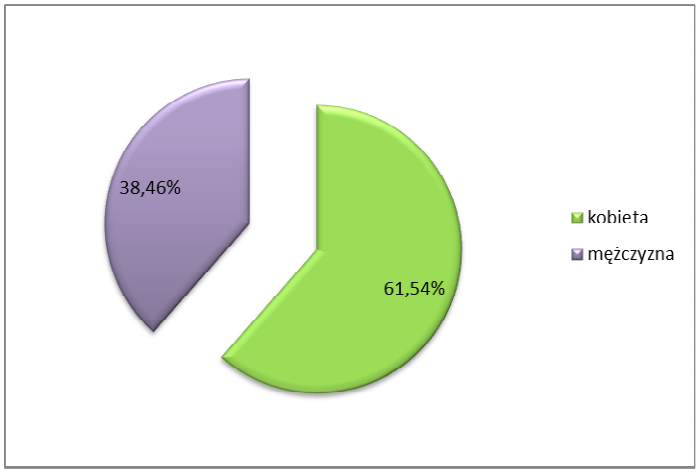
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Zdaniem 42,31% badanych mieszkańców gminy Mieszkowice, jakość usług świadczonych przez Urząd poprawiła się. Łącznej kategorii 46,15% osób nie udało się dostrzec zmian.

Struktura socjodemograficzna badanej populacji

W badaniu uczestniczyło 26 dorosłych osób – mieszkańcy gminy Mieszkowice. Dość sporą przewagę w tej grupie miały kobiety – stanowiły one 61,54% badanych:

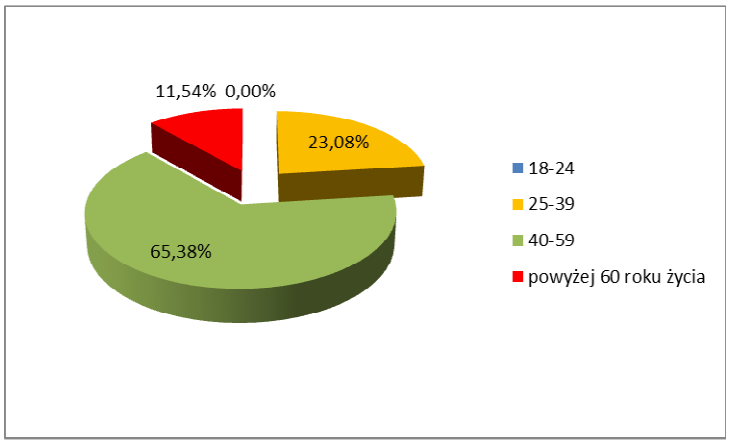
Wykres 25 Płeć ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród osób ankietowanych stanowiły osoby w wieku 40-59 lat (65,38%). Osoby w wieku 25-39 lat stanowiły 23,08%.

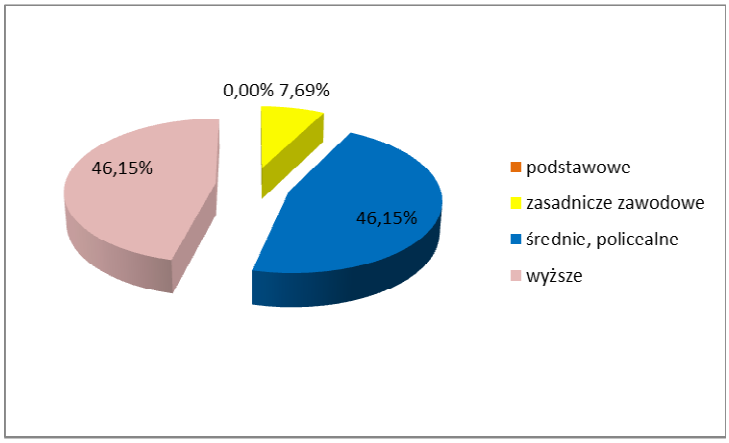
Wykres 26 Wiek ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ze względu na wykształcenie respondentów struktura próby rozłożyła się następująco:

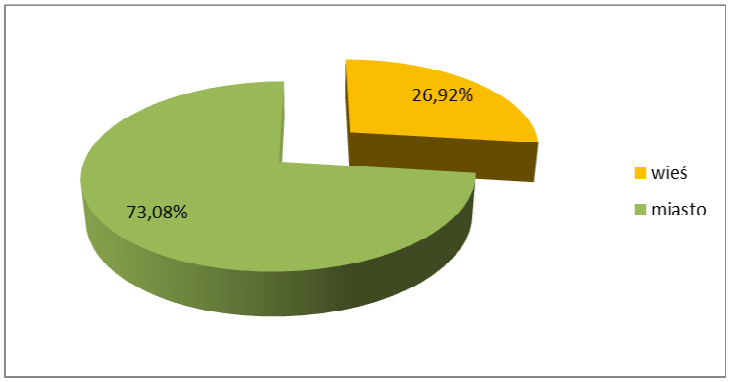
Wykres 27 Wykształcenie ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Spośród osób badanych najliczniej reprezentowaną grupę stanowiły osoby mieszkające w mieście (73,08%).

Wykres 28 Miejsce zamieszkania ankietowanych

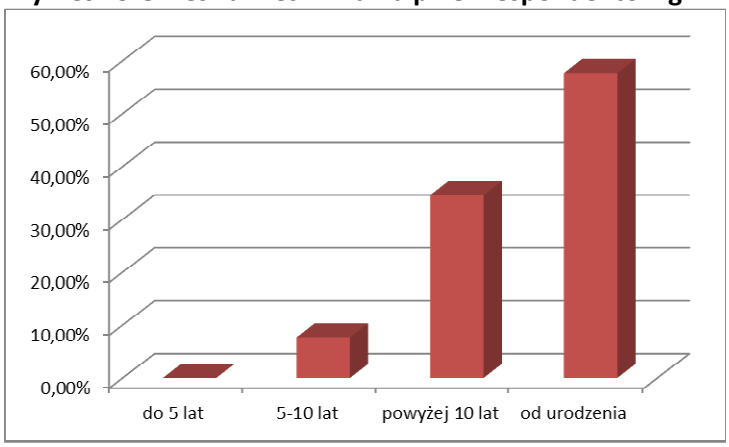

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Najliczniejszą kategorię respondentów, ze względu na status zawodowy, stanowili pracujący na umowę o pracę - 62,96%, następnie emeryci/ renciści – 18,52%, osoby prowadzące gospodarstwa rolne lub pracujące w gospodarstwie rolnym oraz przedsiębiorcy/właściciele firm – 7,41%, bezrobotni – 3,70%.

Większość badanych (57,69%) urodziło się i mieszka w gminie Mieszkowice. 33% to osoby, które migrowały do tej gminy.

Wykres 29 Okres zamieszkiwania przez respondentów gminy Mieszkowice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Podsumowanie

Przeprowadzona na terenie gminy Mieszkowice ankieta miała pomóc w rozpoznaniu najważniejszych kwestii społeczno – gospodarczych obszaru gminy. Jej zadaniem było zebranie jak największej ilości opinii dotyczących oczekiwań mieszkańców, wskazania zdarzeń problematycznych, kwestii spornych jak również pokazania potencjału jaki niewątpliwie posiada gmina Mieszkowice. Zainteresowanie mieszkańców gminy było jednak znikome.
Tego typu badania pozwalają poznać gminę widzianą oczami jej mieszkańców, a także potencjalnych inwestorów. Ankieta pozwala samorządowi na usystematyzowanie oraz zhierarchizowanie przyszłych zamierzeń i decyzji na rzecz rozwoju gminy.

Syntetyczne przedstawienie wyników badania ankietowego:

1. Zebrane dane wskazują na wysoki poziom zadowolenia mieszkańców gminy Mieszkowice ze zmian, jakie nastąpiły na przestrzeni ostatnich kilku lat.
2. Mieszkańcy gminy wykazują wysoki poziom zadowolenia z zamieszkiwania na terenie gminy Mieszkowice oraz równie wysoki poziom przywiązania do swojego miejsca zamieszkania.
3. Większość badanych dostrzega zmiany zachodzące w gminie Mieszkowice.
4. Mieszkańcy gminy Mieszkowice uważają, że ich gmina lepiej się rozwija niż pozostałe gminy w powiecie gryfińskim.
5. Dla większości mieszkańców gminy Mieszkowice sytuacja na rynku pracy nie zmieniła się w przeciągu ostatnich lat.
6. Według oceny większości ankietowanych mieszkańców gminy poziom nauczania w szkołach poprawił się.
7. Ponad połowa badanych mieszkańców gminy Mieszkowice uważa, iż warunki leczenia poprawiły się.
8. Większość badanych mieszkańców gminy Mieszkowice uważa, że liczba wydarzeń kulturalnych w regionie jest wystarczająca.
9. Zdaniem większości badanych mieszkańców gminy Mieszkowice, jakość usług świadczonych przez Urząd Miejski w Mieszkowicach nie uległa zmianie.

10. Znaczna większość badanych, mieszkańców gminy Mieszkowice dostrzegła poprawę wyglądu najbliższej okolicy.
11. Ponad połowa ankietowanych zauważyła działania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska realizowane na terenie gminy.
12. Zdaniem respondentów, pieniądze publiczne powinny być przeznaczane głównie na rozwój edukacji i poprawę bezpieczeństwa obywateli.
13. Według mieszkańców gminy Mieszkowice bezrobocie to główny problem gminy, drugim istotnym problemem hamującym rozwój społeczno – gospodarczy gminy jest według ankietowanych bieda, alkoholizm, przestępczość młodocianych, narkomania.

Spis tabel

Tabela 1 Sposób użytkowania gruntów w gminie Mieszkowice 6
Tabela 2 Układ komunikacyjny gminy Mieszkowice 8
Tabela 3 Sieć wodociągowa w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r. 9
Tabela 4 Sieć kanalizacyjna w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r. 10
Tabela 5 Odpady wytworzone i nagromadzone w gminie Mieszkowice 11
Tabela 6 Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w 2010 r. 13
Tabela 7 Podmioty gospodarcze na terenie gminy Mieszkowice 15
Tabela 8 Podmioty według klas wielkości 16
Tabela 9 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD – stan na 31.12.2012 rok 16
Tabela 10 Atrakcje turystyczne w poszczególnych miejscowościach gminy Mieszkowice 17
Tabela 11 Baza noclegowa na terenie gminy Mieszkowice 18
Tabela 12 Liczba turystów w gminie Mieszkowice 20
Tabela 13 Liczba ludności w gminie Mieszkowice 21
Tabela 14 Urodzenia żywe i zgony w gminie Mieszkowice 21
Tabela 15 Struktura ludności w gminie Mieszkowice 22
Tabela 16 Bezrobotni w gminie Mieszkowice 23
Tabela 17 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia – stan na 31.12.2012 r. 24
Tabela 18 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Mieszkowice – stan na 31.12.2012 r. 25
Tabela 19 Powody przyznania pomocy 25
Tabela 20 Liczba uczniów w roku 2012 27
Tabela 21 Obiekty zabytkowe gminy Mieszkowice ujęte w ewidencji konserwatorskiej 28
Tabela 22 Zabytkowe cmentarze na terenie gminy Mieszkowice 29
Tabela 23 Zestawienie jezior w gminie Mieszkowice 34
Tabela 24 Zespoły stawów i sztucznych zbiorników wodnych 35
Tabela 25 Pomniki przyrody na terenie gminy Mieszkowice 38
Tabela 26 Użytki ekologiczne 39
Tabela 27 Kształtowanie się wyników finansowych samorządu w latach 2010-2013[w zł] 40
Tabela 28 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego 45
Tabela 29 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych 45
Tabela 30 Zmienne składowe miernika rozwoju społecznego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych 46
Tabela 31 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2007 46
Tabela 32 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2012 47
Tabela 33 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}] 47
Tabela 34 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego 48
Tabela 35 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych 49
Tabela 36 Zmienne składowe miernika rozwoju gospodarczego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych 49
Tabela 37 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2007 50
Tabela 38 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2012 50
Tabela 39 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}] 50
Tabela 40 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego 51

Tabela 41 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych 52
Tabela 42 Zmienne składowe miernika rozwoju przestrzennego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych 52
Tabela 43 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2007 52
Tabela 44 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2012 53
Tabela 45 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}] 53
Tabela 46 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego 54
Tabela 47 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego – wartości w roku 2007 dla gmin porównywanych 55
Tabela 48 Zmienne składowe miernika rozwoju turystycznego – wartości w roku 2012 dla gmin porównywanych 55
Tabela 49 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [WS] – rok 2007 55
Tabela 50 Wartość standaryzowana wskaźnika potencjału konkurencyjnego [W_S] – rok 2012 56
Tabela 51 Wartość wskaźnika rozwoju netto gminy liczonego na podstawie wskaźników standaryzowanych [W_{GXRN}] 56
Tabela 52 Wartość syntetycznego rozwoju (społeczno – gospodarczego) gmin w oparciu o 20 zmienne 57
Tabela 53 Analiza SWOT 60
Tabela 54 Społeczeństwo- cele i kierunki działania 68
Tabela 55 Infrastruktura - cele i kierunki działania 70
Tabela 56 Środowisko i Energetyka - cele i kierunki działania 71
Tabela 57 Gospodarka - cele i kierunki działania 72
Tabela 58 Turystyka - cele i kierunki działania 74
Tabela 59 Proponowane wskaźniki monitoringu 75

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie gminy Mieszkowice 3
Rysunek 2 Stopa bezrobocia w gminie Mieszkowice (31.12.2012r.) 24

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura użytkowania gruntów w gminie 6
Wykres 2 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i wyrejestrowanych w gminie Mieszkowice w latach 2010 – 2012 15
Wykres 3 Saldo migracji w gminie Mieszkowice w latach 2008 - 2012 22
Wykres 4 Miernik rozwoju społecznego dla analizowanych gmin 48
Wykres 5 Miernik rozwoju gospodarczego dla analizowanych gmin 51
Wykres 6 Miernik rozwoju przestrzennego dla analizowanych gmin 54
Wykres 7 Miernik rozwoju turystycznego dla analizowanych gmin 57
Wykres 8 Miernik rozwoju analizowanych gmin 58
Wykres 9 Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z tego, że mieszka w gminie Mieszkowice? 83
Wykres 10 Czy czuje się Pan/Pani związany/a z miejscem swojego zamieszkania? 84
Wykres 11 Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat dostrzega Pan/Pani zmiany w gminie Mieszkowice? 84

Wykres 12 Jak Pana/Pani zdaniem rozwija się gmina Mieszkowice na tle innych gmin powiatu gryfińskiego? 85
Wykres 13 Czy na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat Pana/Pani sytuacja na rynku pracy zmieniła się? 85
Wykres 14 Czy Pana/Pani zdaniem poziom nauczania w szkołach w miejscu zamieszkania zmienił się? 86
Wykres 15 Czy Pana/Pani zdaniem warunki leczenia i opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania zmieniły się? 86
Wykres 16 Czy wg Pana/Pani liczba znaczących wydarzeń kulturalnych, sportowych organizowanych w gminie Mieszkowice jest wystarczająca? 87
Wykres 17 Czy w Pana/Pani okolicy poprawił się dostęp do Internetu? 87
Wykres 18 Czy wygląd najbliższej okolicy Pana/Pani miejsca zamieszkania zmienił się? 88
Wykres 19 Czy wg Pana/Pani stan dróg w gminie Mieszkowice zmienił się? 88
Wykres 20 Czy zauważył/a Pan/Pani działania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska? 89
Wykres 21 Na którą z wymienionych poniżej dziedzin Pana/Pani zdaniem powinny być kierowane w pierwszej kolejności pieniądze publiczne? 89
Wykres 22 Jakie problemy Pani/Pana zdaniem występują na terenie gminy? 90
Wykres 22 Czy w Pana/Pani miejscu zamieszkania realizowane są inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej? 91
Wykres 24 Czy w kontaktach z Urzędem Miejskim w Mieszkowicach zauważył/a Pan/Pani poprawę jakości i warunków obsługi? 91
Wykres 25 Płeć ankietowanych 92
Wykres 26 Wiek ankietowanych 92
Wykres 27 Wykształcenie ankietowanych 93
Wykres 28 Miejsce zamieszkania ankietowanych 93
Wykres 29 Okres zamieszkiwania przez respondentów gminy Mieszkowice 94